

Justismordet på Fredrik Fasting Torgersen

Kommisjonen for gjenopptagelse av straffesaker og Statsadvokatens underslag av sannheten i Fredrik Fasting Torgersen saken slik den er beskrevet i originaldokumentene og publisert i VG.

FREDRIK FASTING TORGERSEN

1. mars 2011

Skrevet av: Frode Fasting Torgersen

Justismordet på Fredrik Fasting Torgersen

Kommisjonen for gjenopptagelse av straffesaker og Statsadvokatens underslag av sannheten i Fredrik Fasting Torgersen saken slik den er beskrevet i originaldokumentene og publisert i VG.

Dokumentasjonen for justismordet på Fredrik Fasting Torgersen er basert på faktum i originaldokumentene, Kommisjonen for gjenopptagelse av straffesaker sin behandling og avslag av siste gjenopptagelsesbegjæring, statsadvokatens manglende vilje til å besvare våre spørsmål, samt andre relevante dokumenter og artikler.

Vedlagt er følgende dokumentasjon:

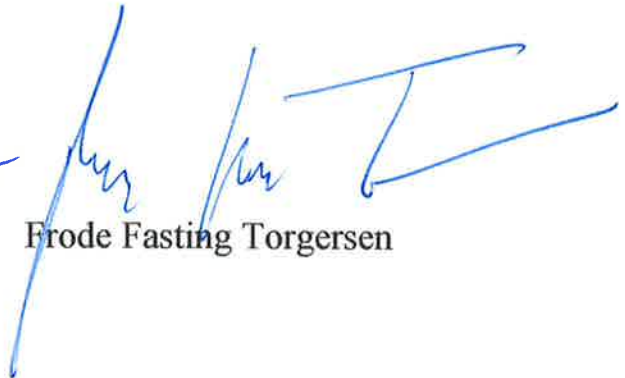
1. Kommentarer fra Statsadvokat Katteland. Statsadvokaten svarer i sitt brev datert 2. juli 2010, kun på to bagateller, en i kapittel 1; brev fra Per Erik Engh angående vitnet Bergersen, og kapittel 7; Fingeravtrykk – Alfred Liberg, slik det er beskrevet i dokumentasjonen (Torgersen-saken – Oppsummering av sakens beviser på en ny og lettleselig måte) som ble oversendt Gjenopptagelseskommisjonen og Statsadvokaten.
2. E-post fra Frode Fasting Torgersen datert 20. august 2010. Bekreftelse på at kommisjonen ikke kommer til å be statsadvokat Katteland om ytterligere svar på det innleverte materialet.
3. E-post fra Frode Fasting Torgersen datert 6. september 2010. Div spørsmål til Kommisjonen om manglende vilje til å be Statsadvokaten om ytterligere tilsvær.
4. Slam og søle. Basert på faktum slik det er redegjort for i det vedlagte materialet, er det vår oppfatning at Torgersen ikke kan ha vært på åstedet.
5. Bilder fra åstedet. Basert på faktum slik det er redegjort for i det vedlagte materialet, er det vår oppfatning at Torgersen ikke kan ha vært på åstedet.

6. VG artikler publisert hhv 30. september og 1. oktober 2010. Disse to artiklene belyser virkeligheten slik den er beskrevet i originaldokumentene (kapittel 2 og 3 i dokumentet "Torgersen-saken – Oppsummering av sakens beviser på en ny og lettleselig måte").
7. E-post fra Frode Fasting Torgersen datert 3. oktober 2010. Reaksjon på Kommisjonen for gjenopptagelse av straffesaker – avslag i Fredrik Fasting Torgersen saken.
8. Kommentarer til Kommisjonen for gjenopptagelse sitt avslag i Fredrik Fasting Torgersen saken, datert 30.09.2010. En grundig gjennomgang av kommisjonens avslag og underslag av sannheten.

Med vennlig hilsen

Fredrik Fasting Torgersen

Frode Fasting Torgersen

**KOMMISJONEN FOR
GJENOPPTAKELSE AV STRAFFESAKER**

Fredrik Fasting Torgersen
Enøbakkveien 52
0657 Oslo

Deres referanse

Deres dato

Vår referanse

20080124

Vår dato

27. juli 2010

Begjæring om gjenåpning

Vedlagt følger til orientering brev fra Oslo statsadvokatembeter av 2. juli 2010.

Med hilsen

Steinar Backe
seniorrådgiver

Kopi: Advokat Erling Moss, postboks 1283, 8602 Mo i Rana
Ståle Eskeland, Professor Dahls gt. 47, 0367 Oslo

Vedlegg

Postadresse
Postboks 8028-Dep.
0030 Oslo

Kontoradresse
Teatergt. 5, 0180 Oslo
Org. nr.
985 847 215

Telefon*
22 99 13 70
Telefaks
22 99 13 71

Internett
www.gjenopptakelse.no
post@gjenopptakelse.no

Leder
Heien Sæter

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker
Postboks 802 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse
20080124

Vår referanse
SS10190042 20185/06-
115 22-55/2460

Dato
2. juli 2010

Gjenopptakelseskommisjonen for straffesaker	
Saksnr. 200800124	Dok.nr. 123
Mottatt: 05. JUL 2010	
Arkivkode: 312	
Saksbehandler: SB	
T.ø.:	
Vedlegg:	
Dok.nr. 68	

Torgersensaken

Det vises til brev av 23. juni 2010, mottatt her 23. juni 2010, med vedlagt skriv fra Fredrik Fasting Torgersen, skrevet av Frode Fasting Torgersen av 15. juni 2010.

Frist for eventuelle merknader er satt til fredag 13. august 2010.

Jeg går ut i ferie i dag og vil ikke være tilbake på kontoret før 23. august 2010. Jeg har, grunnet stor arbeidsbyrde denne uken, ikke hatt anledning til å besvare de 14 spørsmål som stilles innledningsvis i skrevet. Dersom det er ønskelig at disse besvares av påtalemyndligheten ber jeg om en tilbakemelding fra kommisjonen og da eventuelt en fristutsettelse.

Jeg har foretatt en rask gjennomgang av skrevet og vil kort bemerke at skrevet ikke inneholder noen nytt. Påtalemyndligheten viser til tidligere uttalelser inngitt i saken, samt kommisjonens avgjørelse av 8. desember 2006.

Jeg vil bemerke to forhold i skrevet:

1. Erklæring fra Per Erik Engh

Skrivet er ikke pignert, men erklæringen følger i forbindelse med tema "Manglende pålitelighet og troverdighet for dette såkalte kronvitne, Ørnulf Bergersen".

Erklæringen har vært lagt frem ved tidligere gjenopptakelsesbegjæring og er vurdert i Borgarting lagmannsretts kjennelse av 18. august 2000. Fra kjennelsen side 35 sitteres:

"Heller ikke er det grunn til å bygge på Per Erik Enghs erklæring av 6. oktober 1973, som forsvarerne har vist til. Erklæringen er skrevet etter anmodning av Torgersen, som da i følge erklæringen satt på samme avdeling som Engh på Ha sikringsanstalt. Den refererer til en samtale som skal ha funnet sted mellom Engh og Bergersen "i Åkerbergveiens kretsfengsel i år 1965", dvs 8 år før erklæringen ble avgitt. Bergersen skal ha bl.a. ha opplyst at han som følge av sitt vitneprov i lagmannsretten fikk "milde sikringsbestemmelser". Som nevnt i lagmannsrettens beslutning av 27. juni 1975 s 128, var imidlertid sikringstiden utløpt allerede 9. oktober 1957, og Bergersens opphold i Oslo kretsfengsel etter at han ble pågrepet den 20. desember 1957 gjaldt soning av fengselsstraff."

AMK003

Oslo statsadvokatembeter

Besøk: Universitetsgaten 7
Post: Postboks 8021 Dep, 0030 OSLO
Tel: 22 98 13 00 Faks: 22 98 13 31
E-post:

2. Fingeravtrykk – Alfred Liberg

Det synes som om det her anføres at verken påtalemyndigheten eller kommisjonen var klar over funnet av flasken med fingeravtrykk som stammet fra Alfred Liberg. Jeg finner derfor grunn til konkret å vise til min uttalelse av 2. desember 2005 side 113, hvorfor hitsettes fra pkt 2 c:

"Alfred Kristian Olsen Liberg – funnt av flaske med hans fingeravtrykk, jf dok (30, underbilag 9, nr 2). Det fremgår videre av dok 84 at det er tatt tannavtrykk av Liberg og at han er utelukket som biter. Det fremgår videre av dok 85 at Liberg ikke var en ung mann."

Påtalemyndigheten har for øvrig ingen bemerkninger til de oversendte dokumenter.

Anne Margrethe Catteland

AMK003

Frodes Vedlikeholdsservice AS

Fra: Frodes Vedlikeholdsservice AS [f-vedli@online.no]
Sendt: 20. august 2010 11:48
Til: 'post@gjenopptakelse.no'
Kopi: Advokat Erling Moss
Emne: Torgersen saken

Steinar Backe
Seniorrådgiver

Takker for hyggelig tlf samtale i dag hvor følgende ble bekreftet.

Det ble bekreftet at Kommisjonen ikke kommer til å be Oslo Statsadvokatembeter ved statsadvokat Katteland om ytterligere svar på innlevert materiale Torgersen –Saken Oppsummering av Sakens beviser på en ny og lettleselig måte utover de 2 sidene hun har kommet med i tilsvar av 2.7.2010
Som omhandler fingeravtrykk samt kommentar til Brevet Erling Eng.

Det ble også bekreftet at Statsadvokaten har fått frist til 1.9.2010 på å gi tilsvar til det innleverte materiale fra Fredrik Fasting Torgersen

Det ble også bekreftet at Kommisjonen ikke kommer til å gå ut med om hvorvidt leder Helen Sæter er innhabil før ny avgjørelse foreligger.

I og med at hun var med på avslaget i 2006 så sier det seg selv at hun er innhabil.
Basert på fakta så ville det vært naturlig om Kommisjonen hadde kommet med en uttalelse om innhabiliteten før en eventuell avgjørelse.

Vennlig Hilsen

Frode Fasting Torgersen

Frodes Vedlikeholdsservice AS

Fra: Advokat Erling Moss [adv.moss@monet.no]
Sendt: 6. september 2010 08:45
Til: f-vedli@online.no
Emne: SV: Torgersen saken - brev fra Statsadvokaten og spørsmål rundt dette
Vedlegg: _AVG certification_.txt

Fra: Frodes Vedlikeholdsservice AS [mailto:f-vedli@online.no]

Sendt: 5. september 2010 14:31

Til: post@gjenopptakelse.no

Kopi: justis@stortinget.no; carl.ivar.hagen@frp.no; per.sandberg@stortinget.no; per.brandtzaeg@medisin.uio.no; morten-orsal.johansen@stortinget.no; jan-arild.ellingsen@stortinget.no; per.holck@medisin.uio.no; Advokat Erling Moss; stale.eskeland@jus.uio.no; toresandberg@mac.com; post@advokat-staff.no; olathune@online.no; sturla.hanssen@dagsavisen.no; harald.stanghelle@aftenposten.no; sindre@db.no; 2200@vg.no; bjorgulv.braanen@klassekampen.no; vaktjef@ntb.no; sohaugen@hegnar.no; felix@kunnskapsbedriften.no; trond.eskeland@c2i.net; post@elden.no; klaus.hoiland@bio.uio.no; jon.medbo@stami.no; rune@polybulk.com; fredpax@online.no; mariavi@online.no; arne.zwaig@gmail.com; 'Øyvind Thorkildsen'; c.m.m.laane@imbv.uio.no; ole.synnes@sifo.no; cato.schiotz@schjodt.no; harald.stabell@advokatstabell.no

Emne: Torgersen saken - brev fra Statsadvokaten og spørsmål rundt dette

Viser til brev fra Statsadvokaten dater 2. juli 2010 (skannet kopi vedlagt), vedrørende det skriv som er levert til Kommisjonen for gjenopptagelse av straffesaker fra undertegnede på vegne av Fredrik Fasting Torgersen (kopi vedlagt).

I nevnte brev er det redegjort for to bagateller i forhold til det materialet som er levert kommisjonen med flere. Det som fremkommer i brevet ellers er derimot svært spesielt og lite tilfredsstillende. Statsadvokat Katteland skriver blant annet at hun skal være på ferie i hele syv (7) uker fra 2. juli. Dette i seg selv er spesielt og svært uvanlig da normal ferietid er tre eller fire uker.

Det hun skriver videre er derimot enda mer uforståelig da hun stiller spørsmål til hvorvidt det er kommisjonens ønske at de (Statsadvokaten) skal svare på de 14 spørsmål som er listet i det innleverte materialet. Det kan ikke være særlig tvil om at Statsadvokaten har blidt bedt om å svare på dette da hun svarer på to bagateller, men unnlater å svare på de spørsmålene som er blitt stillet.

Jeg ble informert av Steinar Bakke 20. august om at det ikke vil bli sendt noe brev til Statsadvokaten om ytterligere tilsvaer enn det brev som allerede er nevnt ovenfor. Advokat Moss har kontaktet kommisjonen for å samtale med leder Helene Sæther om dette men har fått beskjed fra Steinar Bakke om at leder ikke ønsker å snakke med advokat Moss.

Mitt spørsmål til dette er:

- Hva er bakgrunnen for at kommisjonen ikke ønsker å be om ytterligere tilsvaer fra Statsadvokaten?
 - Er dette fordi det innleverte materialet beviser at Torgersen frikjennes og at Statsadvokaten derfor ikke kan svare på de spørsmål som stilles men faktisk kommer til samme konklusjon?

Finner det også svært merkelig at kommisjonens leder ikke ønsker å snakke med advokat Moss om Torgersen saken, og ber om en redegjørelse på dette.

Statsadvokaten skriver hun vil være tilbake på jobb først 23. august. Vi er kjent med at det er gitt frist til 1. september med å komme med tilsvaer til det tillegg som er innlevert av Fredrik Fasting Torgersen. Vi stiller oss undrende til at det er gitt kun en uke til å besvare et skriv som inneholder tretten (13) kapitler. Vi må derfor be om en redegjørelse i forhold til dette også.

Spørsmål vedrørende slam.

Eskeland-bevisene i Torgersen-saken jamfør rapport datert 5.4.2005

- Eskeland skriver at dokumentene fra åstedsbefaringen bekrefter at det er et lag med slam på alle gulvene i kjelleren.
- Han stiller spørsmål om hvorfor det ikke er slam på skoene til Torgersen eller på sykkelens pedaler.

Svaret fra påtalemakten ved Kattelan, datert 2.12.2005, og Kommisjonens avslag, datert 8.12. 2006, er likelydende når det gjelder forklaring på hvorfor det ikke er slam på Torgersens sko. Når det gjelder slam på sykkelens pedaler blir ikke dette nevnt med et ord.

De skriver:

"vet ikke om det var slam på skoene fordi vi ikke med sikkerhet vet hvilke sko Torgersen hadde på seg i kjelleren i og med at et av de alternative parene var satt i bløt".

Kommisjon og påtale makt bekrefter riktigheten av at det var slam på gulvene i alle rom som beskrevet i åstedsrapport. I tillegg blir slammet (søle) bekreftet i to rapporter til.

1. Se rapport datert 6.2.1958, side 4, av O. Haugen.
2. Se også rapport datert 4.1.1958, side 3, av G. Hernholm og L. Grov.
3. Se rapport datert 26.2.1958, av Wolf Johansen vedrørende søle på kåpe og støvletter.

Torgersen er dømt for å ha vært i kjelleren to (2) ganger. Først for å ha båret liket ned i kjelleren, så for å reise hjem for å skifte tøy og sko. Han kommer deretter tilbake med turnsko på bena og går ned i kjelleren og tenner på div materialer.

Se fengslingsdokument datert 9.5.1958, hvor Torgersen skal ha drept Rigmor mellom 23:00 og 23.30 for så å ha kommet tilbake mellom 00:15 og 01:00 for å sette fyr på div.

Til orientering vedlegges avhør av min bror Lorang, foretatt 20.12.1957, hvor han (Lorang) blant annet forteller at han satte skoene sine i vann. Dette ble gjort for å blokkere ut skoene fordi Lorang hadde knust sin stortå.

Faktum er: jeg (Torgersen) hadde turnsko på bena da jeg ble arrestert, se rapport datert 11.12.1957, av Fyrst. Hvorfor var det da ikke slam på turnskoene mine?

Konklusjonen må bli at: Torgersen har aldri vært på åstedet i Skippergaten 6 b.

Når det gjelder slam på sykkelens pedaler blir ikke dette nevnt med et ord av verken statsadvokat Kattelan eller Kommisjonen, forståelig nok. Hopper over sykkelen.

Se 0-dokument datert 7.12.1957, side 2 nest øverst - sykkelen blir levert til laboratoriet.

Se 0-dokument datert 11.12.1957 - sykkelen blir undersøkt.

Se 0-dokument datert 18.12.1957 - besiktiger sykkelen igjen.

Alle 0-dokumenter er holdt innenfor Oslo politikammer (ikke utlevert) og har tidligere ikke vært brukt.

Ståle Eskeland

Bevisene i Torgersen-saken

Oslo 5. april 2005

6. Slam

I rapport utarbeidet av politibetjent O. Haugen, datert 6. februar 1958, står det om gulvet i kjelleren der Rigmor Johnsen ble funnet:⁴⁹³

"Gulvet er dekket av et lag fuktig slam."

Åstedsbildet viser at gjerningspersonen har vært på innersiden av liket sett fra åpningen i gårdsplassen, både da liket ble anbrakt i kjelleren, da bålet ble bygget og da det ble tent på. Hvis Torgersen er gjerningspersonen, må han med nødvendighet ha tråkket i dette slammet.

Det ble ikke funnet slam på Torgersens sko:

De skoene han hadde på seg første gangen han var i byen⁴⁹⁴ er beskrevet i Kriminallaboratoriets rapport av 20. februar 1958:⁴⁹⁵

"13. Lærsko.

brune tykke sko med lærsåle og gummiflikk. ... Skoene er merket ved hjelp av merkelapp:

"Meld.17906/57

Sko beslaglagt hos Fredrik Fasting Torgersen den 7/12-57 av politibetj. Kirkemo.⁴⁹⁶

Skoene er lite slitt, men en del tilsølet. Sålene virker fuktige. Under sålene på skoene sees noe gråhvitt stoff som vi foreløpig ikke har identifisert. Det består imidlertid ikke av gips."

⁴⁹³ Dok. 26 underbilag 5 s. 4, Mappe I s. 352.

⁴⁹⁴ Det fremgår av rapport fra Kriminalpolitisenralen av 20. februar 1958 at det under ransakingen i Tore Hunds vei 24 natten til 7. desember 1957 ble sett et par semskede sko som var satt i bløt "da de angivelig var for små og skulle blokkes." De ble ikke beslaglagt, men levert til politiet 13. desember 1957 av Torgersens bror Lorang Torgersen. Det var åpenbart ikke disse skoene Torgersen hadde på seg første gang han var i byen. Se nærmere Dok. 26 underbilag 12, Mappe I s. 375 (prøve 25 Semskede sko).

⁴⁹⁵ Se dok. 26 underbilag 8 s. 2 (prøve 13, lærsko), Mappe I s. 366.

⁴⁹⁶ Det fremgår at politibetjent Kirkemo la til grunn at det var disse skoene Torgersen hadde skiftet på seg da han var hjemom mellom første og annet opphold i byen. Se Mappe I s. 366. Det er ingen opplysninger i saken som tilsier at dette ikke skulle være riktig.

Turnskoene Torgersen hadde på da han ble pågrepet og som han ifølge drapsteorien hadde på da han skal ha vendt tilbake til åstedet for å tenne på liket, er beskrevet i Kriminallaboratoriets rapport av 20. februar 1958, slik:⁴⁹⁷

"8. Turnsko, blå med hvite gummisåler merket "VIKING 42. Skoene er isatt hvite lissestumper. Skoene er slitt og reparert baktil. De er skitne. På venstre sko er det fastklebet noe mørkt stoff i forkant av hælen (prøve 8 a). Stoffet er mykt. På gummikanten på venstre side ved gelenken og hælen er det flekker av et liknende brunt stoff (prøve 8 b). Stoffet har tydelig lukt av ekskrementer."

Det er altså ikke sagt noe om at det var "fuktig slam" eller annet tegn til søle på eller under sålene, verken på de brune lærskoene eller på turnskoene. Det må derfor legges til grunn at det ikke var spor av slam på dem.

I statsadvokat Dorenfeldts redegjørelse av 17. desember 1958 står det:⁴⁹⁸

"Sykkelen er rutinemessig undersøkt av Kriminallaboratoriet uten at blod eller fæces kunne påvises. Laboratoriet skriver ikke rapporter om negative undersøkelser i de mange tilfeller hvor et negativt resultat hverken gjør fra eller til."

Dette må klart forstås slik at det heller ikke ble funnet slam på sykkelpedalene.

Torgersen måtte ha gått flere skritt på gulvet i kjelleren (inn og ut), da han ifølge drapsteorien skal ha vært i kjelleren for å tenne på liket. "Fuktig slam" vil feste seg til skosåler, uansett om de har mønster eller ikke. Hadde det vært slam på sålene på turnskoene, ville den ikke ha forsvunnet inner skoene ble beslaglagt umiddelbart etter at Torgersen var brakt inn til politistasjonen. Det er vel også ganske stor sannsynlighet for at fuktig slam på skosåler vil ha smittet over på sykkelpedaler.

Herav følger:

Fraværet av slam på Torgersens såler, lærsko og turnsko og på sykkelpedaler trekker i retning av at Torgersen ikke har vært i kjelleren.

⁴⁹⁷ Dok. 16 underbilag 7 s. 4, Mappe I s. 364.

⁴⁹⁸ Dok. 2 (Dokument for påtegninger, upaginert), Mappe I s. 33.

**Påtalemyndighetens uttalelse
til
Fredrik Ludvig Fasting Torgersens
begjæring av 25. februar 2004
om
Gjenopptakelse av straffesak
pådømt av
Eidsivating lagmannsrett 16. juni 1958**

Oslo statsadvokatembeter, 2. desember 2005

Anne Margrete Kattelund
statsadvokat

skoene han selv hevder å ha hatt på seg ble funnet på loftet. Det vises for øvrig til Robert Halvorsens forklaring av 8. januar 1958, jf dok 22 side 23;

"I tia før vitnet flyttet fra Tore Hunds veg hadde siktede 2 par sko, et par litt tykke brune og ett par grå med blått semsket skinn på. Vitnet var selv med og kjøpte de grå skoene i Salgshallene i Storgt. Siktede har fortalt til vitnet at de grå skoene var for små for ham. Etter at denne saken er kommet opp har vitnets hustru opplyst til vitnet at siktede hadde byttet bort de grå skoene til sin bror Lorang. Siktede skiftet med å bruke de brune og det grå skoene i den tia vitnet bodde i Tore Hunds veg. Når siktede skulle i byen og være "kledd" brukte han de grå skoene."

Skoene ble etter denne forklaringen sikret av politiet, jf dok 22 side 24.

Videre bemerker påtalemyndigheten at det synes som en misforståelse fra Torgersens side når det vises til at Rigmor Johnsen var sterkt tilsølet med blod på brystet. Det er riktig at jakken var sterkt tilsølet med blod, og det særlig fortil, slik bildet viser. Det fremgår imidlertid at Rigmor Johnsen hadde jakken på seg bakfrem – slik at blodsølet for det meste er bak slik hun bar jakken. Det vises til bildene av jakken, jf dok 26 underbilag 17, hvor man ser at det er det høyre jakkeerme som er brent, samt at bildene av Rigmor Johnsen viser at det er den venstre armen som er brent. Det fremgår også av bildene at hun har mye blod i håret, slik at det er naturlig å anta at hun har blødd fra såret. Dette fremkommer også indirekte av obduksjonsrapporten ettersom de oppgir hodeskaden som mulig dødsårsak.

Blodtype

Det er vist til at halvparten av befolkningen har blodtype A, og at dette ikke knytter Torgersen til drapet.

Påtalemyndigheten er enig i at man i 1958 ikke hadde analysemetoder som kunne fastslå DNA som i dag. Imidlertid er dette heller ikke noe som utelukker Torgersen, ettersom både Torgersen og Rigmor Johnsen hadde blodtype A.

Slam

Det hevdes at fraværet av slam på Torgersen såler, lærsko og turnsko og på sykkelpedaler trekker i retning av at Torgersen ikke har vært i kjelleren.

Vi vet ikke om det var slam på skoene fordi vi ikke med sikkerhet vet hvilke sko Torgersen hadde på seg, og et av de alternative parene var satt i bløt. Det var som sagt rester av blod på disse skoene, men man kunne ikke sjekke dem for slam ettersom de hadde stått i vann.

Treull

Det hevdes at fraværet av treull på Torgersen trekker i retning av at Torgersen ikke har vært i kjelleren.

Her vises bare til det faktum at treullen er observert liggende slik i kjelleren at det var rimelig at Torgersen ikke ville verken ha sett den eller kommet i berøring med den. Det faktum at

**KOMMISJONEN FOR
GJENOPPTAKELSE AV STRAFFESAKER**

År 2006, den 8. desember, ble det i Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker truffet avgjørelse i:

Sak. nr. 2004-00071

Kommisjonens medlemmer:

Janne Kristiansen (leder)

Helen Sæter

Vidar Stensland

Svein Magnussen

Øystein Mæland

Parter:

Fredrik Ludvig Fasting Torgersen, født 1. oktober 1934

mot

Den offentlige påtalemyndighet

Det ble truffet slik

AVGJØRELSE:

bålet ble påtent. Dersom domfelte er gjerningspersonen må han nødvendigvis ha tråkket i dette slammet. Det bemerkes til dette at det ikke ble funnet slam på domfeltes sko.

Skoene som domfelte hadde på seg da han første gang var i byen, og som ble levert til politiet 13. desember 1957, beskrives blant annet slik av Kriminallaboratoriet:

"Skoene er lite slitt, men en del tilsølet. Sålene virker fuktige. Under sålene på skoene sees noe gråhvitt stoff som vi foreløpig ikke har identifisert. Det består imidlertid ikke av gips."

Turnskoene han hadde på seg ved pågripelsen beskrives blant annet slik:

"De er skitne. På venstre sko er det fastklebet noe mørkt stoff i forkant av hælen (prøve 8 a). Stoffet er mykt. På gummikanten på venstre side ved gelenken og hælen er det flekker av et liknende brunt stoff (prøve 8 b). Stoffet har tydelig lukt av ekskrementer."

Domfelte påpeker i begjæringen at det ikke er bemerket noe om fuktig slam eller andre tegn på søle på noen av skoene, og legger derfor til grunn at det ikke var spor av slam på dem. Under henvisning til Dorenfeldts redegjørelse 17. desember 1958 om at det verken ble påvist blod eller avføring på sykkelen, legger domfelte til grunn at det heller ikke ble påvist slam på sykkelpedalene.

Det anføres at fravær av slam på skoene og sykkelpedalene trekker i retning av at domfelte ikke har vært i kjelleren.

8.9.5.7 Treull

Det fremgår av professor Printz' rapport 4. februar 1958 at det ble foretatt en sammenlikning av materiale fra åstedet og fra domfeltes klær. I rapporten skriver han blant annet det var:

"..... påfallende at det ikke fantes noe spor på siktede av den treull som, etter de innsamlede prøver å dømme, synes å være temmelig almindelige i kjelleren og som man skulle

Til domfeltes anførsel om at halvparten av befolkningen har blodtype A, og at dette ikke knytter domfelte til drapet, bemerker påtalemyndigheten at man i 1958 ikke hadde analysemetoder som kunne fastslå DNA som i dag. Dette er imidlertid ikke noe som utelukker Torgersen, idet både han og avdøde hadde blodtype A.

8.9.6.6 *Slam*

Påtalemyndigheten bemerker at det er usikkert hvilke sko Torgersen hadde på seg da drapet ble begått, og at ett av de alternative parene var satt i bløt. Det ble funnet rester av blod på disse skoene, men ettersom de var satt i vann kunne det ikke fastslås om det hadde vært slam på dem.

8.9.6.7 *Treull*

Til Torgersens påstand om at fravær av treull trekker i retning av at han ikke har vært i kjelleren, bemerker påtalemyndigheten at treullen ble observert på et sted i kjelleren hvor det ikke var rimelig at Torgersen ville ha fått den på seg eller kommet i berøring med den. Den omstendighet at treullen ikke ble benyttet til å antenne brannen, støtter opp under at Torgersen ikke observerte treullen.

8.9.6.8 *Tekstilfibre*

Påtalemyndigheten gir en samlet vurdering av domfeltes anførsler for så vidt gjelder funn av tekstilfibre. Til anførselen om at fibre tilnærmet sikkert må stamme fra gjerningsmannen, og at fibre på/under avdødes negler utelukker at Torgersen er gjerningsmann, ettersom de ikke stammer fra ham, uttaler påtalemyndigheten:

"Det vises her bare til at fiber funnet under neglen på høyre lillefinger på avdøde var en ullfiber med tydelig blå-rød nyanse. De rødfargede ullfibre på avdødes kåpe har også en slik tydelig blå-rød nyanse, jf. dok 27, underbilag 8, hvor det avslutningsvis også fremkommer at det er en god overensstemmelse mellom disse fibre. Det er således

Avhørt den 20/12-1957 kl. 1115 på sitt arbeidssted, Sørenga 4, Felleskjøpet, vitnet

Lorang Fasting Torgersen, f. 2/2-1913, lagerarbeider ved Felleskjøpet, bopel More Hunds 24, gjort kjent med sin adgang til å nekte å avgi forklaring i sak mot sin bror og sin ad til å nekte å avgi forklaring for politiet, villig til å forklare seg, gjort kjent med vitneansvaret og forklarte:

V. sover på loftet- 3.etasje- og fredag den 6.ds. gikk han tilsengs ved 2215-tiden. Han var selv på boksestevnet og tok buss til Lille Tøyen kl. 2140. Etter han kom hjem, var han i kjelleren og hugg ved i ca. 5 minutter. Han hadde gått direkte fra sitt arbeidssted til boksestevnet.

Etter at han hadde lagt seg, sovnet han som en stein. Det kom at han hadde tatt et par drammer og et par glass øl. Han merket ikke at Fredrik kom hjem fredag kveld. Han så heller ikke Fredrik under boksestevnet. Selv satt v. helt bakerst på galleriet.

Fredag kveld hadde v. den brune jakken med pelskrage. Den hadde han hatt på arbeide en stund. V. hadde også den skyggelua som politiet har tatt. De bruker klærne om hverandre. Selv tror han at han hadde de grå skoene, men det husker han ikke sikkert. Han satte dem i vann da han var nede i kjelleren og hugg ved.

V. vet ikke hva Fredrik hadde på seg fredag.

Torsdag kvelden var også v. på stevnet. Han kom hjem sammen med Johan, som også var på boksestevnet torsdag. De spasserte hjem. Fredrik kom like etter dem, ca. 5 min. Stevnet varte til kl. 23 og han var hjemme ved 2330-tiden.

Oppl. og vedt.

Lorang Torgersen

(underskrevet på kladd)

Dok. 27 innleilings 2.
OSLO, 11-12-57

Kriminalpolitisen-
tralen,
Kriminallaboratoriet,
Møllergt. 19, Oslo.

K.L.-sak 1170/57

Ang. Rigmor Johnsen, f. 23/6-41, funnet drept i kjelleren,
Skippergt. 6 B, den 7/12-57.

Siktet: Fredrik Ludvig Fasting Torgersen.

9/12-57 fikk jeg oversendt følgende fra rubriserte sak:

Prøve 8: Turnsko som siktede Torgersen hadde på seg ved anholdelse

- " 16: Prøve av ekskrementer fra åstedet.
- " 17: Prøve av avføring som Rettsmedisinsk Institutt har sikret fra høyre lår på avdøde.
- " 18: Prøve av avføring funnet på avdødes underskjørt.
- " 19: Prøve av avføring funnet på høyre bakre strømpestropp til avdøde.

I brev fra Kriminallaboratoriet ble jeg anmodet om å undersøke om det var avføring på siktedes sko (og eventuelt blod i denne) og om det var holdepunkter for at denne eventuelle avføring stammet fra åstedet eller avdøde og om det var menneskeavføring.

For å avgjøre om det er fæces (avføring) har jeg holdt meg til følgende:

Ved mikroskopisk undersøkelse av fæces vil man vanlig finne at størstedelen utgjøres av:

Bakterier (ca. 1/3 av tørrsubstansen)

detritusmasser (): delvis fordøyede kjøttrester, planteceller, bakterier, epitelceller og isolerte cellekjerener som er så sterk forandret under tarmpass ^{agen} (at de ikke kan identifiseres.)

Hoveddok-346
undervil. 5

K.L. SAK NR. 1170/57.

OSLO, den 6. februar 1958

/GK.

RAPPORT

TIL Kriminalavdelingen 1/A v/ avd.sjef Laugerud.
AVGITT AV politibetjent O. Haugen.

ANG.: Krim.avd. ann:nr. 17906/57.

Rigmor Johnsen, f. 23/6-41 funnet
drept i kjelleren i Skippergt. 6 B
den 7. des. 1957 kl. ca. 0130.

Siktet: Fredrik Ludvig Fasting

Torgersen, f. 1/10-34.

Etter anmodning fra Kriminalvakta den 7. desember 1957 kl. ca. 0140 reiste jeg med en gang til overnevnte åsted hvor det var en lang rekke brannmenn tilstede. En rekke politimenn med Kriminalskjefen i spissen var også kommet dit.

Skippergt. 6 B er et 3 - etasjes murhus med gårds plass i midt slik som vist på risset over åstedet i mappe nr. 3. Medregne gårds plassen dekker eiendommen et areal på ca. 13 m. x 24 m. Inngangsdøren fra Skippergt. er en pardør hvor den høyre døre (sett fra gaten) er gådør. Døren er forsynt med 2 inntrukne reifelåser og 1 Trio sylinder-smekklås med låskassen montert på innsiden. Døren fører inn til en ca. 8 m. lang gang som ender i trappehuset. Midt i gangen er det en sving-pardør ut til låseinnretning. Trappehuset måler ca. 2,5m. x 4 m. Midt på den østre vegg i trappehuset er det 2 trappetrinn ned til nederste avsatsen hvorfra det fører en pardør ut til gårds plassen. Den venstre døren, sett fra trappehuset, er gådør og der er forsynt med en sylinder smekklås med låskassen montert på innsiden. Det er opplyst at det er forskjellig nøkkel til denne låsen og til låsen ø døren mot Skippergt.

I den østre delen av gangen sto det 3 pappkartonger som bare inneholdt noen mindre bølgepapp-biter. Bak kartongene ble det funnet en tom $\frac{1}{2}$ flaske merket "Dobbeltrenset Brennevin. Ukrydr". Flasken ble tatt med av politibetjent Ingvoldstad for nærmere undersøkelse etter fingeravtrykk. I gangen forøvrig lå det noen papirbiter og annet rusk som ble tatt vare på. Ved den nordre vegg i trappehuset sto det en sykkel.

På den för nevnte avsats nederst i trappehuset var det en de större og mindre blodflekker, slik som det fremgår av risset mappe 3 og fot. 5 - 6 og 7 i mappe 4. Midt på avsatsen som av betong, var det en større ansamling, ca. 10 cm. x 15 cm. med avføring. Såvel avføringen som blodet var tråkket utover. Se fot. 5 i mappe 4. Avføringen ble skrappt sammen og tatt vekk på. Likeså ble det sikret prøver fra blod i de to største blodansamlingene. Blodet virket ferskt, men det blodet som lå i det nordvestre hjørnet av avsatsen (närmest kjellerdøren) virket mer slimholdig enn det i den andre ansamlingen.

På det nederste opptrinnet, ca. 50 cm. fra østveggen i trappehuset var det en rekke blodflekker, i størrelsesorden 2 mm. til 30 mm. Se fot. 7. De fleste blodflekkene er dannet ved at bloddråper har truffet opptrinnet på skrå ovenfra. Hvis man ser nøyere på blodflekkene, ser man at det langt overveiende antall bloddråper har retning fra den vinkelformete blodflekk hvis høyeste punkt ligger 6 cm. over gulvet. Den horisontale lengden av den vinkelformete blodflekken er 30 mm. og den vertikale 20 mm.

Etter min mening har den vinkelformete blodflekken oppstått ved at drapsmannen har slått avdødes hode mot opptrinnet slik at blodet har sprutet utover. Det er mulig at såret i hodet på avdøde, se fot. 7 - 8 og 9 i mappe 2, er oppslått ved dette støtet mot opptrinnet. Etter de øvrige blodflekker å dømme, har avdøde ligget med hodet en stund ut for dette stedet. Så har drapsmannen flyttet henne slik at hodet har blitt liggende ved den andre enden av opptrinnet (närmest kjellerdøren). Derfor har han delvis dratt og delvis båret henne ut på gårdsplassen.

I det sydøstre hjørnet av avsatsen lå det en fuktig fille og en deformert skrukork. Fillen luktet av urin og det viste seg senere at det var en del av avdødes truse. Like ut for kjellerdøren lå det 1 50-øre, 1 25-øre og 2 10-ører og i sprekken ved siden av dørterskelen til kjellerdøren lå det en 10-øre. Det ble opplyst av gårdens vaktmester at døren ned til kjelleren var låst med hengelås da brannvesenets folk kom tilstede.

Foruten de för nevnte gjenstander ble det tatt vare på en del fyrstikker og det ble tatt prøver av støv og liknende fra 4 felter på avsatsen. Se risset som er vedheftet denne rapporten. Dessuten ble det sikret en del fibre som satt fast i treverket på kanten av døren ut til gårdsplassen. Under en senere

undersøkelse på åstedet, sammen med professor Printz ble det tatt med en prøve av murpussen i trappehuset.

Fra trappehuset fører det ett trinn ned til gårdsplassen som måler ca. 5 m x 6 m. Vest for døren som fører fra trappehus ut til gårdsplassen, fører en jerntrapp opp til 2. etasje hvor firma Kåre Beckholm har atelier. Øst for døren er en 2 delte lem som dekker nedgangen til kjelleren under den østre del av eiendommen. Lemmen har ikke vært forsynt med noen låseinnretning. Det ble ikke funnet noen spor etter drapsmannen på gårdsplassen.

I sist omtalte kjellernedgang er det 4 trinn ned til kjellergulvet som ligger 106 cm. under gårdsplassens plan. På det andre opptrinnet ovenfra var det en blodflekk, ca. 2,5 cm. x 1 cm. Se fot. 18. Ca. 75 cm. fra foten av trappen, med bene mot den søndre veggen og hodet mot den nordre veggen lå liket av en ung kvinne. Se fot. 10, 11, 12, 13, 14, og 15 i mappe 4 og risset i mappe 3. Det glødet og røk i en del av klærne i høyde med likets venstre hofte og det glødet i den venstre støvletten. Jeg slukket med vann som ble dynket forsiktig på for å unngå å ødelegge eventuelle spor. Liket lå på ryggen med venstre armen halv innunder kroppen og den høyre armen bøyet opp mot ansiktet. Se fot. 13. Venstre hånd var en del forbrent. Høyre hånd var blodig og skitten. Under høyre lillefingerne ble det funnet en rød fiber som ble sikret. Ansiktet var blodig og oppskrubbet, særlig på venstre side. Det så ut som om ansiktet var blitt dratt bortover et skittent og ujevnt underlag, f. eks. sementgulv eller liknende. Klærne på overkroppen var trukket opp slik at brystene var udekket. Se fot. 13, 14 og 15 i mappe 4. Rundt venstre brystvorte var det merk som så ut til å ha oppstått ved bitt. Skjørtet og underkjoler var trukket opp og de ytre kjønnsorganer var synlig. Strømper satt på plass, men de var hullet på knærne. Begge støvlettene satt på benene, men som tidligere nevnt, var den venstre en del ødelagt på grunn av ild. Liket lå med benene samlet og svakt bøyet over en firkantet planke.

Liket var iført følgende klær:

- 1 blå golfjakke,
- 1 sort bysteholder,
- 1 sort og hvitstripet skjørt,
- 1 hvitt underskjørt,

1 strømpeholder med 4 stropper,
1 par nylon strømper,
1 par sorte støvletter.

Klærne er levert laboratoriets kjemiske avdeling til nærmere undersøkelse og beskrivelse. Innenfor likets hode lå en kåpe og en pose inneholdende 2 epler. I lommen på kåpen lå det en nøkkel, en rød kam, en 5-kroneseddél og en sigarettpakke med sigarett. Oppå en del lemmer av kassebord som lå helt inn mot likets venstre side, lå en lue og et skjerf. Både kåpen, luen og skjerfet viste seg senere å ha tilhørt avdøde.

Professor Waaler undersøkte liket før det ble flyttet.

Det ble opplyst av de brannfolkene som først kom tilstede og som oppdaget liket, at en av lemmene lå halvt over liket, slik at bare benene var synlig. Inn til likets venstre side og inn under lemmene lå det aske av bølgepapp og papir og delvis forbrent stria og rester av brent juletre. Det var tydelig at det var lagt sammen lett brennbare materialer på stedet og at det var satt fyr på. Det var bare litt forkulling på kanten av noen av lemmene. Ilden var slukket av seg selv, slik at det tilslutt bare var en del gløding i avdødes tøy slik som nevnt tidligere. Det ble tatt med en rekke prøver av brannrestene for nærmere undersøkelse.

Føremålet, d. v. s. mellom liket og trappen, ble det funnet 11 mer eller mindre brente fyrstikker. Det er trolig at drapsmannen har brukt fyrstikker å lyse med, mens han har oppholdt seg i kjelleren.

Etter hva vaktmesteren opplyste, har ikke den delen av kjelleren som har nedgang fra gårdsplassen, vært brukt i de senere årene. Det er også tydelig at så er tilfelde, for i alle de 5 rommene som kjelleren består av, er det bare jernskrap, råtnede bord- og plankebiter og liknende. Gulvet er dekket av et lag fuktig slam. Høyden under taket er ca. 140 cm.

Det ble foretatt en nøyaktig undersøkelse av hele kjelleren og det ble tatt med ialt 9 prøver fra trappetrinnene og fra gulvet ved og under der liket hadde ligget. Se vedheftede rapporter. Dessuten ble det sikret prøver av murpussen i nedgangen.

I eiendommens syd-østre hjørne er det en kjøreport som vender ut mot Det gamle Fisketorget (forlengelsen av Fred. Olsens gate). Porten er forsvunnet med en vanlig innstukken reilelås.

Mappe 1, 2 og 3 er levert tidligere.
./.
Mappe 4 følger vedlagt.

O. Haugen
Politibetjent

Rapport

til

OSLO POLITIKAMMER

KRIMINALAVDELINGEN

AVGITT AV politiførstebetjent G.Hernholm og politibetjent L.Grov, Avd.II.

Til anm.nr.17906/57.

Brann i Skippergt.6 B

den 7/12-57 kl.0130.

Skippergaten 6 B er en meget gammel murgård som strekker seg tvers gjennom kvartalet fra Skippergaten til Fred Olsensgate. Det er inngang både fra Skippergaten og Fred Olsensgate.

Skippergaten 6 B er bygget slik at den har en forgård mot Skippergaten og bakgård mot Fred Olsensgate - bundet sammen med en sidebygning som i det vesentlige er opptatt av trappehuset for inngangen fra Skippergaten. Mellom for- og bakgård er det en åpen gårds plass. Det er adgang til gårds plassen fra inngangen fra Skippergaten og fra Fred Olsensgate.

Inngang til Skippergaten 6 B er fra Skippergaten, hvor det fører en smal gang inn til trappehuset i sidebygningen - og fra Fred Olsensgate, hvor en portal fører inn fra gaten til gårds plassen, trappehuset går opp fra portalen.

Skippergaten 6 B er på 3 etasjer, og er oppført av murstein som utvendig er murpusset. Etasjeskillene er av tre med stubbloft, innvendig er det trepanel, trekt med strie og tapetser eller malt. For- og bakgård har loft og kjeller.

Forgården:

1.etasje: Opptatt av kontorer og lagerrom av firmaet "Eno", lager av elektriske varmtvann tilberedere m.v.

2.etasje: Opptatt av firmaet Atelier KB brukskunst som arbeider med gipsstøpning.

3.etasje: Beboelsesleilighet på 4 v. kjøkken og entre. Leiligheten beboes av familiene Johnsen og Storlökken.

Sidebygningen: I sidebygningen er det foruten trappehuset for inngangen fra Skippergaten også et rom som hører sammen med leilighetene i bakgården.

Bakgården:

1.etasje:

1 leilighet på 1 v og kjøkken som beboes av fru Gullseth med voksen sønn.

1 rom leies ut til Åger for en melkebutikk

1 rom leies ut som kontor for Oslo Havnevesen.

2.etasje:

1 leilighet på 2 rom og kjøkken leies ut til familien Knutsen.

1 leilighet på 2 rom og kjøkken leies ut til familien Eriksen.

3.etasje:

4 rom leid ut til firmaet H.N.Christiansen som kontorer.

Loftene:

Loftet over forgården nyttes til vanlige loftsboder.

Loftet over bakgården har tidligere vært nyttet til tørkeloft og til rullerom. Men på grunn av dårlig vedlikehold, er dette loftet lite nyttet i dag. Loftene har bare inngang fra trappen i sidebygningen.

Kjellerne:

Forgården:

Her er oppsatt vanlige kjellerboder med skillevegger av tre - og 1 vaskerom. Inngang fra låst dør fra trappehuset i sidebygningen

Bakgården:

Kjellerne er her seksjonert ved murvegger med døråpninger uten innsatte dører. Denne kjeller har ikke vært nyttet på flere år.

Nedgang til kjelleren fra trapp fra gårdsplassen.

Nedgangstrappen er dekket av to skråttliggende kjellerlemmer.

Kjellerlemmene var ikke låste.

For begge kjellere gjelder at gulvet er jordgulv- taket dannes av stubbloftsbordene fra etasjeskiller for 1.etasje, og var ikke rappet.

Kjellerne var adskilt med en murvegg, som øverst hadde en åpning ca. 140 x 45 cm.

Arnestedet for brannen.

Arnestedet for brannen er kjelleren under side- og bakgården som går sammen som en kjeller. Nærmere bestemt er arnestedet rett inn for nedgangstrappen, ca. 2 m lengere inn i kjelleren. Det var her stablet opp en del brennbare ting som blir beskrevet senere i rapporten. - Det var her liket av Rigmor Johnsen ble funnet, delvis skjult under noen trelemmer som hørte til bålet.

Taket i kjelleren dannes av etasjeskiller for 1. etasje slik at stubbloftsbordene danner det synlige tak. Taket var ikke roppet. Høyden fra gulv til tak er 140 cm.

Gulvet i kjelleren var jordgulv. Selve jorden i gulvet var rå, men ovenpå lå et tykt lag av trefliser og annet avfall etter ved, særlig var det tilfelle der hvor bålet var. Og her lå det dessuten rester av et gammelt gongoliumsteppe og rester etter bygningspøtter

Som det er nevnt før var denne kjeller seksjonert med murvegger uten innsatte dører i åpningene. Kjelleren har 4 vanlige vinduer mot Fred Olsensgate. Vinduene var forsynt med trelemmer, men disse var meget gisne, og flere av rutene var istykker.

Da vi foretok våre undersøkelser var bålet forstyrret ved foretatte undersøkelser i forbindelse med selve drapet. Men de ting som tilsammen utgjorde bålet, var framdeles tilstede.

Når det gjelder selve måten bålet var bygget opp på, de mulig brukte tennmateriale, vises det til rapport fra politibetjent Haugen, Kriminallaboratoriet som foretok de første undersøkelser i forbindelse med drapet. Det vises i samme anledning til fotografier som ble tatt av åstedet før nærmere undersøkelser i forbindelse med drapet ble foretatt, og til de avgitte vitneforklaringer.

Bålet:

Bålet var bygget opp av følgende ting:

9 lemmer av tre.

Lemmene var sansynlig brukt til emballasje. Hver lem bestod av 5 bord ca. 17 cm brede, ca. 133 cm lange og ca. 1 cm tykke, spikret sammen med 3 tversgående og 2 langsgående bord som var ca. 7 cm brede og 2 cm tykke. Lemmene hadde en størrelse av 95 x 133 cm.

8 stk. boks av tre, ca. 65 cm lange, og 18 x 21 cm tykke, feste sammen to og to i en vinkel.

5 bordbiter av forskjellige størrelser.

1 gammel stoppet divan med treramme.

1 lite tørt juletre.

Alt det her nevnte hørte til bålet og var helt tørre ting, og derfor lett brennbare.

Brannen ble oppdaget av fru Kristiane Gullseth som bor i 1.etasje i bakgården, ved at det kom røyk opp i stuen hvor hun lå og sov. Denne stue ligger rett ovenfor bålet, og det er her fjernet fler stubbloftsbord i taket. Det ble også nevnt at stedene hvor røyken kom opp i stuen hadde det vært 2 rottehull som ikke var blitt ordentlig tettet.

Fru Gullseth gikk ut på gårdsplassen og så at det kom røyk fra kjelleren. Da hun slo opp den ene lemmen til kjellernedgangen slo røyken mot henne og hun så at det var glør nede i kjelleren. Hun foranlediget at brannvesenet straks ble varslet.

Brannmeldingen ble mottatt av Brannvesenet kl. 0127...

Brannformann Håkon Tönder og brannmester Kristiansen var de første som gikk ned i kjelleren. Og de har forklart at da de kom ned i kjelleren glödet det i bålet fra bunnen av, og oppover i trelemmene. Liket av Rigmor Johnsen ble straks oppdaget, og da bålet delvis dekket liket, skjöv brannformann Tönder lemmene litt tilbake slik at liket kom fri. Brannformann Tönder sier videre i sin forklaring at glödnigen ble merkbart mindre etter at han hadde skjöv lemmene bakover og derved uroet bålet.

Etter vitneforklaringene til brannkonstabel Erik Johan Bogen, Hovedbrannstasjon, flammet bålet opp senere med åpne små flammer og disse ble da dempet av Bogen ved hjelp av Kustosapparat.

På brannstedet ble det av politibetjent Haugen funnet rester av delvis forbrent enkel bølgepapp, og rester av papirsekk som antas å være brukt til tennmateriale. I gangen fra Skippergaten var det brannnatten lagret en god del bølgepapp som var brukt til emballasje.

Haugen og Bogen har også festet seg ved asken som må skri seg fra tennmaterialet, og sier at asken var lett og gråhvit. Bogen festet seg ved at asken lå like innenfor liket.

Etter brannmerkene i de brennbare ting i bålet, og vitneforklaring, kan det slås fast at brannen i det vesentlige har artet seg som en ulmebrann. Forbrenningen i de brennbare ting er derfor liten. Men på grunn av de stedlige forhold må en kunne slutte seg til at ulmingen har foregått i en viss tid.

Bålet bestod av tørre materialer som det normalt skulle være lett å få i ordentlig brann. Når dette ikke har skjedd, mener vi

det i første rekke må skyldes en intens røykutvikling fra det antepapir, bølgepappen og stoppen i divanen. Disse ting vet en gir sterk røykutvikling.

På grunn av den ringe høyde under taket - 140 cm - har røyken ikke klart å undvike tilstrekkelig raskt, men har presset ned igjen mot bålet, og i en viss utstrekning hindret tilførselen av surstoff. Dette må vel også sees i sammenheng med at tennmaterialet muligens har vært i minste laget til å få en hurtig utbredelse av brannen for de forhold som hersket på stedet.

Men det må ansees som sikkert at bålet var riktig nok til å befordre en brann videre i bygningen. Det er også stor mulighet for at ulmingen kunne ha tatt seg opp og gått over til åpen ild på et senere tidspunkt, når røyken hadde funnet de rette steder å undvike og det derved hadde blitt en bedre sirkulasjon av luften i kjellere. Vi mener at forholdene på stedet lå tilrette for en slik vurdering.

Brannårsak:

På det sted hvor brannen har vært gis det ingen annen mulighet for at brann kan oppstå enn bar ild.

Måten bålet var laget på, sett i forbindelse med drapet, og at liket delvis var dekket av bålet, tyder på at brannen er forsettlig laget, og at motivet er å skjule den forbrytelse som var begått.

Ad fare for tap av menneskeliv.

Følgende personer oppholdt seg i Skippergaten 6B brannnatten:

Forgården:

3. etasje:

Familiene Andreas Johnsen og Kjell Storlökken, og frk. Gerd Henriksen som hadde framleie av 1 rom. Ialt var det 10 personer i aldrene 51-30-23-19-19-17-13-7-3 og 2 år. Adgang til denne leilighet som er på 4 rom og kjøkken er trapp i sidebygningen for inngang fra Skippergaten. Leiligheten har vinduer mot Skippergaten og mot gårdsplassen. Det var ikke redningstau i leiligheten. Alle personer var friske og legemsføre.

underbilag - 1

KL. SAK NR. 1170/57.

OSLO den 26. febr. 195

/EH

RAPPORT

TIL Kriminalavdelingen, I/A.

AVGITT AV ingeniør Sim Wolff og kjemiker O. Johansen.

ANGÅR Krim. avd. ann. nr. 17906/57.

Rigmor Johnsen, f. 23/6-41, funnet drept
i kjelleren i
i/Skippergt. 6 B, den 7/12-57.

Siktet: Fredrik Ludvig Fasting Torgersen.

KLAR TILHØRENDE RIGMOR JOHNSEN.

Materialet omfatter:

- Prøve 29, kåpe
- " 30, trikot ulljakke
- " 31, skjørt
- " 32, underskjørt
- " 33, underbenklær
- " 34, brystholder
- " 35, strømpeholder
- " 36, strømper
- " 37, belte
- " 38, lue og skjerf
- " 39, lommeinnhold og ring
- " 40, sko.

Prøve 29.

Kåpen er en tynn vinterkåpe med raglan-ærmer og en stikkklomme på hver side. Kåpen er sydd av et litt loddent, melert rødt stoff som også inneholder grått og svart garn. Den har rødt fôr. Den er isydd merke "SCANDIA Konfeksjonsfabrikk".

Kåpen er utstyrt med 4 knapphull, men den har bare 3 knapper, idet den nest øverste knappen mangler. Knapphullene er hele. Kåpen er velbrukt, men hel, bortsett fra lommetalet, og venstre erme, som er brent nedentil. Den er noe tilsmusset. Føret har nedentil baktill tallrike flekker som synes å bestå av søle og liknende.

K. L. 1170/57.

SIDE 2.

Pröve 30.

Jakken er en tynn maskinstrikket ulljakke med lange ærmer (cardigan). Den er lys blå. Den er utstyrt med 11 knapper fortil. I nakken er den isydd et merke "44". Jakken er hel, bortsett fra høyre ærme som er brent nedentil.

Jakken er sterkt tilsølet med blod, særlig fortil.

Pröve 31.

Skjört av finstripet grått stoff med glidelås og knapp oven-til i venstre side.

Skjörtet er sterkt brannskadd, særlig på venstre side og baktill hvor en betydelig del av tøyet er brent bort. Innvendig baktill sees en del flekker av inntørret avføring.

Pröve 32.

Underskjört av hvit silketrikot med blonde nedentil, påsydd merke "Palmett 44".

Det er store blodholdige skjolder på skjörtet, og det er sterk brannskadd.

Pröve 33.

Underbenklærne er revet sterkt istykker. Benklærne er en liten truse av lys silketrikot. Den har hatt strikk i livet, men strikken er røket. Nedentil er den revet helt istykker, idet skrittet av trusen er revet av og ble funnet i kjelleren på åstedet.

NS Restene er sterkt tilsmusset og noe brannskadd.

Pröve 34.

Svart brystholder, isydd merke "Okko 42 Nr. 163 B NYLON". Den er reparert, delvis med blå tråd, men er forøvrig i orden.

Pröve 35.

Nylon strømpeholder, isydd merke "Okko 62 Nr. 3602/2 NYLON". Strømpeholderen er brunsket av hete, og det er brune flekker av avføring på den. Den er velbrukt og delvis reparert, men er forøvrig i orden.

Pröve 36.

Brune nylonstrømper, brannskadde.

Pröve 37.

Svart, bredt, elastisk stoffbelte med spenne av gult metall, 8,5 cm bredt.

Pröve 38.

Lue og skjert av lys blå fløyel med gult silkefôr. Begge dele er sterkt innsatt med blod. Begge deler er sterkt krøllet.

Pröve 39.

Lommeinnholdet er angivelig funnet i Rigmor Johnsens venstre kåpelomme. Det består av:

- a) rød lommekam
- b) en eske "south State" med en sigarett i
- c) en femkrone 1956 nr. D. 1987978
- d) nøkkel for Trio sylinderlås
- e) glatt ring av gult metall. Ringen er påbundet merkelapp som var påskrevet:

"Ring tatt av Rigmor Johnsens hånd en 7/12-57 for hun var identifisert - med henblikk på ringen kunne gi opplysning. Ringen ble tatt av hånden av prof. Waaler.

Laugerud ".

Pröve b og c er behandlet med ninhydrin for fremkalling av eventuelle fingeravtrykk. Det fremkom ingen avtrykk.

Pröve 40.

NB Svarte sko, høyhelede støvletter av semsket skinn med skinnfôr glidelås og gummisåler. Skoene er innvendig merket "Gommen", på sålen merket "Jadeit Continental". De er lite slitt, men er sterkt tilsølet, og venstre sko er sterkt brannskadd. Til-søling på utsiden av høyre sko gir inntrykk av at vedkommendes høyre fot er blitt slept mot skittent underlag.

./. Se forøvrig fotografier av klærne i vedlagte fotomappe.

Materialet oppbevares inntil videre på laboratoriet.

SIM WOLFF
INGENIØR KJEMIKER

O. JOHANSEN
KJEMIKER

cc B
- 5910
Nr. 17906/57

O.J.P. nr. 192-58.

R 1511 58
2

Dette papiret er til bruk for oversendingspåskrifter i sak:
Fredrik Ludvig Fasting Torgersen, f. 1.10.1934 2103 58

§ 233 m.fl.

Fengsling

ThH/BRB.

./... Sendes med vedlegg d'herrer statsadvokater i Oslo, idet man tillater seg å foreslå at det reises tiltale ved Eidsivating lagmannsrett mot

Fredrik Ludvig Fasting Torgersen, f. 1.10.1934,

f.t. i varetektsarrest i Oslo kretsfengsel, avd. A, til fellelse etter

jfr. §

I. straffelovens § 192, 1. og 3. ledd, jfr. 2. ledd smh. med 4. led for ved vold eller ved å fremkalle frykt for noens liv eller helbre å ha tvunget noen til utuktig omgjengelse og den utuktige omgjengel var samleie eller foretatt handling hvorved tilsiktes påbegynt utførelsen av en ikke fullbyrdet forbrytelse som beskrevet og han tidligere er straffet etter samme paragraf,

ved fredag 6. desember 1957 mellom ca. kl. 2300 og 2330 i oppgangen til Skippergt. 6 B, Oslo, å ha tiltvunget seg eller for søkt å tiltvinge seg samleie med den 16 år gamle Rigmor Johnsen ved å ta kvelértak på henne, dunke hodet gjentatte ganger mot betonggulvet og det nederste trappetrinn samt rive i stykker hennes under benklær,

II. straffelovens § 233, 1. og 2. ledd, jfr. § 62

for å ha forvoldt en annens död og drapet er forövet for å lette el skjule en annen forbrytelse eller unndra seg straff for en sådan,

ved fredag 6. desember 1957 mellom ca. kl. 2300 og 2330 i oppgangen til Skippergt. 6 B, Oslo, å ha forvoldt den 16 år gamle Rigmor Johnsens död ved å kvele henne med hendene og dunke hodet gjentatte ganger mot betonggulvet og det nederste trappetrinn, idet han forövet drapet for å lette, skjule eller unndra seg straffen fo den under post I beskrevne forbrytelse,

III. straffelovens § 148, jfr. § 62

for å ha voldt ildebrann hvorved tap av menneskeliv lett kunne forå sakes,

Obs

ved natt til lørdag 7. desember 1957 mellom kl. 0015 og 0100 å ha voldt ildebrann i kjelleren til Skippergt. 6 B, Oslo, ved å samle sammen en stabel rusk, papirsekker, bølgepapp, tørt juletre og gamle trematerialer og tenne på med fyrstikker, hvorved tap av menneskeliv lett kunne vært forårsaket hvis ikke brannen var blitt oppdaget i tide.

Siktede har vært undergitt judisiell observasjon av overlege N. B. Johannessen, Dikemark sykehus, og overlege, ~~XXXXXX~~ G. Henriksen, Rikshospitalet. Observasjonen er avsluttet og erklæringen vil bli oversendt fra de sakkendige en av de første dagene. Overlege Johannessen har over telefon uttalt at de sakkendige er kommet til følgende konklusjon:

1. Vi anser ikke Fredrik Ludvig Fasting Torgersen som sinnsyk, hverken nå eller på tiden for de handlinger han nå er siktet for.
2. Vi finner ikke at han på tiden for de påklagede handlinger led av bevisstløshet som ikke var følge av selvforskyldt rus.
3. Vi anser ham for en person med mangelfullt utviklede sjelsevner.
4. at det av den grunn er fare for gjentagelse av straffbare handlinger.

Man anser det nødvendig at det i tillegg til straff også nedlegges påstand om sikring etter str.l. § 39, 1 a - f.

Branninspektør Klöcker har muntlig uttalt at det i tilfelle brann i Skippergt. 6 B, ikke var fare for kvartalet, men kun for forgården (mot Fred Olsensgate), jfr. dok. 8 side 3.

Oslo Politikammer, Kriminalsjefen, den 9. mai 1958.

9/5 *Lars L'Abée-Lund*
Lars L'Abée-Lund

Fengsling

Th. Hauken
Th. Hauken

Dette papir brukes til påtegninger, notater o. lign. for ekspedisjoner mellom avdelinger og kontorer.

Må ikke sendes ut av Oslo Politikammer.

Rigmor Johnsen. f. 23.6.-1941, Skippergt. 6 B.

Funnet drept i kjelleren i Skippergt. 6 B, d. 7/12-57.

Melding om drapet kom inn som brannmelding til krim.vakta den 7.12-57 kl. 2.30 fra Brannvesnet. Meldingen var kommet pr. telefon til brannvesnet kl. 02.20. Jeg ble varslet kl. ca. 02.30 og kom til stedet omlag kl. 02.30. Tilstede var krim.sjef lab. Haukenes og prof. Waaler. Den drepte piken var ukjent men det var opplyst at det bodde noen unge piker hos en Jc i 3. etasje i samme gård. Til tross for gjentagne forsøk på å entredør og ved banking lyktes det ikke å komme inn i leiligheten. En glatt ring fra likets hånd ga heller ingen opplysninger og det var først da man kunne undersøke litt i avdøde kåpelomme at man fant en Trionøkkel som viste seg å passe Johnsens leilighet at vi kom i forbindelse med familien. Den drepte ble identifisert av hennes svoger Kjell Tanberg Storsten. kl. 03.30. Identifiseringen ble gjentatt av svogeren på Rettsmed. Institutt for obduksjonen. Det ble opplyst på st av familien at avdøde arbeidet som oppvasker ved City Hotel. Hun var kommet fra arbeidet til vanlig tid denne dagen og hadde en avtale med en gutt som hun skulle møte ved 1900 -1930-tia. Hun gikk ut ved denne tiden og var ikke senere sett.

Det ble opplyst ved min ankomst til åstedet at Ludvig Fred Fasting Torgersen var anholdt i nærheten før brannmeldingen var kommet - han var mistenkt for sykkaltveri. Han var på venteselle ved L, men ble straks overført til krim.avd. for avhør da meldingen om drapet var kjent. Videre fikk man fra avdødes familie opplyst at hun hadde hatt følge med Svein Erik Johansen den siste tiden og at det formentlig var den hun skulle møte samme kvelden. Svein Erik ble senere avhørt av Jahrman i bopel og avhørt ved krim.avd. - likeledes et avhør om alibiet for Svein Erik. Fasting Torgersen ble undersøkt på krim.avd. av prof. Waaler med henblikk på blod og andre spor. Torgersen ble avkledd, ransaket, Klærne bragt lab. og politibetj. Haugen. Ransaking i Torgersen bopel samme natt i Kirkemo og Rustad (hospitanten) Fra denne ransaking ble med gangklær, sko og 2 skorter som angivelig tilhørte Torgersen Disse ting ble levert lab. den 7.12.-57 for undersøkelse.

Ny ransaking i Torgersens bopel ble avholdt søndag 8.12 av Rørhus, Ruud og Amundsen. Ved denne ransaking ble tatt med frakk som levertes til lab. den 9.12. Samtidig ble levert en konvolutt inneholdene kr. 45 i sedler og tippekuponger som var vedrisaker fratatt Torgersen ved ransakingen av han person på krim.vakta (eller ved innbringelsen til L.)

20/12

Samme natt ble det funnet et stykke av mørstein i nærheten av åstedet. Steinen levert ved lab. den 7.12. Et blodig lommeørkle var funnet i Børsparken om natten - tørkleet overtatt direkte av Hauge ved lab. for undersøkelse.

Torgersens sykkel levert til lab. via identifiseringssent. En sykkel som var funnet i nærheten av åstedet er levert lab.

I løpet av lørdagen den 7.12 ble det foretatt undersøkelser om personer som det kom opplysning om eller som politiet ellers fant nødvendig å sjekke straks. (Langbråten, Øygjordet, Torstein Gunnar Be Vitneforklaringer opptatt i løpet av lørdagen i Skippergt. og eller fra frivillige vitner som meldte seg.

Ny åstedbefaring lørdag 7.12 kl. ca. 1400. tilstede: Krim.sjefen, Haukenæs, Plau, branninspekt. Kløcker og jeg. Åstedet er avlåst med hengelås. Etter befaringen ble det holdt en konferanse på Krim.lab med ing. Wolff og kjemiker Johansen og Rustad.

Konfrontasjon ble forsøkt avholdt mellom Torgersen og vitnene fru Eriksen og Ester Olsen. Siktet nektet å la seg konfrontere, han vil først konferere med sin forsvarer først, heller ikke ville ha ny forklaring. (ved Rørhus og Ruud.)

Søndag 8.12.-57. Ny ransaking i Torgersens bopel. (Rørhus, Ruud og Amundsen.) K. Johansen søker opplysninger gjennom siktetes klubb " Fagen 26 " og fra Bokseforbundet.

Mand. 9.12 - Konferanse kl. 0950 hos kriminalsjefen. Tilstede pfm. Haukenæs og rapportskr. Det ble lagt opp arbeidsprogram for dagen: Konfrontasjon eventuelt fotoframvisning for vitnet fru Eriksen og Ester Olsen, så muligens avdødes søsken. Haukenæs skal møte i retten. Konstablene som pågrep Torgersen avhøres av oss. Prof Waaler, Haukenæs og Jahrman er vitner med hensyn til blodet på Torgersens hånd. Undersøkelse av blod og mulige fibre på lommeørkle som er funnet i Palehaven

Det skal tas støvprøver fra åstedet og Torgersens klær skal støvsuges.

Åstedet undersøkes fortsatt og alt skal sikres, om nødvendig ryddehjelp trenges kan det rekvireres betalt hjelp fra brannvesnet. Fibrene på frakken (kappen) til Torgersen skal undersøkes.

Jeg snakket med Haugen og Plau på åsted et ca. kl.13. og med elte kriminalsjefens ordre med hensyn til selve åstedsundersøkelsen.

Konfererte pr. telefon med Wolff og avtalte at Haukenæs og jeg ville komme til konferanse hos ham tirsdag kl. 12 for opplegg av undersøkelsene som kriminalsjefen er i gang med.

Konfrontasjon ble holdt 9.12. av Rørhus og Ruud. Eger rapport om dette. Torgersen nektet å la seg framstille i retten.

K. Johansen og Amundsen fortsetter etterforskningen om Torgersens ferd etter han forlot boksestevnet.

Kl. 1600: krim.sjefen beordrer en mann fra branngrup

Ing. Wolff ga redegjørelse for de foreløbige undersøkelser av innsamlet materiale og de beslaglagte gjenstand - det vises til skriv av 9. des. til dr. Valentin Furst fra Krim.lab. (avskrift mottatt) Nedenfor er gjengitt ing. Wolffs orientering, hvilke funn er gjort ved den foreløbige undersø- se - og som dannet grunnlag for møtedeltagernes diskusjon - vurdering om hvilke videre undersø- kelse burde foretas.

Rigmors klær: Hår på kåpens høyre underarm. Undersøkes ved Rettsmed. Institutt.
Blod på kåpen. Undersøkes med henblikk på blodtype.
Blod på golfjakken. Undersøkes ved Rettsmed. Institutt, stikkprøve på blodtype.

Siktedes klær: Fullstendig undersøkelse med støvprøve av klærne han hadde ved anholdelsen og de klær han hadde da han forlot boksestevnet.

Papirsekk funnet på åstedet. Undersøkes på fingeravtrykk, og om mulig papirets oppbygning med henblikk på papir fra siktedes bopel eller fra annet sted.

Undersøkelse av ekskrementer fra åstedet: Se lab. skriv av 9.12. til dr. Furst. Det bør undersøkes hva Rigmor spiser i tiden før drapet.

Et stykke murstein: Undersøkelse på blod.
Et blodig lommetørkle fra Palehaven: Fullstendig undersøkelse med etterfølgende etterforskning om hvor tørkleet er kjøpt, fabrikk, herre eller dametørkle, forvises Rigmors familie.

Konferanse hos Kriminalsjefen kl. 15.40. Tilstede: Haukenæs, Askildsrud og jeg. Krim.sjefen ga ordre om arbeidsfordelingen slik som anført på foranstående side.

Onsdag 11.12.-57- Besiktiget Rigmors kåpe og de beslaglagte sykkler

NB
Sivertsen

Duås fortsetter avhør av Siktedes familie - det kommer herunder fram en detail om siktedes slips: formentlig strikkeslips, burgunderfarget; Duås skal forsøke å finneslinset. Dette er meddelt til Rustad ved laboratoriet (Wolff ikke tilstede.) Ruud og Johansen avhør av siktede. Amundsen fortsetter avhør om Rigmors familie, arbeidssted og bekjentskapskreds.

Kl. 15.00: K. Johansen henter tannlege Ström for å ta tannavstøpning av siktede i fengslet. Siktedes forsvarer. o.r.sakf. Andreas Arntzen, varslet pr. telefon og vil være tilstede.

Kl. 15.15 kommer Duås tilbake og bringer med et slips som han har fått utlevert av siktedes hjem.
Kl. 16.05 orienter t kriminalsjefen om at et slips overlevert fra siktedes mor. Wolff underrettet no tidligere.

Fortsatt.

Lördag 14.12.-57

Viktig

Konferanse pr. telefon med Ingvoldstad. Ubrukt avtrykk på papirosen Rigmor hadde med fra på Bruddstykket av håndflateavtrykk på glassruten mot Skippergt. Det vil ikke være til hjelp for kingen om det pekes på bestemt mistenkt - avtrykket er nærmest å betrakte som verdiløst.

kl. 11.40 konferanse hos kriminalsjefen, Haukenæs stede: Kriminalsjefen opplyste at han ventet fra forsvareren om sikt. var villig til å medvirke til tannavtrykk, blodprøve og hår-prøve. Om siktede, eller om det ikke kom beskjede fra forsvarer - ville kriminalsjefen la nevnte prøver bli tatt. Først skal sikt. fremstilles hos tannlege Strøm i kontoret i Stortingsgt. Blir siktede voldsomt avstå fra prøven. Deretter skal siktede bringes til 16. avd. Ullevål hvor dr. Alnæs tar blodprøve og hårprøve - dette skal gjennomføres.

Noe senere meddeler kriminalsjefen at prøvene for sikt. ikke kan tas før mandag formiddag. Dette blir videreført til tannlegen og dr. Alnæs.

Siste bestemmelse kl. 13.30: Haukenæs sier at han får ytterligere ordre fra krim.sjefen i løpet av middagen.

Tannavstøpning og andre prøver. (blodprøve og hårprøve) blir utsatt. Siktede hadde derfor forvarer talt at han ville motsette seg med makt at de tatt prøver. Dette ble meddelt av krim.sjefen Haukenæs. Tannlege Strøm ble deretter underrørt om at avstøpningen måtte droppes inntil videre.

Søndag 15.12 -

OBS

K. Johansen avhør av vitnet som mente han hadde vært med Gerd var. (Gerd Aronsen) (har ikke noe å si).

Mandag 16.12.

OBS

Avhør av siktede ved K. Johansen og Ruud. Hernholm leter etter Rigmors nøkkel i Palehagen. Jeg går opp ruten fra L. Tøyen til Tøyengt. 41 i 12. minutter. Ruten: Centrum Kino - Hjerterum - 10 minutter. Ruten: Hjerterum - Grand Hotel - 6.30 minutt.

Tirsdag 17.12. -

SRM NB

Nytt avhør av siktede v/ K. Johansen og Ruud. Etter forangående konferanse med Haukenæs ble Wolff forsøkt kontaktet pr. telefon idet vi var spesielt oppmerksom på om det var mulig å vise urinreaksjon på siktedes tøy. Wolff ikke til stede (skulle reise til Skien) Kjemiker Johansen ble gjort oppmerksom på at vi ønsket undersøkelse med hensyn til urinreaksjon.

Onsdag 18.12.

OBS

Ruud og K. Johansen søker i Palæhaven etter nøkkel - det er tidligere søkt drapsnatten av en mann fra "K" etter mulige spor etter siktede, som slagvåpen m.m.

SEKKERLIG

Besøkt laborat. og besiktiget syklene sammen K. Johansen, Ruud og Amundsen. Plau var tilstede.

Tysting om at Gerd muligens kan være Gerd Krieger i Schweigårdsgt. 98 B, - som angivelig kjennet Lillegraven undersøker. - Dette har intet forhold til hun har ligget på sykehus den 6.12.-57

BILDER FRA ÅSTEDET I SKIPPERGATEN 6 B

KJELLEREN ER UTEN LYS OG DET ER 140 CM TAKHØYDE.

- Som det fremkommer av bilder fra åstedet er det store mengder med avfall på gulvene, og man ser trefliser i varierende størrelser samt masse annet rusk og rask.
- Det vises også til rapport datert 4.1.1958, side 3, hvor det er beskrevet at bålet var bygd opp av blant annet ni (9) store tre lemmer som hver var 95 cm brede og 133 cm lange, samt en divan og masse mer.

Se vedlagte rapport fra Politiets ekspert, Professor Prinz, datert 4.2.1958, hvor det blir sagt følgende:

” Ved sammenligning av materialet fra åstedet og fra siktedes klær var det påfallende at det ikke fantes noe spor på siktede av den treull (sagflis) som, etter de innsamlede prøver å dømme , synes å være temmelig alminnelige i kjelleren og som skulle tro var noe av det første en ildspåsetter ville gripe til. Dette så meget mer som treull gjerne er temmelig sprø og fliser seg opp så den har lett for å feste seg i klærne”

Det vises videre til vedlagte fengsling hvor påstanden fra påtalemakten er at jeg skal ha vært i kjelleren to (2) ganger.

- Sammenholdt med informasjonen ovenfor kan dette ikke medføre riktighet.
- Dette er, slik jeg ser det, nok en bekreftelse på at jeg (Torgersen) ikke kan ha vært i kjelleren i Skippergaten 6 b.

Spørsmålet blir således: Hvordan er det mulig å flytte på alle disse tre lemmene/divan med en hånd, uten å få slam under og/eller på siden av skoene, men også uten å få trepartikler på klær og sko i og med at jeg etter sigende skal ha tent på en stor mengde fyrstikker i den andre hånden for å lyse opp kjelleren?

Mappe 4

10000-00000-1
Fremlagt i Eidsivating
lagmannsrett 27.6.58.
[Signature]

KRIMINALPOLITISENTRALEN

KRIMINALLABORATORIET

MØLLERGATEN 19

OSLO

KL sak nr. 1170/57.

Ang.: Oslo krim.pol. ann.nr. 17906/57.

Rigmor Johnsen, f. 23/6 -41 funnet drept
i kjelleren i Skippergt. 6 b, den 7. desember
1957 ca. kl. 0130.

Siktet: Fredrik Ludvig Fasting Torgersen,
f. 1/10-34.

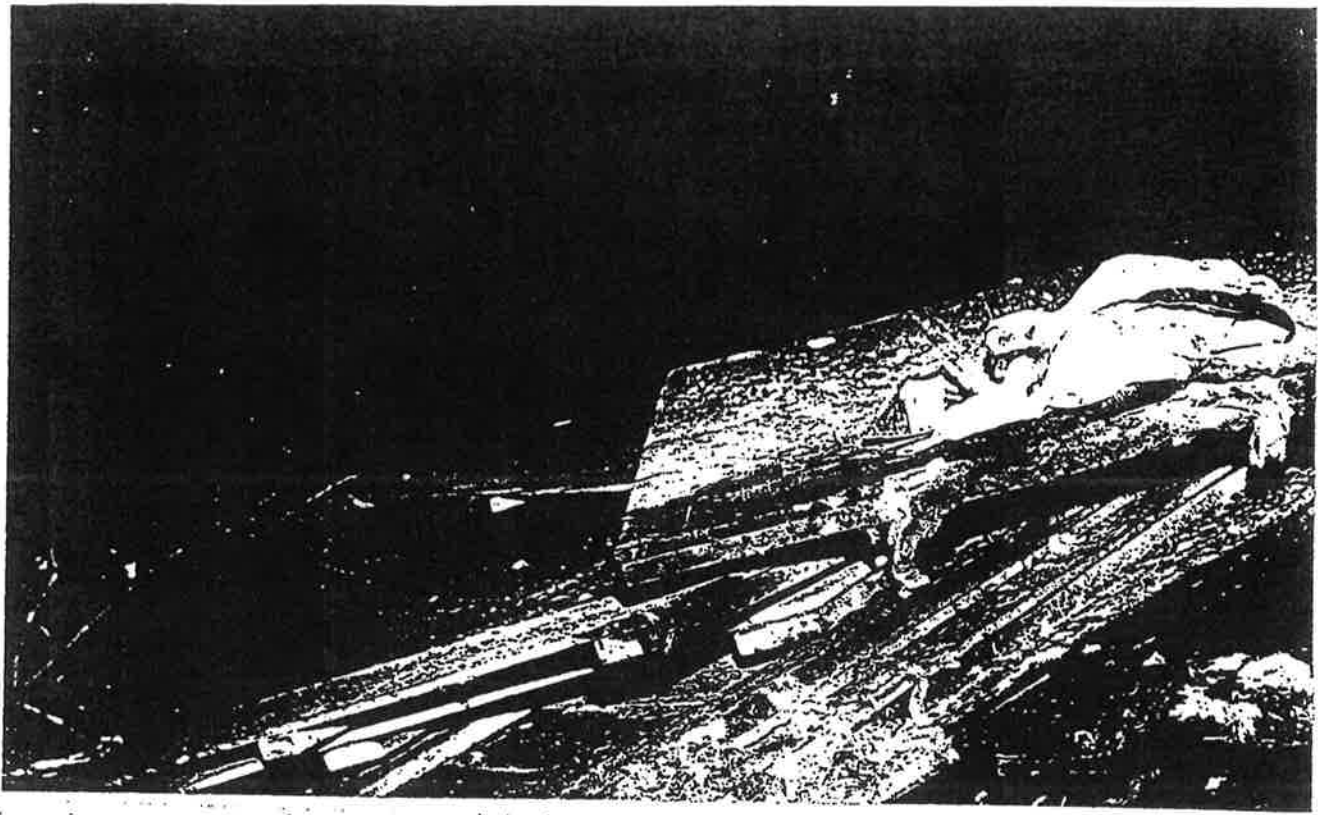
FOTOGRAFIER

.....

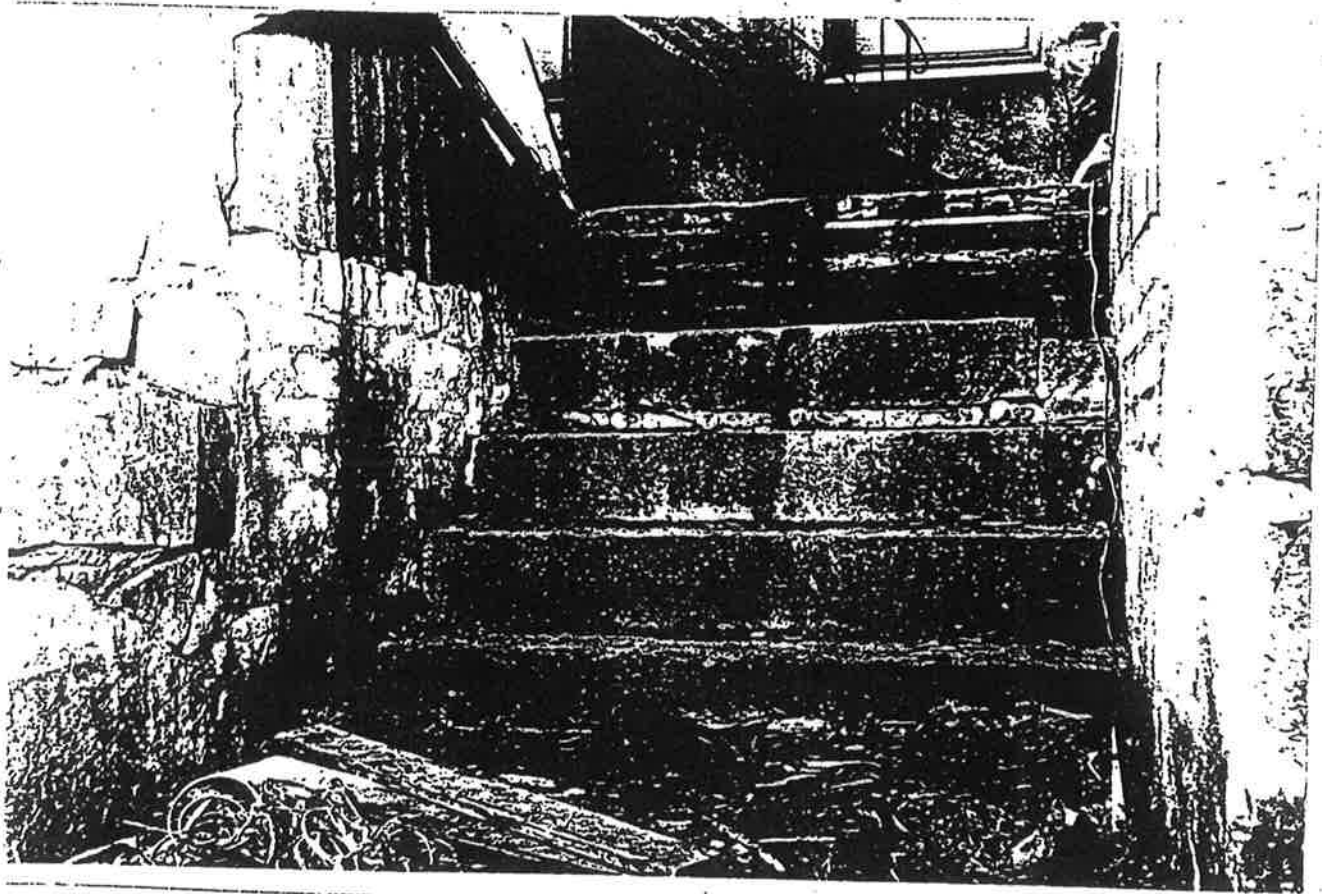
fra åstedet.

Oslo, den 4. februar 1958.

[Signature]
O. Haugen
Politibetjent

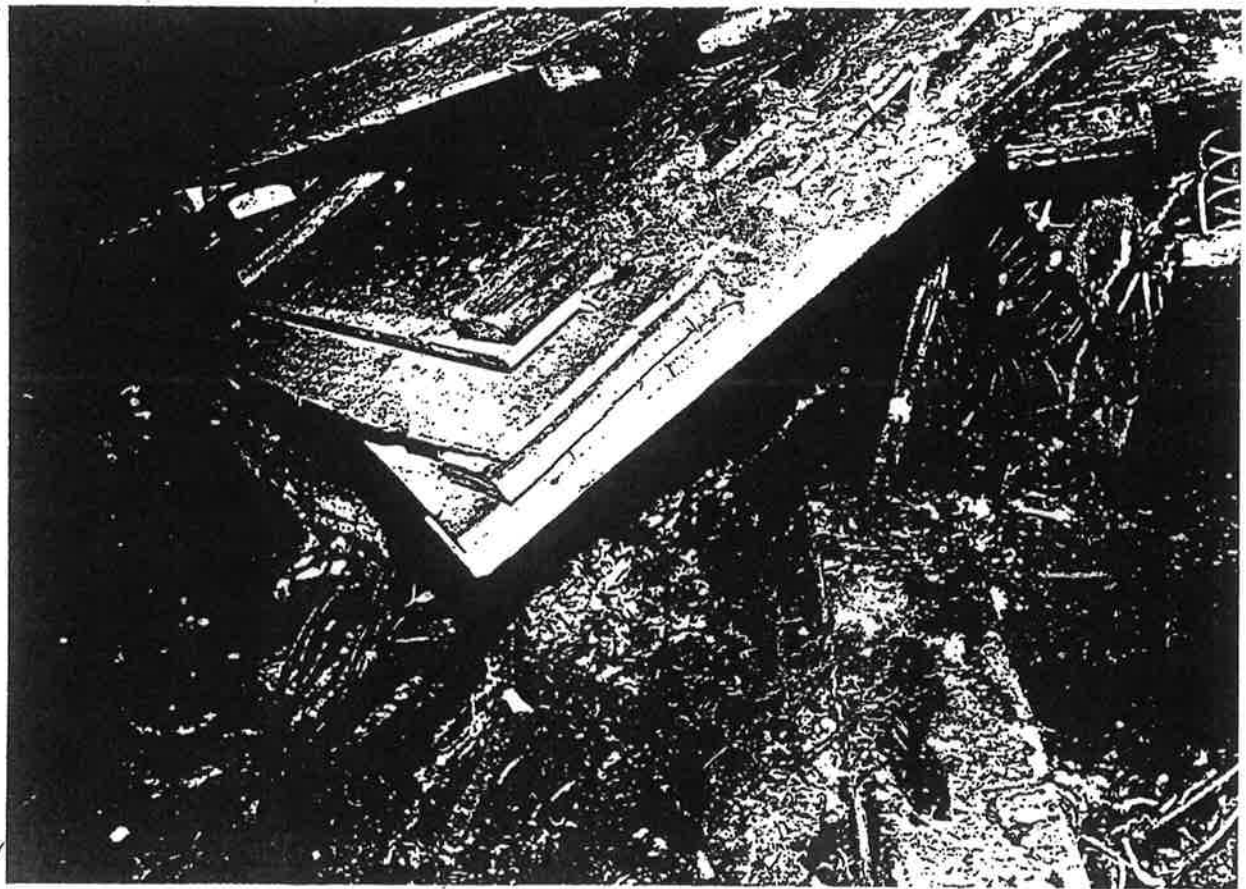
Fot. 17: En del av trelagarna som delvis dekret liket. De mörka feltena på kantene av lagarna er forfukning. Oppå den øverste laggen ligger avfides lus og skjort.

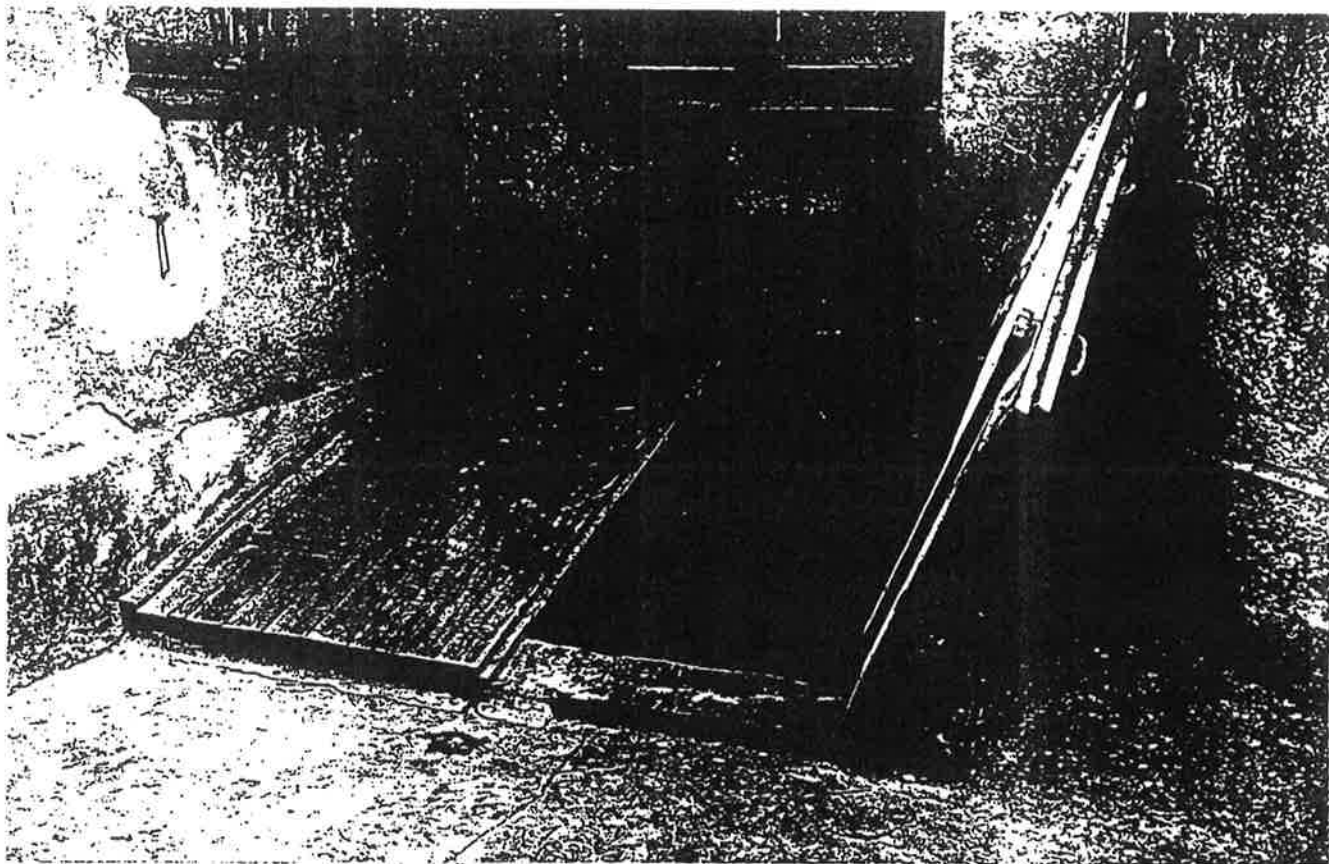
Fot. 18: Trappen som fører fra gjerdmassen ned til kjelleren. Ved pilen er det en bløfflekk ca. 1 cm. x 3 cm. Avstanden fra skjellerulvet til baket der liket M, er 110 cm.

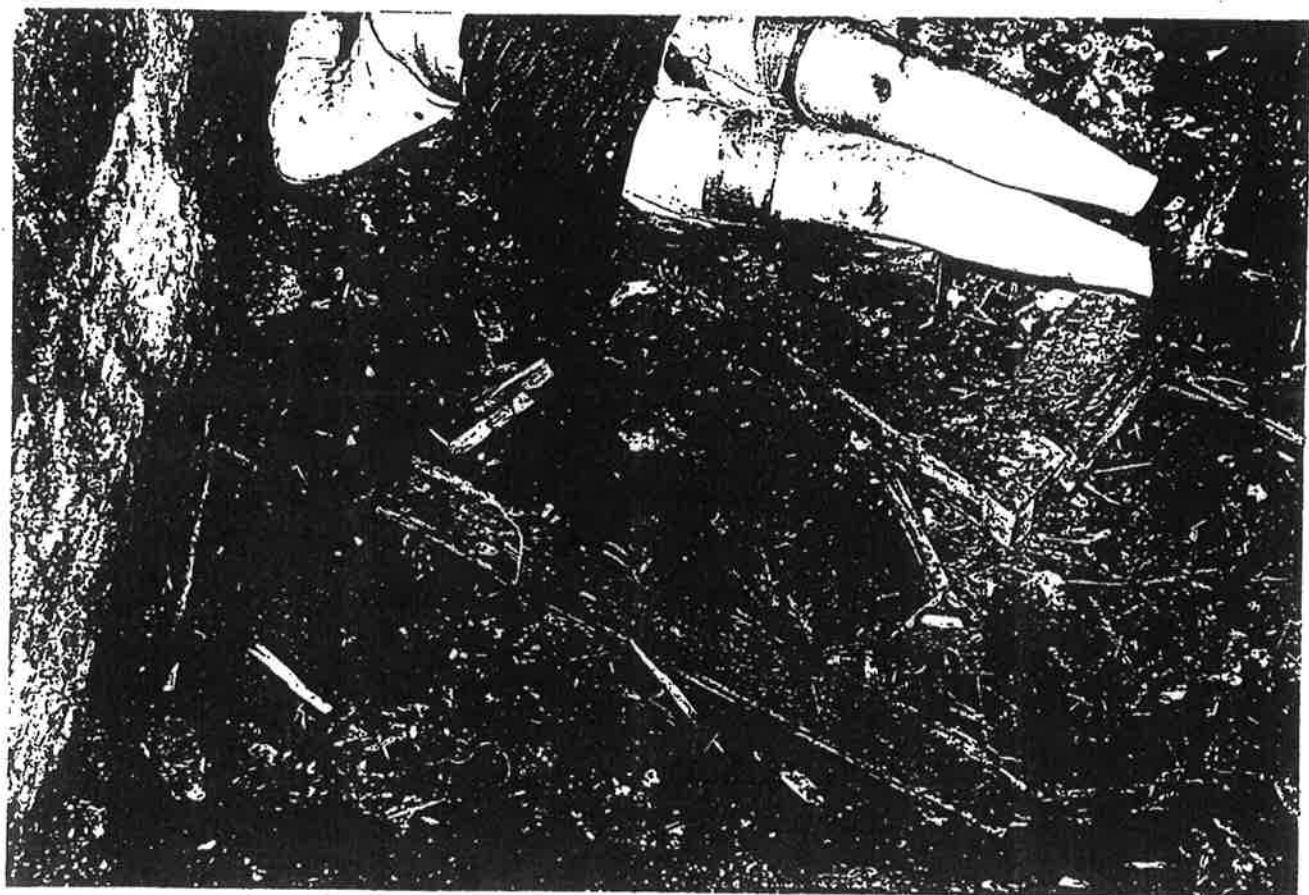
Fot. 15: Blodet sett i motsatt retning av Fot. 13. Rundt venstre brystvorte
finnes spor etter blutt.

Fot. 16: Arreststedet fotografert etter at liket er flyttet.

Fot. 9: Nærganjen til kjelleren hvor liket lå.

Fot. 10: Gravidet mellom trappen og liket.

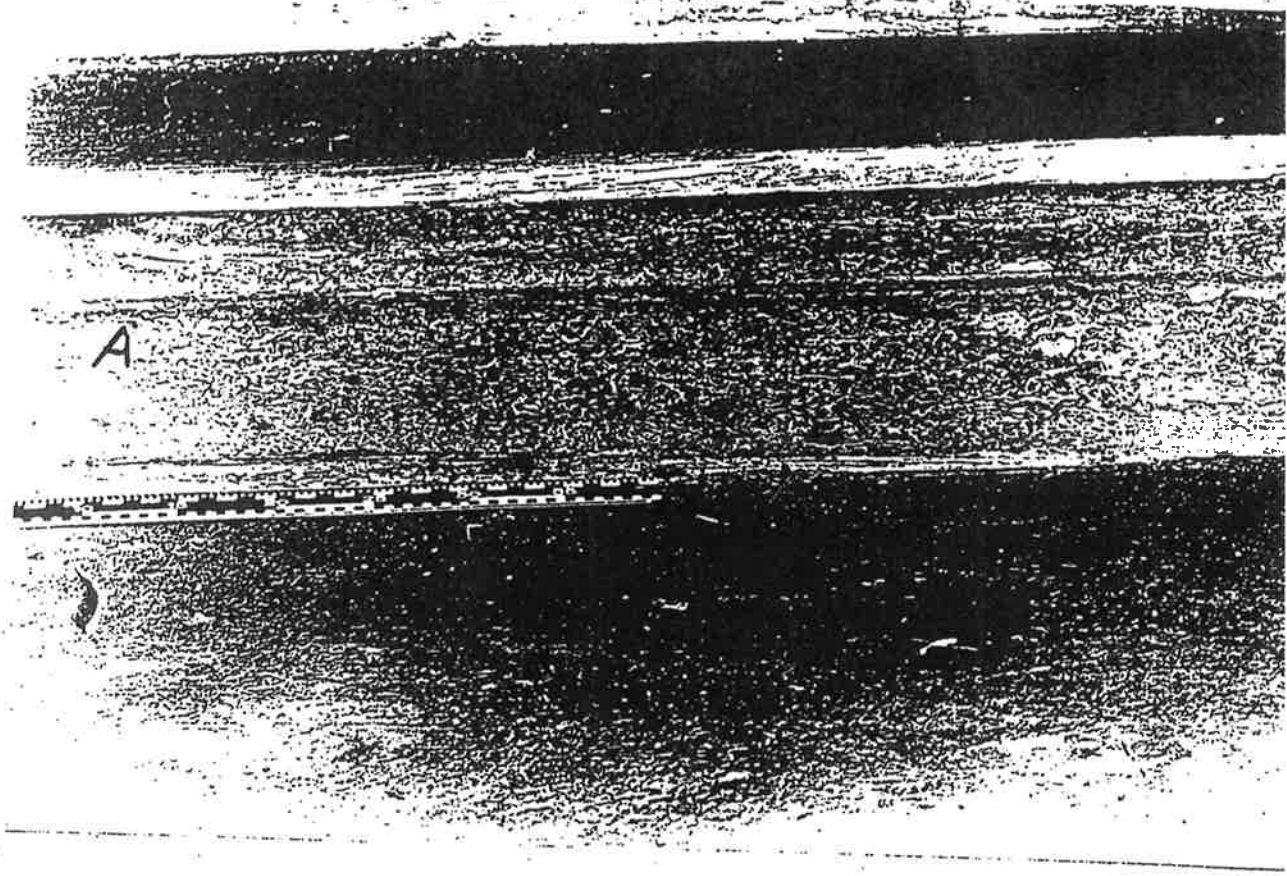

Fig. 2: Den gamle overflaten som fot. 5 og 6. Den beste opplysningskilden. De mørke markerte flekkene på opplysningskilden er blod. De mørke strekene til høyre for linjalen er også blod. Jfr. risset i samme nr. 3.

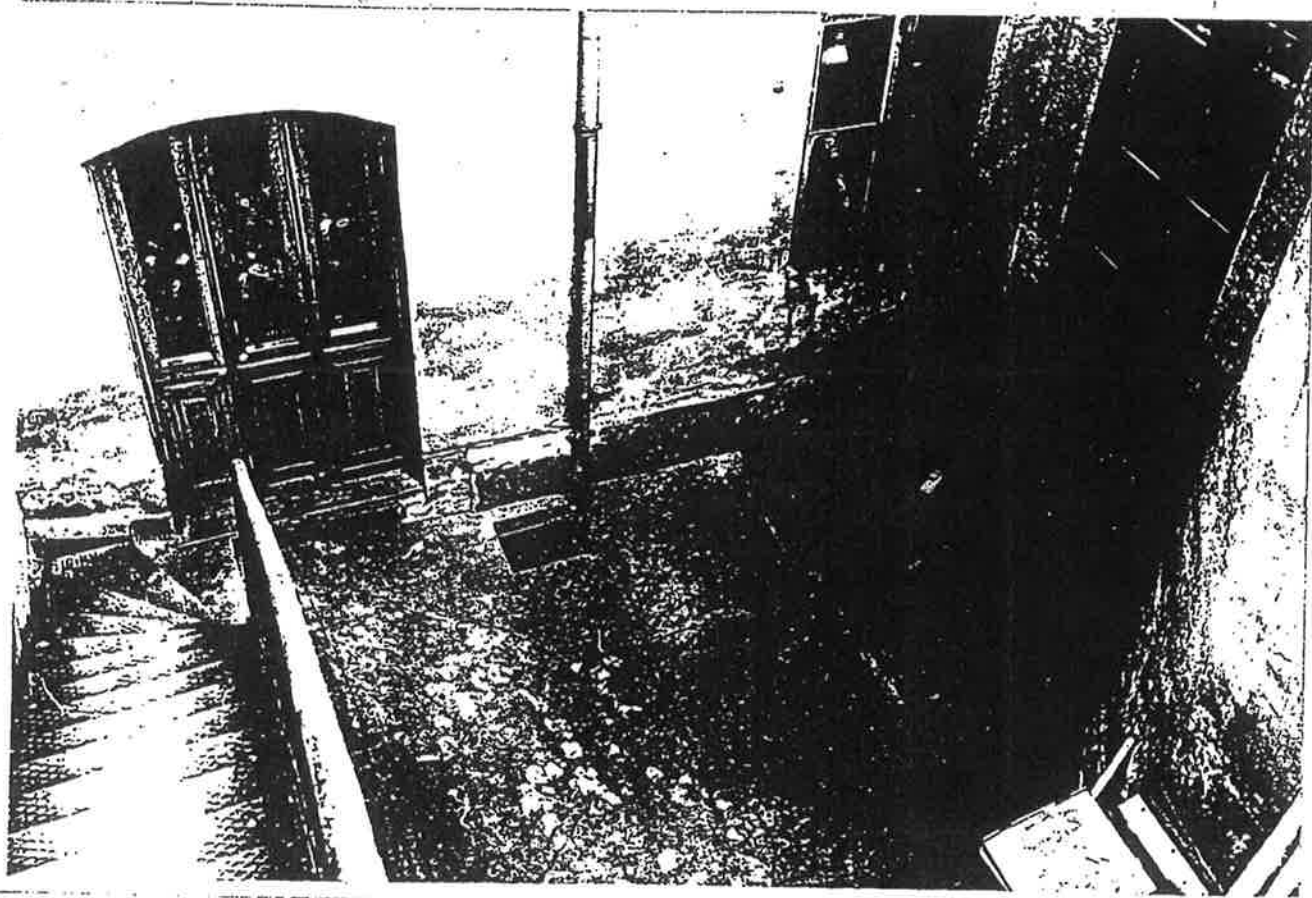
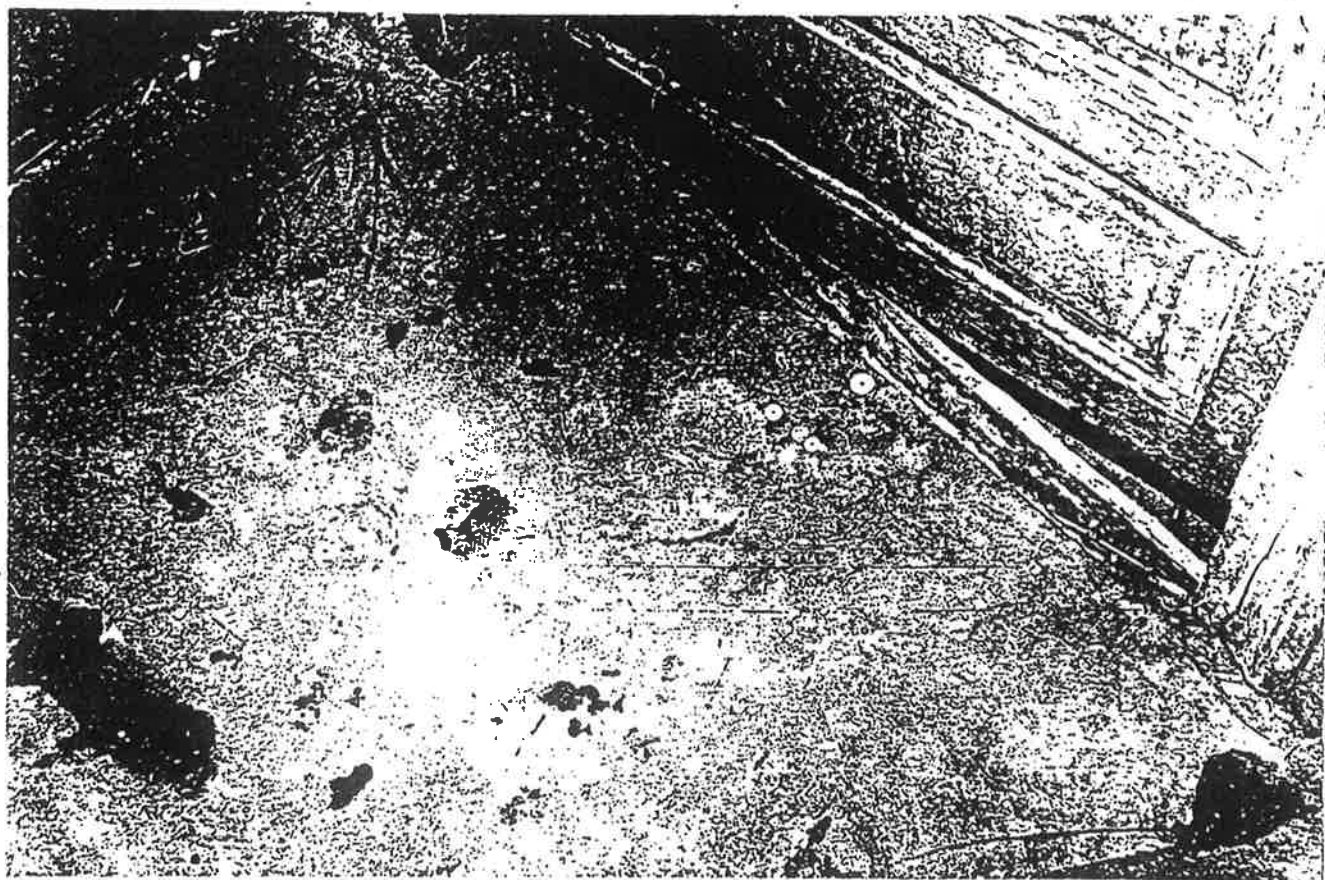

Fig. 3: En del av kjellerplanen sett i fyllingsretning. Til venstre sees døren inn til sovegangen. Til høyre ses kjellerlemmen som dekker nedgangen til kjelleren hvor liket ble funnet.

Fot. 5: Avsættos hvor drapet trolig foregikk. Rett frem er døren ut til gårdeplaseen og til høyre døren ned til kjelleren. Jfr. risset i mappe nr. 5. Den mørke flekken i forgrunnen til høyre er blod. Den store flekken midt på gulvet er ekskrement. Ved veggen til venstre ligger noe av avlåsdes truss. Foran kjelldøren sees noen mynter.

Fot. 6: Den samme stedet som fot. 5. I forgrunnen til høyre sees en blod-
 flekk, og til venstre sees ekskrement. Midt på bildet sees 1 50-Øre,
 1 20-Øre og 1 10-Ører.

Rapport

til

OSLO POLITIKAMMER

KRIMINALAVDELINGEN

AVGITT AV politiførstebetjent G.Hernholm og politibetjent L.Grov, Avd.II.

Til anm.nr.17906/57.

Brann i Skippergt.6 B

den 7/12-57 kl.0130.

Skippergaten 6 B er en meget gammel murgård som strek seg tvers gjennom kvartalet fra Skippergaten til Fred Olsensgate. Det er inngang både fra Skippergaten og Fred Olsensgate.

Skippergaten 6 B er bygget slik at den har en forgård mot Skippergaten og bakgård mot Fred Olsensgate - bundet sammen med en sidebygning som i det vesentlige er opptatt av trappehus for inngangen fra Skippergaten. Mellom for- og bakgård er det en åpen gårds plass. Det er adgang til gårds plassen fra inngangen fra Skippergaten og fra Fred Olsensgate.

Inngang til Skippergaten 6 B er fra Skippergaten, hvor det fører en smal gang inn til trappehuset i sidebygningen - og fra Fred Olsensgate, hvor en portal fører inn fra gaten til gårds plassen, trappehuset går opp fra portalen.

Skippergaten 6 B er på 3 etasjer, og er oppført av murstein som utvendig er murpusset. Etasjeskillene er av tre med stubbloft, innvendig er det trepanel, trekt med strie og tapetse eller malt. For- og bakgård har loft og kjeller.

Forgården:

1.etasje: Opptatt av kontorer og lagerrom av firmaet "Eno", lager av elektriske varmtvann tilberedere m.v.

2.etasje: Opptatt av firmaet Atelier KB brukskunst og arbeider med gipsstøpning.

3.etasje: Beboelsesleilighet på 4 v.kjøkken og entré. Leiligheten beboes av familiene Johnsen og Storlökken.

Sidebygningen: I sidebygningen er det foruten trapphuset for inngangen fra Skippergaten også et rom som hører sammen med leilighetene i bakgården.

Bakgården:

1.etasje: 1 leilighet på 1 v og kjøkken som beboes av fru Gullseth med voksen sønn.

1 rom leies ut til læger for en melkebutikk

1 rom leies ut som kontor for Oslo Havnevesen.

2.etasje:

1 leilighet på 2 rom og kjøkken leies ut til familien Knutsen.

1 leilighet på 2 rom og kjøkken leies ut til familien Eriksen.

3.etasje:

4 rom leid ut til firmaet H.N.Christiansen som kontorer.

Loftene:

Loftet over forgården nyttes til vanlige lofts-boder.

Loftet over bakgården har tidligere vært nyttet til tørkeloft og til rullerom. Men på grunn av dårlig vedlikehold, er dette loftet lite nyttet i dag. Loftene har bare inngang fra trappen i sidebygningen.

Kjellerne:

Forgården:

Her er oppsatt vanlige kjellerboder med skillevegger av tre - og 1 vaskerom. Inngang fra låst dør fra trapphuset i sidebygning

Bakgården:

Kjellerne er her seksjonert ved murvegger med døråpninger uten innsatte dører. Denne kjeller har ikke vært nyttet på flere år.

Nedgang til kjelleren fra trapp fra gårds-plassen.

Nedgangstrappen er dekket av to skråttliggende kjellerlemmer.

Kjellerlemmene var ikke låste.

For begge kjellere gjelder at gulvet er jordgulv- taket dannes av stubblofts-bordene fra etasjeskiller for 1.etasje, og var ilappet.

Kjellerne var adskilt med en murvegg, som øverst hadde en åpning ca. 140 x 45 cm.

Arnestedet for brannen.

Arnestedet for brannen er kjelleren under side- og bakgården som går sammen som en kjeller. Nærmere bestemt er arnestedet rett inn for nedgangstrappen, ca. 2 m lengere inn i kjelleren. Det var her stablet opp en del brennbare ting som blir beskrevet senere i rapporten. - Det var her liket av Rigmor Johnsen ble funnet, delvis skjult under noen trelemmer som hørte til bålet.

Taket i kjelleren dannes av etasjeskiller for 1. etasje slik at stubbloftsbordene danner det synlige tak. Taket var ikke roppet. Høyden fra gulv til tak er 140 cm.

Gulvet i kjelleren var jordgulv. Selve jorden i gulvet var rå, men ovenpå lå et tykt lag av trefliser og annet avfall etter ved, særlig var det tilfelle der hvor bålet var. Og her lå det dessuten rester av et gammelt gongoliumsteppe og rester etter bygningspøtater

Som det er nevnt før var denne kjeller seksjonert med murvegger uten innsatte dører i åpningene. Kjelleren har 4 vanlige vinduer mot Fred Olsensgate. Vinduene var forsynt med trelemmer, men disse var meget gisne, og flere av rutene var istykker.

Da vi foretok våre undersøkelser var bålet forstyrret ved foretatte undersøkelser i forbindelse med selve drapet. Men de ting som tilsammen utgjorde bålet, var framdeles tilstede.

Når det gjelder selve måten bålet var bygget opp på, de mulig brukte tennmateriale, vises det til rapport fra politibetjent Haugen, Kriminallaboratoriet som foretok de første undersøkelser i forbindelse med drapet. Det vises i samme anledning til fotografier som ble tatt av åstedet før nærmere undersøkelser i forbindelse med drapet ble foretatt, og til de avgitte vitneforklaringer.

Bålet:

Bålet var bygget opp av følgende ting:

9 lemmer av tre.

Lemmene var sansynlig brukt til emballasje. Hver lem bestod av 5 bord ca. 17 cm brede, ca. 133 cm lange og ca. 1 cm tykke, spikret sammen med 3 tversgående og 2 langsgående bord som var ca. 7 cm brede og 2 cm tykke. Lemmene hadde en størrelse av 95 x 133 cm.

8 stk. boks av tre, ca. 65 cm lange, og 18 x 21 cm tykke, feste sammen to og to i en vinkel.

5 bordbiter av forskjellige størrelser.

1 gammel stoppet divan med rameramme.

1 lite tørt juletre.

Alt det her nevnte hørte til bålet og var helt tørre ting, og derfor lett brennbare.

Brannen ble oppdaget av fru Kristiane Gullseth som bor i 1.etasje i bakgården, ved at det kom røyk opp i stuen hvor hun lå og sov. Denne stue ligger rett ovenfor bålet, og det er her fjernet flere stubbloftsbord i taket. Det ble også nevnt at stedene hvor røyken kom opp i stuen hadde det vært 2 rottehull som ikke var blitt ordentlig tettet.

Fru Gullseth gikk ut på gårdsplassen og så at det kom røyk fra kjelleren. Da hun slo opp den ene lemmen til kjellernedgangen slo røyken mot henne og hun så at det var glør nede i kjelleren. Hun foranlediget at brannvesenet straks ble varslet.

Brannmeldingen ble mottatt av Brannvesenet kl. 0127.

Brannformann Håkon Tønder og brannmester Kristiansen var de første som gikk ned i kjelleren. Og de har forklart at da de kom ned i kjelleren glødet det i bålet fra bunnen av, og oppover i trelemmene. Liket av Rigmor Johnsen ble straks oppdaget, og da bålet delvis dekket liket, skjøv brannformann Tønder lemmene litt tilbake slik at liket kom fri. Brannformann Tønder sier videre i sin forklaring at glødningen ble merkbart mindre etter at han hadde skjøvet lemmene bakover og derved uroet bålet.

Etter vitneforklaringene til brannkonstabel Erik Johan Bogen, Hovedbrannstasjonen, flammet bålet opp senere med åpne små flammer og disse ble da dempet av Bogen ved hjelp av Kustosapparat.

På brannstedet ble det av politibetjent Haugen funnet rester av delvis forbrent enkel bølgepapp; og rester av papirsekk som antas å være brukt til tennmateriale. I gangen fra Skippergaten var det brannnatten lagret en god del bølgepapp som var brukt til emballasje.

Haugen og Bogen har også festet seg ved asken som må skri seg fra tennmaterialet, og sier at asken var lett og gråhvit. Bogen festet seg ved at asken lå like innenfor liket.

Etter brannmerkene i de brennbare ting i bålet, og vitneforklaring, kan det slås fast at brannen i det vesentlige har artet seg som en ulmebrann. Forbrenningen i de brennbare ting er derfor liten. Men på grunn av de stedlige forhold må en kunne slutte seg til at ulmingen har foregått i en viss tid.

Bålet bestod av tørre materialer som det normalt skulle være lett å få i ordentlig brann. Når dette ikke har skjedd, mener vi

det i første rekke må skyldes en intens røykutvikling fra det anter papir, bølgepappen og stoppen i divanen. Disse ting vet en gir sterk røykutvikling.

På grunn av den ringe høyde under taket - 140 cm - har røyken ikke klart å undvike tilstrekkelig raskt, men har presset ned igjen mot bålet, og i en viss utstrekning hindret tilførselen av surstoff. Dette må vel også sees i sammenheng med at tennmaterialet muligens har vært i minste laget til å få en hurtig utbredelse av brannen for de forhold som hersket på stedet.

Men det må ansees som sikkert at bålet var riktig nok til å befordre en brann videre i bygningen. Det er også stor mulighet for at ulningen kunne ha tatt seg opp og gått over til åpen ild på et senere tidspunkt, når røyken hadde funnet de rette steder å undvi og det derved hadde blitt en bedre sirkulasjon av luften i kjellere. Vi mener at forholdene på stedet lå tilrette for en slik vurdering.

Brannårsak:

På det sted hvor brannen har vært gis det ingen annen mulighet for at brann kan oppstå enn bar ild.

Måten bålet var laget på, sett i forbindelse med drapet, og at liket delvis var dekket av bålet, tyder på at brannen er forsettlig laget, og at motivet er å skjule den forbrytelse som var begått.

Ad fare for tap av menneskeliv.

Følgende personer oppholdt seg i Skippergaten 6B brannnatten:

Forgården:

3. etasje:

Familiene Andreas Johnsen og Kjell Storlökken, og frk. Gerd Henriksen som hadde framleie av 1 rom. Ialt var det 10 personer i aldrene 51-30-23-19-19-17-13-7-3 og 2 år. Adgang til denne leilighet som er på 4 rom og kjøkken er trapp i sidebygningen for inngang fra Skippergaten. Leiligheten har vinduer mot Skippergaten og mot gårdsplassen. Det var ikke redningstau i leiligheten. Alle personer var friske og legemsføre.

Nr. 17906/57
17906

O.J.F. nr. 1072-58

R 1311 58
23

Dette papiret er til bruk for oversendingspaskrifter i sak:

Fredrik Ludvig Fasting Torgersen, f. 1.10.1934 2103 58

§ 233 m.fl.

Fengsling

ThH/ERB.

./.. Sendes med vedlegg d'herrer statsadvokater i Oslo, idet man tillater seg å foreslå at det reises tiltale ved Eidsivating lagmannsrett mot

Fredrik Ludvig Fasting Torgersen, f. 1.10.1934, f.t. i varetektsarrest i Oslo kretsfengsel, avd. A, til fellelse etter

I. straffelovens § 192, 1. og 3. ledd, jfr. 2. ledd smh. med 4. ledd for ved vold eller ved å fremkalle frykt for noens liv eller helbre å ha tvunget noen til utuktig omgjengelse og den utuktige omgjengel var samleie eller foretatt handling hvorved tilsiktes påbegynt utførelsen av en ikke fullbyrdet forbrytelse som beskrevet og han tidligere er straffet etter samme paragraf, jfr. §

ved fredag 6. desember 1957 mellom ca. kl. 2300 og 2330 i oppgangen til Skippergt. 6 B, Oslo, å ha tiltvunget seg eller for søkt å tiltvinge seg samleie med den 16 år gamle Rigmor Johnsen ved å ta kvelærtak på henne, dunke hodet gjentatte ganger mot betonggulvet og det nederste trappetrinn samt rive i stykker hennes underbenklær,

II. straffelovens § 233, 1. og 2. ledd, jfr. § 62

for å ha forvoldt en annens død og drapet er forøvet for å lette eller skjule en annen forbrytelse eller unndra seg straff for en sådan,

ved fredag 6. desember 1957 mellom ca. kl. 2300 og 2330 i oppgangen til Skippergt. 6 B, Oslo, å ha forvoldt den 16 år gamle Rigmor Johnsens død ved å kvele henne med hendene og dunke hodet gjentatte ganger mot betonggulvet og det nederste trappetrinn, idet han forøvet drapet for å lette, skjule eller unndra seg straffen for den under post I beskrevne forbrytelse,

III. straffelovens § 148, jfr. § 62

for å ha voldt ildebrann hvorved tap av menneskeliv lett kunne forårsakes,

ved natt til lørdag 7. desember 1957 mellom kl. 0015 og 0100 å ha voldt ildebrann i kjelleren til Skippergt. 6 B, Oslo, ved å samle sammen en stabel rusk, papirsekker, bølgepapp, e tørt juletre og gamle trematerialer og tenne på med fyrstikker, hvorved tap av menneskeliv lett kunne vært forårsaket hvis ikke brannen var blitt oppdaget i tide.

Siktede har vært undergitt judisiell observasjon av overlege N. B. Johannessen, Dikemark sykehus, og overlege, ~~overlege~~ G. Henriksen, Rikshospitalet. Observasjonen er avsluttet og erklæringen vil bli oversendt fra de sakkyndige en av de første dagene. Overlege Johannessen har over telefon uttalt at de sakkyndige er kommet til følgende konklusjon:

1. Vi anser ikke Fredrik Ludvig Fasting Torgersen som sinnsyk, hverken nå eller på tiden for de handlinger han nå er siktet for
2. Vi finner ikke at han på tiden for de påklagede handlinger led av bevisstløshet som ikke var følge av selvforskyldt rus.
3. Vi anser ham for en person med mangelfult utviklede sjelsevner
4. at det av den grunn er fare for gjentagelse av straffbare handlinger.

Man anser det nødvendig at det i tillegg til straff også nedlegges påstand om sikring etter str.l. § 39, 1 a - f.

Branninspektør Klöcker har muntlig uttalt at det i tilfelle brann i Skippergt. 6 B, ikke var fare for kvartalet, mer kun for forgården (mot Fred Olsensgate), jfr. dok. 8 side 3.

Oslo Politikammer, Kriminalsjefen, den 9. mai 1958.

9/5
Lars L'Abée-Lund

Fengsling

Th. Haukenæ

Oslo, den 4. februar 1958

Novellbok 27 - underbil 9

Til Kriminallaboratoriet,
Møllergaten 19, Oslo.

Ang. K.L-sak nr. 1170/57. Rigmor Johnsen, funnet drept i kjellere
ren i Skjoppergaten 6B, den 7. desember 1957. Siktet: Fredrik
Ludvig Fasting Torgersen.

Med skrivelse av 21. januar 1958 har jeg fått oversendt 17 prøver av forskjellig materiale funnet på siktedes klær samt 21 prøver fra drapsstedet og fra kjelleren hvori liket ble funnet. Det ønskes undersøkt om noe av det materiale som er sikret fra siktedes klær stemmer med noe av materialet fra åstedet, eventuelt om det kan antas å stamme derfra.

Det fulgte også med en kartskisse av åstedet uten nærmere forklaring.

Undersøkelsene av de enkelte prøver har gitt følgende resultat:

1a. Innhold av stikkommer i brun ytterjakke tilh. siktede.

Vesentlig tobaksrester
fibre av ull og bomull samt div. kunstfibre
flis av aspeved, sandsynligvis fra en fyrstikk.

2a. Innhold av høyre bukselomme i blå benklær tilh. siktede
Torgersen.

Vesentlig fibre, særlig blå ullfibre men også enkelte bomulls- og kunstfibre
hudfiller
skjegghår, ca. 1,3 cm langt, skrått avskåret i begge ender
endel forholdsvis lyse menneskehår
adskillig løse stivelseskorn av hvete.

klarer ved dem; takket være sin oppflisete kontur har de lett å feste seg i klarne. Granvedpartikler av samme sort som i kjellergulvet er almindelig på siktedes klar i prøvene 2b, 2e, 2f fra blå dressen og i langt større mengde i 21b, 21c, 21d, 22a, 22b og 22c fra den brunstripete. Partiklene er meget karakteristiske og er ingen forskjell mellom dem som stammer fra gulvet og fra siktede klar.

Sammen med politibetjent Haugen hadde jeg den 27. januar anledning til å besøke åstedet. Hensikten hermed var, foruten å få orientering i henhold til kartskissen, også å forsøke å lokalisere opprinnelsen til 3 små fragmenter av murruss med en grågrønn farge som fantes i noen av prøvene. Av disse fragmenter blev en påvist i prøve 2f (bukseoppbretten på venstre ben) og 2 i støv fra gulvet i gangen I og III (drapsstedet). Her i gangen var veggene overveidende malt på trepanel men i hjørnet til venstre ved inngangsdøren finnes et lite felt av mur hvor pussens delvis var løs og skallet av ved en lett berøring. Murrestene herfra har nøyaktig samme farge som de 3 partikler der tidligere er funnet både i støv fra gangen og fra siktedes venstre bukseben.

Ved sammenligning av materialet fra åstedet og fra siktede klar var det påfallende at det ikke fantes noe spor på siktede av den treull som, etter de innsamlede prøver å dømme, synes å være temmelig almindelige i kjelleren og som man skulle tro var noe av det første en illspåsetter ville gripe til. Dette så meget mer som treull gjerne er temmelig sprø og fliser seg opp så den har lett for å feste seg i klarne. Treullen fra kjelleren har også en særlig interesse for såvidt som den åpenbart ikke er av norsk opprinnelse. Norsk treull fremstilles overveiende av gran, mens den treull som finnes i kjelleren stammer fra et løvtre med meget karakteristiske

Frodes Vedlikeholdsservice AS

Fra: Frodes Vedlikeholdsservice AS [f-vedli@online.no]
Sendt: 3. oktober 2010 12:14
Til: 'kontroll-konstitusjon@stortinget.no'; 'justis@stortinget.no'; 'morten-orsal.johansen@stortinget.no'; 'jan-arild.ellingsen@stortinget.no'; 'per.sandberg@stortinget.no'; 'carl.ivar.hagen@frp.no'; 'per.brandtzaeg@medisin.uio.no'; 'per.holck@medisin.uio.no'; 'stale.eskeland@jus.uio.no'; Advokat Erling Moss; 'frode.sulland@hestenesdramer.no'; 'harald.stabell@advokatstabell.no'; 'harald.stanghelle@aftenposten.no'; 'Jon Medbø'; 'Terje Helsingeng'; 'cato.schiotz@schjodt.no'; 'post@elden.no'; 'post@advokat-staff.no'; 'fredpax@online.no'; 'sten.ekroth@gmail.com'; 'petter@merkur.no'; 'mariavi@online.no'; 'c.m.m.laane@imbv.uio.no'; 'ole.synnes@sifo.no'; 'olathune@online.no'; 'toresandberg@mac.com'; 'trond.eskeland@c2i.net'; 'klaus.hoiland@bio.uio.no'; 'felix@kunnskapsbedriften.no'; 'ragnar.bye@farmasi.uio.no'; 'arne.strand@dagsavisen.no'; 'nyheter@nrk.no'; '02255@tv2.no'
Emne: Reaksjon på Kommissjonen for gjenopptagelse av straffesaker - avslag i Fredrik Fasting Torgersen saken

Det er med undring jeg registrerer at Gjenopptagelseskommisjonen har rukket å forfatte et skriv på 116 sider hvor de redegjør for sitt syn i saken til Fredrik Fasting Torgersen, hvor de gir avslag på begjæring om gjenopptagelse uten å redegjøre for vesentlig informasjon levert kommisjonen. Undertegnede leverte et skriv til kommisjonen medio juni som var et tillegg til begjæringen om gjenopptagelse. Dette skrevet, med sine vedlegg, belyser 14 vesentlige punkter relatert til saken og hvorvidt denne bør gjenopptas. Det vises spesielt til kapittel 2 og 3 som er basert på originaldokumenter fra saken. Disse to kapitlene ble gjengitt i VG samme dag som avslaget ble tilkjennegitt. Det er innlysende, basert på den informasjon som her foreligger, at Torgersen ikke kan ha vært i kjelleren slik påtalemakten påstår.

Kommisjonen har tatt seg bryet med å svare på et tillegg, datert 24. juni, levert av Fredrik Fasting Torgersen selv, men ikke det skriv undertegnede i samarbeid med Fredrik Fasting Torgersen har tilført saken. Det at kommisjonen ikke svarer på de anførsler som her fremlegges, ei heller redegjør for dette i sitt avslag, er et underslag av sannheten slik den er beskrevet i originaldokumentene. Det viser også at kommisjonen er kjøpt og betalt av påtalemyndigheten. Det kan ikke være tvil om at det har gått prestisje i denne saken og at kommisjonen ikke evner å se på saken fra et objektivt ståsted.

I forbindelse med en telefonsamtale med seniorrådgiver Steinar Bakke 20. august, ble det tilkjennegitt at kommisjonen ikke ville be statsadvokaten om ytterligere tilsvarende til det innleverte materialet på fjorten kapitler utover de to bagatellene statsadvokat Katteland kommenterte i avsnitt fingeravtrykk og vitnet Bergersen. Det er grunn til å tro at avslaget på begjæring om gjenopptagelse var fattet allerede på dette tidspunkt. Det at kommisjonen har redegjort for innspill som er kommet etter dette er kun kosmetiske tilføyinger i et avslag som allerede var godt på vei ferdig behandlet.

En hver normal oppegående person som har lest de nevnte kapitler og/eller artikler i VG, vil måtte komme til den konklusjon at Fredrik Fasting Torgersen ikke har vært i kjelleren og derfor må frifinnes. Det at kommisjonen ikke evner å se dette er et underslag av sannheten slik den er beskrevet i originaldokumentene. Det er straffbart å underslå bevis og kommisjonen vurderes anmeldt for dette. Stortingets kontrollkomité bes gjennomføre en gransking av hvorfor gjenopptagelseskommisjonen ikke svarer på det innleverte materialet på fjorten kapitler, hvorav kapittel to og tre er frifinnende for Torgersen.

Med vennlig hilsen
Frøde Fasting Torgersen

NYE BEVIS

i 53 år gammel

Torgersen-saken

gjennomgås på nytt

Av TERJE HELSINGENG

Over femti år etter at han ble dømt til livsvarig fengsel for drapet på en 16 år gammel jente, gjør Fredrik Fasting Torgersen (75) et nytt forsøk på å få saken gjenopptatt.

I begjæringen som er sendt Gjenopptakelseskommissjonen vises det til fire nye bevis som man mener frifinner Torgersen for å ha vært på åstedet i Skippergaten 6 B i Oslo hvor Rigmor Johnsen ble funnet kvalt og drept natt til 7. desember 1957.

Allerede denne uken starter kommissjonen behandlingen av gjenopptagelsesbegjæringen. Det stilles også spørsmål hvorfor såkalte nulldokumenter aldri ble fremlagt under retts-saken.

I tillegg er Torgersen-saken løftet opp på politisk nivå.

Fremskrittspartiets justispolitiske talsmann Morten Ørsal Johansen ber justisminister Knut Storberget gjøre sitt for at saken blir gjenopptatt og endelig punktum kan settes for en av landets mest omtalte kriminalsaker.

Nye bevis

I flere har Torgersens nevø, Frode Fasting Torgersen, gravd seg ned i sakskomplekset. Hans arbeid og funn er bakgrunnen for den nye begjæringen om gjenopptagelse.

– Det vi har funnet er totalt frifinnende for Torgersen, mener Frode Fasting Torgersen som oppsummerer de nye bevisene slik:

SLAMBEVISET:

Astedsrapportene viser at det på gulvene var et fuktig lag med slam. Likevel ble det ikke funnet spor etter slam på Torgersens sko. Dette beviser at Torgersen ikke kan ha vært på åstedet, mener nevøen. I dommen fra 1958 legges det til grunn at Torgersen skal ha drept Rigmor i oppgangen og båret henne ned i kjelleren.

Deretter reiste han hjem for å bytte klær og sko for så å vende tilbake for å sette fyr på liket. Hvorfor var det da ikke slam på skoene og sykkelens pedal da han ble arrestert samme natt? spør nevøen.

PALLEBEVISET:

I den mørke kjelleren, med en takhøyde på 140 cm, var det store meng-

der med avfall, treflisser og et bål som var bygd opp av ni store paller, 95 cm brede og 133 cm lange, samt divan.

Spørsmålet blir da:

Hvordan er det mulig å flytte på alle disse lemme med en hånd, uten å få slam på skoene eller trepartikler på klær når man samtidig må bruke den andre hånden til å tenne flere fyrstikker for å lyse opp lokalet?

AVFØRINGSBEVISET:

Manglende fotavtrykk fra Torgersen i avføringen i trappeoppgangen som er trakkert utover på åstedet er frifinnende for Torgersen.

BITTBEVISET:

En amerikansk rettsodontolog «konkluderer med at statens argument er et utmerket eksempel på en falsk positiv identifikasjon» når tannbittet på avdødes bryst kobles til Torgersen.

NULLDOKUMENTER:

Politidokumenter som ikke inneholdt spesielle opplysninger ble aldri fremlagt. Morten Ørsal Johansen mener at såkalte ikke-funn er like viktige som virkelige funn da de kan bidra til å frifinne Torgersen.

Hvert eneste bevis som ble brukt mot Torgersen kan nå avvises eller tilbakebevises. Helheten i saken er i ferd med å smuldre bort. Dette håper vi Gjenopptakelseskommissjonen også vil forstå.

Fredrik Fasting Torgersen må få sin sak belyst på nytt på en skikkelig måte, hvis ikke har Gjenopptakelseskommissjonen mistet all troverdighet. Saken har fått preg av prestisje hvor det også kan ligge politiske motiver bak.

Det er derfor vi nå henvender oss til justisministeren og legger politisk press på ham.

– Logisk brist

Med de nye opplysningene henger ikke saken lenger sammen rent logisk. Den såkalte røde tråden brytes flere ganger. Jeg kunne aldri ha vært med på å dømme Torgersen på det grunnlag som nå foreligger, mener Morten Ørsal Johansen.

– Vi har nå påbegynt en diskusjon rundt saken, uten at det da vil bli tatt noen avgjørelse. Den ligger i tilfelle noe lenger frem i tid, sier leder av Kommissjonen for gjenopptagelse av straffesaker, Helen Sæter.

Ettersom saken er til behandling i kommissjonen, mener justisminister Knut Storberget at det ikke er riktig av ham å gi noen uttalelser.

SLAMBEVISET:

Astedsrapportene viser at det på gulvene var et fuktig lag med slam. Likevel ble det ikke funnet spor etter slam på Torgersens sko.

Foto: POLITIET

PALLEBEVISET:

I den mørke kjelleren, med en takhøyde på 140 cm, var det store mengder med avfall, treflisser og et bål som var bygd opp av ni store paller, 95 cm brede og 133 cm lange, samt divan.

Foto: POLITIET

AVFØRINGSBEVISET:

Det er ikke funnet fotavtrykk som kan knyttes til domfelte i avføringen på det politiet mener er åstedet.

Foto: POLITIET

TANNBEVISET:

Hvem tannbittet stammer fra har vært stridens kjerne i over 50 år. Avtrykket ble funnet i huden til avdødes bryst.

Foto: POLITIET

Fakta

Torgersen-saken

- 16. juni 1958 ble Fredrik Fasting Torgersen (23) idømt livsvarig fengsel og 10 års sikring for drapet på 16 år gamle Rigmor Johnsen i Skippergata 6B i Oslo.
- Saken er forsøkt gjenopptatt flere ganger, men avvist. Senest av Gjenopptakelseskommissjonen 8. desember 2006.
- Torgersen sonet 16 og et halvt år i fengsel, hvorav to år og syv måneder i total isolasjon. Han har hele tiden hevdet sin uskyld.
- De viktigste bevisene var tannbitt på avdødes bryst, avføring på Torgersens turnsko og funn av barnåler som knyttes til domfelte.

BEVIS drapssak

SIKRE: – Folk rundt meg vet at jeg er uskyldig, mener den spreke 75-aringen, som trener hjemme i kjelleren tre ganger i uken.

– Jeg gir meg aldri

Av LINE BRUSTAD og ROGER NEUMANN (foto)
For fjerde gang forsøker Fredrik Fasting Torgersen (75) å få saken sin gjenopptatt. Det er ikke for sin egen skyld, men for landets rettsikkerhets skyld, hevder han.

– Jeg gir meg ikke denne gangen heller, selv ikke om jeg skulle få

nok et avslag. Man må kjempe videre, for enten gir man opp, eller så kjemper man. Jeg har bestemt meg for å kjempe, sier Fredrik Fasting Torgersen.

Han håper nye bevis vil medføre at saken hans nå blir gjenopptatt.

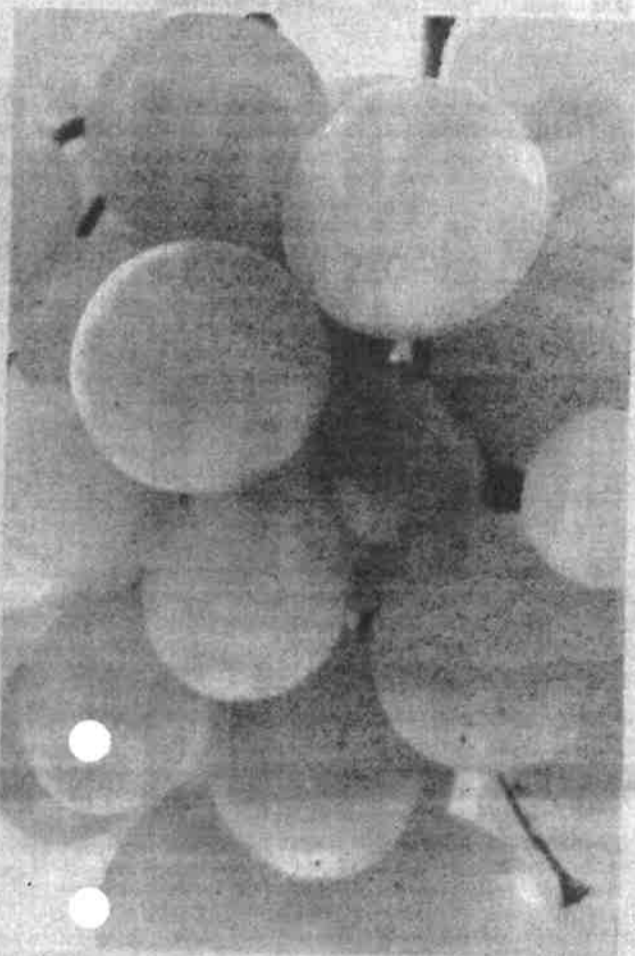
– Nå har vi sekken fulle av helt nye bevis. Jeg er optimistisk på rettssystemets vegne, sier Torgersen.

I 16 år og to måneder satt han fengslet for drapet på Rigmor Johnsen, den 7. desember 1957. Helt siden den dagen har Torgersen hevdet sin uskyld.

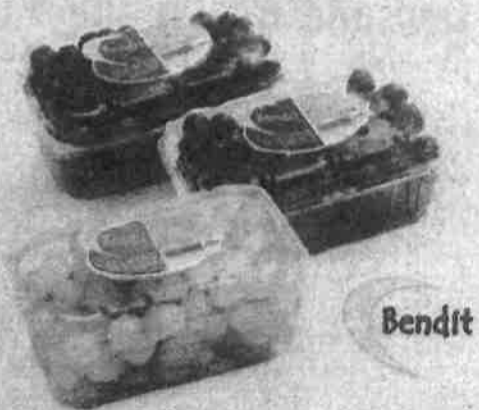
– Jeg gir ikke opp kampen for rettferdighet, sannhet og rettsikkerhet her til lands. Blir jeg frikjent betyr det at rettssystemet også blir frikjent, sier han.

Torgersen forteller at han føler seg renvasket i saken.

Det er utrolig hvor søt du blir, når du er blitt kysset av solen en hel sommer.

Etter en lang, varm og solfytt sommer rundt Middelhavet, er det tid for å høste druer. Vi i Bama har vært på besøk hos de dyktigste produsentene i Hellas, Italia, Spania og Portugal for å finne høstens aller søteste, enten de er steinfrie grønne, røde eller blå Bendit-druer, eller de gygne Muscat-druene som er på sitt beste akkurat nå. Les og lær mer på bama.no.

bama

- Kommisjonslederen er INHABIL

Av TERJE HELSINGENG og TROND SOLBERG (foto)

- Drapsdømte Fredrik Fasting Torgersen (75) får ikke opp saken sin på nytt. Men han mener at lederen av Kommisjonen for gjenopptagelse av straffesaker er inhabil.

Kommisjonsleder Helen Sæter bekreftet i går ettermiddag overfor VG at de avviser Torgersens sak.

Begrunnelsen vil de offentliggjøre i dag.

Helen Sæter var med på å behandle Torgersen-saken da kommisjonen i 2006 avviste å åpne den 53 år gamle drapssaken på nytt.

Torgersen mener derfor at lederen er inhabil.

Svekket

- Jeg er kjent med innsigelse. Hvem i kommisjonen som skal være med på å avgjøre begjæringen om gjenopptagelse vil det bli tatt stilling til når saken kommer opp til realitetsavgjørelse, sier Helen Sæter.

- Dette spørsmålet har vært rettslig prøvd, med det resultat at det ikke foreligger inhabilitet. Men vårt inntrykk er likevel at lederen selv vurderer å fratre dersom det blir aktuelt å behandle saken på nytt, sier statsadvokat Anne Margrete Katteland.

Fremskrittspartiets justispolitiske talsmann, Morten Ørsal Johansen, støtter Torgersen i at kommisjonslederen er inhabil.

Får ikke svar

Han mener også at bevisene i Torgersen-saken er betraktelig svekket og at politisk prestisje er årsaken dersom myndighetene nekter å gjen-

åpne den. Torgersens nevø, Frode Fasting Torgersen, er opprørt over at statsadvokaten ikke har besvart 14 konkrete spørsmål som han sendte til påtalemyndigheten og gjenopptagelseskommisjonen i juni i år.

Spørsmålene handler om tvil knyttet til vitneobservasjoner da drapet ble begått i september 1957, tolkning av funn på åstedet, nye tekniske bevis og habiliteten til kommisjonslederen.

- Jeg forstår at hun ikke har svart. Hun har nemlig ikke

noe svar å gi oss fordi Torgersen er totalt uskyldig, sier nevøen.

- De spørsmål som nå er reist har jeg svart på tidligere. Jeg kan derfor ikke se at det fremkommer noe nytt denne gangen, sier Katteland.

Samrør

Påtalemyndigheten, ved statsadvokat Katteland, og Kommisjonen beskyldes av Torgersens medhjelpere og Fremskrittspartiet for samrøre da de angivelig har gitt

«helt likelydende svar» i det som skal være uavhengige brev.

- Hvis ikke kommisjonen denne gangen gjør en skikkelig jobb, har den ikke lenger vår troverdighet, sier Morten Ørsal Johansen, som sitter i Stortingets justiskomite.

- Selvfølgelig har vi ikke snakket sammen, repliserer statsadvokat Anne Margrete Katteland.

- Nei, dette vil jeg ikke kommentere, svarer kommisjonsleder Helen Sæter.

E-post: terje.helsingeng@vg.no

INHABIL? Kommisjonsleder Helen Sæter. Foto: SCANPIX

ENGASJERTE: Storingsrepresentant Morten Ørsal Johansen i Fremskrittspartiet og Frode Fasting Torgersen mener Torgersen-saken må gjenåpnes.

POLERINGSVASK ELLER GULLVASK

VG og wiperes inkludert

Ta en pause i hverdagen med VG og la en av våre maskiner gjøre jobben for deg! Vi garanterer deg ren bil og skånsom vask på en av våre 300 Statoil-stasjoner med bilvask.

STATOIL

For veien videre

Kommentarer til Kommisjonen for gjenopptagelse sitt avslag i Fredrik Fasting Torgersen saken, datert 30.9. 2010

Nedenfor følger anførsler til Kommisjonen for gjenopptagelse sitt avslag datert 30. september 2010, og hvordan de har besvart, eller retttere sagt unnlatt å svare, på de fakta som er beskrevet i dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte*, datert 15. juni 2010.

Det bemerkes følgende:

Side 36

3.3.1.3 Brev fra Fredrik Fasting Torgersen av 15. og 24. juni 2010:

De 14 spørsmålene som er stillet i nevnte dokument er skannet inn i kommisjonens tilsvar (side 36 og 37) men kun et fåtall av disse spørsmålene er besvart. De mest vesentlig er ikke besvart.

Side 37 – 38 – 39

Fredrik sitt tilsvar til Påtalemakten av 24. juni 2010

Side 40-41-42-43-44-45

Påtalemyndighetens bemerkninger til Fredrik sitt tilsvar.

Side 44

"Det fremkommer ingen nye anførsler vedrørende vitnet Johann Kristine Olsen."

Dette er et underslag av sannheten slik det fremkommer i avhør, jamfør kapitel 1 - vitnene i Torgersen saken, i dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte*.

"Det fremkommer heller ingen nye anførsler knyttet vitnet Ørnulf Bergersen. Kommisjonen drøfter grundig dette forhold og påtalemyndigheten slutter seg for det alt vesentligste til de vurderinger som der gjøres."

Dette beviser kun det som er påstått tidligere, nemlig at de (påtalemakten og kommisjonen) spiller på lag.

Side 45 - 46

3.3.2.3 Brev fra Fredrik Fasting Torgersen av 15. og 24. juni 2010:

Dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte*, er besvart av Statsadvokat Katteland som intet nytt. Det vises i denne sammenheng til Statsadvokat Katteland sitt tilsvar datert 2. juli 2010. I dette brevet kommenterer hun spesielt erklæringen fra Per Erik Eng, som er beskrevet i kapitel 1 i dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte*.

Hun kommenterer videre Fingeravtrykk i kapittel 7, i samme dokument.

I sitt brev datert 2. september 2010, har påtalemyndigheten knyttet ytterligere bemerkninger til Torgersens brev, samt brev fra professor Ståle Eskeland datert 21. august 2010, vedrørende fotavtrykk på åstedet (gangen). *"Jeg ber derfor opplyst hvor i sakens dokumenter det fremkommer at det er sikret fotavtrykk fra åstedet."*

Min anførsel er følgende: Manglende fotavtrykk i avføringen som er tråkket utover i gangen, og manglende avføring på og under Fredrik Fasting Torgersen sine sko, må naturlig nok frikjenne Fredrik Fasting Torgersen.

Side 47

Tannbittbeviset - Kapittel 4.

Som kommisjonen skriver står Senn, Bowers og Flod fast på at Torgersen må utelukkes. Whitakker er nå nede i 50 % sikkerhet mens Tore Solheim som alltid er overbevist om at Torgersen er biteren.

La oss se litt på professor Solheim rolle i saken:

- Solheim var Statsadvokat Frønsdal sin konsulent under saken i 1997 til og med 2001.
- Solheim fikk korreks fra høyesterettskjæremålsutvalg ved Høyesterettsdommer Kjetil Lund da han har forsøkt å påvirke Bowers til å forandre standpunkt vedrørende tannbittbeviset.
- Solheim var tannlege Ferdinand Strøm sin elev, som igjen er den som tok avstøpningen av bittet i brystet (1957)
- Solheim har hatt mange forelesninger om Torgersen saken over hele verden.
- Borgarting Lagmannsrett ved Lagdommer Hermansen forespurte Tore Solheim om han kunne anbefale 2 stk sakkyndige, hvorpå han anbefalte Whitakker og McDonald.

Hvis det er noen som ikke har troverdighet, og burde vært kjent innhabil, så må det være Solheim.

Side 49

Som jeg har beskrevet i Kapittel 4 i dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte*, har Påtalemakten ikke kommet med noen innsigelser om at undersøkelsen som ble gjort i 2001 ikke hadde noe for seg fordi brystet var av dårlig kvalitet. Jeg viser til Bowers flotte rapport som er basert på bilder av brystet m.m. fra Senn sin undersøkelse.

Kommisjonen prøver igjen å bagatellisere at tannbeviset i 1958 ikke ble tillagt spesielt stor betydning. Alle aviser i 1958 hadde store oppslag som tilkjennegav at Torgersen var biteren. Alle disse avisartiklene er levert kommisjonen.

Side 50

Avføringsbeviset Kapittel 4. Kommisjonen bemerker at det ikke fremsettes noen nye anførsler.

Dette er ikke riktig basert på de dokumenterte fakta i dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte*.

Side 51

Se nederste avsnitt som er understreket.

Side 52 – 53

Se avsnitt 2 side 52, understreket del, samt siste avsnitt og understreket del nederst på siden som også går over til side 53.

“Kommisjonen slutter seg til lagmannsrettens vurderinger, som også kjæremålsutvalget har sluttet seg til i sin kjennelse. Kommisjonen bemerker i denne sammenheng at det av avisreferater fra hovedforhandlingen fremgår at de sakkyndige avga forklaring og svarte på spørsmål under hovedforhandlingen. Det må videre antas at de sakkyndige var kjent med

at pelsdyr som slikket pelsen kunne få hår i avføringen, at hunder spiste middagsrester, og at erter og hvete var en vanlig del av kosten på 50-tallet”.

Mine anførsler til dette er følgende: ved å ta inn denne setningen har kommisjonen langt på vei bekreftet at avføringen som ble funnet på Fredrik Fasting Torgersen sine sko, faktisk stammet fra et dyr, og at denne var kommet på skoene ved løping på og omkring Ola Narr.

Se også avsnitt 2 på side 53, hvor kommisjonen skriver følgende:

“Kommisjonen vil igjen understreke at det trolig er det samlede bevisbildet som har vært avgjørende for lagretten.....”

Til dette bemerkes følgende: det at kommisjonen tør skrive at det trolig er det samlede bevisbildet lagretten har vurdert, hvilket igjen klart indikerer at kommisjonen ikke gjør en selvstendig vurdering av faktum slik det foreligger i dag, er nok et bevis på påtalemakten og kommisjonens manglende evne til å se på saken fra et objektivt ståsted.

Side 54

Under avsnitt 2 skriver kommisjonen blant annet:

“....., og kan ikke se at det er noe i domfeltes anførsler som tilsier en annen vurdering av avføringsbeviset i dag. ”

Mine anførsler til dette er følgende: kommisjonen tar grundig feil når de mener det ikke er kommet nye anførsler. Det vises til dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte* og kapittel 8 – Spørsmål vedrørende avføringen. Her er det redegjort for faktum funnet i 0-dokumentene som igjen klart bekrefter vår påstand, men og at avføringsbeviset er manipulert.

Side 59

Barnålene – kapittel 11 i dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte*.

Se avsnitt 2 som er understreket. Det vesentlig er følgende:

“Økland har i sin uttalelse kritisert Printz og Mork for at de ikke stilte spørsmål blant annet om hvordan én barnål hadde funnet veien til dressjakkens innerlomme, til tross for at Torgersen, etter politiets teori, hadde frakk utenpå dressen. Likeledes kritiserer han dem for at de ikke har kommentert hvorfor det ikke ble funnet andre elementer fra kjelleren i dressen, bortsett fra grannåler og granved. Økland mener dette inngikk i de sakkyndiges mandat, idet de skulle se på elementene på Toraersens klær og i kjelleren i sammenheng. Kommisjonen er ikke enig i dette. De sakkyndiges mandat var å undersøke om noe av det materialet som er sikret fra domfeltes klær stammer med noe av materialet fra åstedet, eventuelt om det kan antas å stamme derfra, jfr. Innledningen i Printz’ rapport 4. februar 1958. For så vidt gjelder funnet av den ene barnålen, lå det utenfor de sakkyndiges fagområde å ha noen formening om hvordan denne barnålen skulle ha kommet i dressjakkens innerlomme, på samme måte som det lå utenfor deres fagområde å gi en mulig forklaring på hvorfor det ikke ble funnet andre elementer fra kjelleren i dressen. Kommisjonen har likevel merket seg at Printz finner det påfallende at treull, som er sikret fra felt 13 (innersiden av bålet), ikke har feste seg til domfeltes klær, jf. Mer om dette under kap. 8.9 nedenfor.”

Til dette er å bemerke følgende: dersom man engasjerer sakkyndige må man anta at de har en viss kompetanse på området de er bedt om å uttale seg om. Videre må man regne med at

Siste avsnitt side 110, siste setning, samt første avsnitt side 111 men og tredje avsnitt side 111.

Side 110 (sisteavsnitt)/111 (første avsnitt):

“Fravær av Trogersens DNA vil heller ikke kunne utelukke ham som biteren, da DNA fra gjerningsmannen kan være vasket bort i forbindelse med rengjøring av liket/brystet.”

Side 111 (tredje avsnitt):

“På denne bakgrunn finner ikke kommisjonen grunn til å igangsette en omfattende DNA-analyse av Rigmor Johansens bryst, all den tid en undersøkelse av dette ikke vil kunne kaste lys over vem som har avsatt bittmerket. Kommisjonen finner at saken er tilstrekkelig opplyst uten en slik DNA-undersøkelse, og at eventuelt funn ikke vil være en ny omstendighet egnet til frifinnelse, jf strpl. § 391 nr. 3 eller særlige forhold som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig, jf strpl. § 392 annet ledd.”

Til dette bemerkes følgende: det er bedt om en DNA analyse av brystet for å skape vishet om hvem som kan være gjerningsmann, eller ikke. Det er besynderlig at kommisjonen ikke tar dette til følge og på denne måten belyser saken fra alle sider. Igjen er det naturlig å stille spørsmål til kommisjonens habilitet men og hvorvidt den evner å være objektiv.

Det som her er kommentert er relatert til det innleverte materiale og kommisjonens avslag.

Vennlig Hilsen

Fredrik Fasting Torgersen

Med samtykke for Fredrik

Frode Fasting Torgersen

**KOMMISJONEN FOR
GJENOPPTAKELSE AV STRAFFESAKER**

Den 30. september 2010 ble det i Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker truffet avgjørelse i

Sak nr: 2008 0124

Kommisjonens medlemmer:

Gunnar K. Hagen (nestleder)

Birger Arthur Stedal

Benedict de Vibe

Bjørn Rishovd Rund

Ingrid Bergslid Salvesen

Parter:

Fredrik Ludvig Fasting Torgersen født 1.10.1934
(forsvarer, advokat Erling Moss)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

Det ble truffet slik

AVGJØRELSE:

FPA 36

Det er til slutt vist til flere avisartikler som omhandler kommisjonens avgjørelse, og det anføres at avgjørelsen har vært gjenstand for sterk offentlig kritikk.

3.3.1.3. Brev fra Fredrik Fasting Torgersen av 15. og 24. juni 2010

Fredrik Fasting Torgersen har ved skriv av 15. juni 2010 inngitt en dokumentsamling som tillegg til begjæringen. Dokumentsamlingen er utferdiget av Frode Fasting Torgersen.

Dokumentsamlingen består av en rekke saksdokumenter fra straffesaken, herunder politiavhør og åstedsrapport, samt avisutklipp og dokumenter knyttet til bevisene i saken. Innledningsvis bes det om at Gjenopptakelseskommisjonen setter seg inn i det vedlagte materialet og svarer på følgende spørsmål:

1. Vitner i Torgersensaken. Er det sannsynlig at Torgersen har vært på åstedet basert på utsagn og forklaringer fra vitner slik det er anført i det vedlagte materialet?
2. Slam og søle. Basert på faktum slik det er redegjort for i det vedlagte materialet, er det vår oppfatning at Torgersen ikke kan ha vært på åstedet. Er kommisjonen av den oppfatning at dette medfører riktighet, eller ikke?
3. Bilder fra åstedet. Basert på faktum slik det er redegjort for i det vedlagte materialet, er det vår oppfatning at Torgersen ikke kan ha vært på åstedet. Er kommisjonen av den oppfatning at dette medfører riktighet, eller ikke?
4. Tannbeviset. Basert på faktum slik det er redegjort for i det vedlagte materialet, er det vår oppfatning at Torgersen ikke kan være biteren. Er kommisjonen av den oppfatning at dette medfører riktighet, eller ikke?
5. Urin. I det et menneske dør slipper kroppen ut urin og annen veske. Det er ikke funnet eller påvist urin på åstedet, noe som indikerer at Rigmor ikke ble drept i trappeoppgangen. Kommisjonen bes svare på hvorfor det er mangel på urin på åstedet?
6. Bevisene forsvinner. Basert på faktum i det vedlagte materialet forsvinner bevisene i Torgersensaken plutselig, og det er vår

oppfatning at påtalemakten har underslått tannbeviset. Kommisjonen bes svare på om dette medfører riktighet basert på den vedlagte dokumentasjon?

7. Fingeravtrykk. Vedlagte dokumenter bekrefter at det ble funnet fingeravtrykk under etterforskning av åstedet i Skippergaten 6 B. Kommisjonen og påtalemakten har, slik det er redegjort for i det vedlagte materialet, stadfestet at det ikke er funnet fingeravtrykk på åstedet. Etter å ha lest alle de vedlagte dokumenter relatert til dette, er kommisjonen fortsatt av den oppfatning at dette medfører riktighet?
8. Avføring. Vedlagte dokumenter viser at avføring fra åstedet ikke stemmer med avføring funnet på Torgersens turnsko. Er kommisjonen enig i at den avføring som ble funnet på Torgersens turnsko ikke kan tilhøre Rigmor men derimot må stamme fra et dyr?
9. Alibi. Det fremkommer av brev fra statsadvokat Frønsdal at påtalemakten mener at Torgersens påståtte alibi er knust allerede ved forklaringene til Johanne Kristine Olsen og Solveig Gundersen. Disse forklaringene er vitterlige falske jamfør den vedlagte dokumentasjon. Kommisjonen bes uttale seg hvorvidt den dele påtalemaktens syn, eller ikke?
10. Fyrstikkene. Basert på de to vedlagte rapportene må fyrstikkbeviset anses å være falskt. Kommisjonen bes svare på hvorvidt de deler vår oppfatning, eller ikke?
11. Barnålene. Basert på de vedlagte dokumenter bes kommisjonen gi svar på om den fortsatt er av den oppfatning at barnålene i dressen stammer fra Skippergaten 6 B.
12. Hårprøvene. Basert på de vedlagte dokumenter bes kommisjonen gi svar på om den fortsatt er av den oppfatning at det ikke er avgitt og analysert hårprøver av Torgersen?
13. Bildebevis. I det vedlagte materialet er det dokumentert bruk av samme bilde – et med feil og et uten feil. Er kommisjonen av den oppfatning at det medfører riktighet, eller ikke?
14. Inhabilitet.
Er kommisjonen av den oppfatning at leder Helen Sæter er inhabil. Kommisjonen bes svare på grunnlaget for å ha nektet Torgersen videre advokatbistand i og med at saken fortsatt behandles/ ikke er avsluttet. Kommisjonen bes også komme

med forklaring på hvorfor de ikke er villige til å utlevere opptaket som ble spilt inn på lydbånd under møte med leder for Den rettsmedisinske kommisjon Bjørnar Olaisen.

Torgersen har videre ved brev 24. juni 2010 avgitt tilsvar til påtalemyndighetens uttalelse av 17. desember 2009.

Torgersen anfører at det er løgn når det påstås at han aldri har vært hjemme hos Rolf Klemetsen. Det bes om at kommisjonen avhører to sønner av Rolf Klemetsen for å få bekreftet dette. Klemetsen skal også i en husleierettssak fra 1955/56 ha uttalt han ikke trodde Torgersen hadde gjort hans kone noe vondt.

Det anføres at påtalemyndigheten er uredelig i fremstillingen av hva sakens vitner har observert. Det anføres at ingen har sett en mann med stripete bukser på de aktuelle steder, fra pølseboden i Dronningens gate og til innenfor Skippergata 6 B, og at det av vitnene var angitt en høyde på den mannen som fulgte etter Rigmor Johnsen som ikke passet på Torgersen.

Torgersen anfører videre at han ikke kunne rukket å gå fra Kafé Hjerterum til Østbanen på 10 minutter. Han passerte ikke Grand Kafé, men kom ut derfra, som bekreftet av vitnet Tømmerek.

Det hevdes at politiet underslo vitnet Stølseggen, som har forklart at han hadde rømt til skogs og gjemt seg under et grantre.

Torgersen benkter at han nektet å avgi hårprøve i 1957 og at Dorenfeldt ville ha bemerket dette under hovedforhandlingen dersom det var tilfelle.

Urin fra avdøde er ikke påvist noen steder, bortsett fra på en liten avrevet del av avdødes truse. Dette tyder på at Rigmor Johnsen ble antastet et annet sted og der tisset på seg for deretter å klare å rømme for så ha blitt tatt igjen på det antatte drapssted.

Det anføres videre at avføringsbeviset er manipulert ved at det er påført mer avføring på turnskoen etter hvert som den ble undersøkt.

Den første undersøkelsen og konklusjonen var at det ikke var noen likhet mellom avføring på åsted og på turnskoen.

En av sakens dommere, Njaa, var inhabil i saken. Han var forutinntatt og håndplukket av Dorenfeldt. Det vises til avhør av Bjørg Njaa til kommisjonen 6. november 2009. Hun mener at hennes far var sterkt påvirket av pressens forhåndsdomming.

Vitnet Ørnulf Bergersen forklarte seg falskt. Det vises til erklæring fra Per Erik Engh av 6. oktober 1973 som forteller at Bergersen fortalte ham at han hadde forklart seg falskt for oppnå fordeler i fengselet.

Jakken domfelte hadde på seg ved arrestasjonen hadde pelskrave og var saueskinnsforet. En må anta at røklukt ville ha satt seg fast i dette pelsverket. Dersom professor Waaler ved undersøkelse av domfelte hadde merket røklukt, ville han ganske sikkert ha gjort politiet oppmerksom på dette. Det er ingen opplysninger om noe slikt.

Politiet underslo bevis ved at det ikke ble skrevet rapporter om at domfeltes skosåler manglet spor av slam, det gjelder også sykkel pedalene. Det ble heller ikke skrevet rapporter om at man ikke fant hans fingeravtrykk på de fyrstikkeskene han hadde i lommen.

Det anføres som et nytt bevis at det ikke er funnet fotavtrykk av Torgersen på åstedet, og at dette utelukker ham som drapsmann. Dette er også anført av Ståle Eskeland i brev til kommisjonen av 19. august 2010.

3.3.2. Påtalemyndighetens bemerkninger

3.3.2.1. Bevisene i saken

Påtalemyndigheten har i hovedsak bemerket følgende:

Anførslene om verdiløse bevis er grundig behandlet allerede, både av de ordinære domstoler, påtalemyndigheten og Gjenopptakelseskommisjonen. Domfelte aksepterer ikke at samtlige rettsinstanser og kommisjonen har et annet syn på bevisvurderingen enn domfelte og hans støttespillere.

Domfelte ser helt bort fra hvordan det totale bevisbildet i saken fremstod for de øvrige aktører som overvar hovedforhandlingen i 1958. De skriftlige vurderinger fra Dorenfeldt og Lunde viser med all tydelighet at påtalemyndigheten i 1958 var av den bestemte oppfatning at det, helt uavhengig av de tekniske bevis, forelå fellende bevis mot Torgersen gjennom den ordinære vitneførsel. Det må legges til grunn at bevisene mot Torgersen i 1958 må ha fremstått som svært sterke.

Ved forrige begjæring ble det hevdet at samtlige bevis i Torgersensaken var feiltolket. Det ble videre, som nå, hevdet at dersom et bevis ikke var 100 % sikkert, måtte man se fullstendig bort fra det. Dette er ikke i tråd med norsk straffeprosess, og en åpenbar feilslutning. Det er formentlig denne feilslutningen som gjør at kommisjonens avgjørelse ikke aksepteres av Torgersen og hans støttespillere.

Etter norske prosessregler er det ikke slik at det skal ses bort fra et bevis som ikke i seg selv er 100 % sikkert. Selv om de tekniske bevisene, vurdert enkeltvis, ikke med 100 % sikkerhet knytter Torgersen til åstedet, har de likevel en bevisverdi. Det er nettopp dette som er bevisvurdering og denne bevisvurderingen må skje samlet, alle beviser må sees under ett.

Vurdering av bevis kan også være en vurdering av sannsynlighet for tilfeldighet:

- Den "tilfeldighet" at Torgersens dress kun inneholdt 5 ualmannelige korte barnåler som er like de barnålene som er funnet på åstedet, sammenholdt med at den drepte er tildekket med et juletre med ualmannelige korte barnåler.
- Den "tilfeldighet" at det på Torgersens sko, bukselomme og fyrstikkeske blir funnet avføring som er lik den som er funnet på åstedet, sammenholdt med at han er pågrepet på vei ut fra det området drapet er begått og det er snakk om et kvelningsdrap hvor urin og avføring er gått på offeret.
- Den "tilfeldighet" at Torgersen har et tannbitt som ikke utelukker ham som biter i avdødes bryst.
- Den "tilfeldighet" at flere vitner som kjenner ham plasserer ham i byen slik at han nærmest på minuttet måtte ha påtruffet den drepte.
- Den "tilfeldighet" at han blir plukket ut av flere vitner som en som ligner på den personen de observerte den drepte sammen med ved beskrivelser som "jævla lik" og "ikke to som kan være så like".
- Den "tilfeldighet" at han blir observert i sentrum av en som kjente ham (nabo), på et tidspunkt han selv hevder å være hjemme på Lille Tøyen med "Gerd".
- Den "tilfeldighet" at vitnet Ørnulf Bergersen, som har sonet sammen med Torgersen, observerer ham i Skippergata, der drapet er begått, rett før han blir pågrepet, samtidig som Torgersen nekter for å ha vært i Skippergata.

Alle disse "tilfeldighetene" sammenholdt med en rekke andre forhold gjør det helt utvilsomt at Torgersen er dømt med rette. Hertil kommer den omstendighet at Torgersen – til tross for at han hevdet sin uskyld – nektet å samarbeide med politiet på alle mulige måter, i forbindelse med vitnekonfrontasjoner, tannavtrykk, avhør og hårprøver. I tillegg kommer at han beviselig valgte å lyve i retten da han hevdet at Gerd Berg var "hans Gerd". Vitneforklaringer fra familien hans hvor svogeren i ettertid har innrømmet at han ble bedt av Torgersens familie om å lyve for å beskytte Torgersen. Torgersens og/eller hans støttespilleres forsøk på bevisfuske ved produksjon av falske erklæringer med mer, hans tidligere strafferegister og personlighet for å nevne det vesentligste.

Det forhold at de sakkyndige i 1958 trolig uttalte seg "sikrere" den gang enn sakkyndige ville gjort i dag, endrer ikke den vurdering som er gjort av de tekniske bevisene.

Vedrørende tannbittbeviset er det grunn til å merke seg at samtlige uavhengige sakkyndige, har kommet til en konklusjon fra overveiende sannsynlig til sannsynlig at det er Torgersen som er biteren. Når ingen av de uavhengige sakkyndige støtter Torgersens sakkyndige i deres konklusjoner er det betimelig å stille spørsmål ved seriøsiteten i de privatengasjerte sakkyndiges arbeid.

ALLE PÅ
PÅTALEMAK

DRK har gitt uttrykk for at man ikke bør tillegge bittmerket stor bevisverdi. De sier imidlertid ikke at beviset er verdiløst. Både Høyesterett i 2001 og kommisjonen i 2006 har fulgt rådet fra DRK og lagt til grunn at man ikke kan legge for mye vekt på dette beviset. Kommisjonen uttrykker det selvfølgelig, at tannbittet har vært ett av mange bevis som er blitt vurdert og at den endring som har skjedd vitenskaplig i forhold til hvor sikkert man mener man kan konkludere, ikke er en omstendighet eller et bevis som er egnet til å føre til frifinnelse.

Torgersen hevder at fordi man verken i 1958 eller nå kan konkludere med identitet mellom avføringen funnet på Torgersen og den på åstedet, er avføringsbeviset verdiløst. Dette fremstår som en klar feilslutning. For det første må man legge til grunn at det forelå likhet. For det andre må man se på hvor avføringen er funnet på Torgersen og i den forbindelse vurdere dette i lys av det totale bevisbildet (sannsynligheten for at flere personer går rundt med avføring, lik avdødes, på skoen sin, i lommen sin – noe som tyder på at man må ha fått det på hendene – og sist men ikke minst, på en fyrstikkeske, sammenholdt med at Torgersen vitterlig blir pågrepet på vei ut av området hvor det har skjedd et kvelningsdrap – hvor urin og avføring har gått på offeret – og at liket er forsøkt påtent).

Påtalemyndigheten deler ikke Torgersens syn om at barnålbeviset er verdiløst. Det vises til at professorene Kåre Venn og Kristian Bjør, samt avdelingssjef Rikard Horntvedt og seniorforsker Bjørn Tveite, alle tilknyttet Norsk Institutt for Skogforskning, er av den

oppfatning at de undersøkelser og vurderinger som ble foretatt av de sakkyndige i 1958 var forsvarlige, at kompetansen til å avgi slike uttalelser var til stede i 1958 og at professorene Mork og Prinz måtte antas å ha hatt den nødvendige kompetansen.

Det er ikke nytt at barnålene kan stamme fra helt vanlig gran. Dette fremkom også under hovedforhandlingen i 1958.

Det har aldri vært hevdet at barnålbeviset i seg selv og med 100 % sikkerhet knytter Torgersen til åstedet, men det innebærer ikke at beviset dermed er verdiløst. Det faktum at det i Torgersens dress, som han hadde på seg da drapet fant sted, ble funnet totalt 5 barnåler, alle i full overensstemmelse med de som var på det grantreet som var lagt over den døde har åpenbart bevisverdi. Sammenholder man det med den omstendighet at Torgersen og/eller hans støttespillere gikk til det skritt å få Støleggen til å avgi en forklaring om at han hadde på seg denne dressen på flukt gjennom de svenske skoger, en forklaring som med tilnærmet sikkerhet/overveiende sannsynlighet er falsk, bidrar dette til å styrke beviset.

Blodbeviset ble grundig drøftet i kommisjonens avgjørelse. Bakgrunnen for drøftelsene er Torgersens påstand, da som nå, at fravær av blod på ham eller hans klær utelukker ham som gjerningsmann. Verken påtalemyndigheten eller kommisjonen er enig i denne konklusjonen. Det har aldri blitt hevdet at det ble funnet store mengder blod på domfelte eller hans klær.

På skoene som stod i vann hos Torgersen og den brune dressen fremkom det reaksjon på vannstoffperoksyd og benzinreagens, altså undersøkelser som indikerer tilstedeværelse av blod. Undersøkelse av frakken Torgersen hadde på seg denne kvelden ga også positiv reaksjon på stoffer som indikerer blod, samt at en av flekkene ga positiv Takamaya reaksjon som altså påviser blod sikkert. Det fremgår videre av avhøret av Torgersen samme natt som han ble pågrepet at det ble observert blod på hendene hans. Negleavskrap fra Torgersen testet kun positivt på benzidin og hydrogenperoksyd. Disse testene er ikke spesifikke for blod, men en indikator for materiale forenlig med blod. Dette var også et tema

under hovedforhandlingen, hvor man ved forsøk undersøkte om det kunne være rester av for eksempel appelsin. Forsøkene som ble foretatt med blodappelsin ga ikke positiv benzidinreaksjon.

Det er ingen som i dag kan si sikkert hvordan blodbeviset ble presentert i 1958, men det må antas at det ble presentert i tråd med det som fremkommer av analysene og at det ble redegjort for de forskjellige reaksjoner, betydningen av resultatene og om disse var spesifikke for blod eller ikke.

Det fremkommer ingen nye anførsler vedrørende vitnet Johanne Kristine Olsen. Det vises til kommisjonens grundige drøftelse av dette. Vitnet ble ført for lagretten som har kunnet vurdere hennes forklaring. ✓

Det fremkommer heller ingen nye anførsler knyttet til vitnet Ørnulf Bergersen. Kommisjonen drøfter grundig dette forhold og påtalemyndigheten slutter seg for det alt vesentligste til de vurderinger som der gjøres. ✓

Påtalemyndigheten viser for øvrig til uttalelse fra professor Rognum ved rettsmedisinsk institutt av 21. september 2004 og påtalemyndighetens uttalelse av 2. desember 2005 s. 89 flg., vedrørende dødstidspunktet.

3.3.2.2. Gjenopptakelseskommisjonens forhold til sakkyndige

Det er en feilslutning at man må se bort fra de tre tekniske bevisene fordi man ikke med naturvitenskapelig sikkerhet kan knytte Torgersen til drapet. De tekniske bevisene er ikke hver for seg bevis for Torgersens skyld, men de er et bidrag i den lange rekken av beviser som foreligger. I denne saken foreligger det også sakkyndiguttalelser som har en annen konklusjon enn det de 10 forskerne har hatt.

Det er ikke korrekt at DRK sier at tannbittbeviset er verdiløst. DRK uttaler at man ikke bør tillegge beviset for stor vekt. Vedrørende avføringsbeviset, kommer DRK med en vurdering av de sakkyndige erklæringene, og de har ingen bemerkninger til de

undersøkelser de har foretatt og ei heller konklusjonene om likhet. Det er nettopp likhet som er det sentrale for påtalemyndigheten ved vurderingen av beviset.

Den offentlige kritikken mot kommisjonens avgjørelse kommer for det alt vesentligste fra Torgersens egne støttespillere. Det ville vært meningsløst dersom denne type innlegg skulle hatt betydning for kommisjonens vurderinger og avgjørelse.

3.3.2.3. Brev fra Fredrik Fasting Torgersen av 15. og 24. juni 2010

Påtalemyndigheten har i brev av 2. juli 2010 knyttet bemerkninger til Torgersens brev av 15. juni 2010.

Påtalemyndigheten bemerker at brevet ikke inneholder noe nytt, og viser til tidligere uttalelser inngitt i saken, samt kommisjonens avgjørelse av 8. desember 2006. To forhold er særskilt kommentert, og følgende hitsettes:

”1. Erklæring fra Per Erik Engh

Skrivet er ikke paginert, men erklæringen følger i forbindelse med tema ”Manglende pålitelighet og troverdighet for dette såkalte kronvitnet, Ørnulf Bergersen”.

Erklæringen har vært lagt frem ved tidligere gjenopptakelsesbegjæring og er vurdert av Borgarting lagmannsrett av 18. august 2000. Fra kjennelsen side 35 hitsettes:

”Heller ikke er det grunn til å bygge på Per Erik Enghs erklæring av 6. oktober 1973, som forsvarerne har vist til. Erklæringen er skrevet etter anmodning av Torgersen, som da i følge erklæringen satt på samme avdeling som Engh på Ila sikringsanstalt. Den referer til en samtale som skal ha funnet sted mellom Engh og Bergersen ”i Åkebergveiens kretsfengsel i år 1965”, dvs. 8 år før erklæringen ble avgitt. Bergersen skal bl.a. ha opplyst at han som følge av sitt vitneprov i lagmannsretten fikk ”milde sikringsbestemmelser”. Som nevnt i lagmannsrettens beslutning av 27. juni 1975 s. 128, var imidlertid sikringstiden utløpt allerede 9. oktober 1957, og Bergersens opphold i Oslo kretsfengsel etter at han ble

pågrepet den 20. desember 1957 gjaldt soning av fengselsstraff”.

2. Fingeravtrykk – Alfred Liberg

Det synes som om det her anføres at verken påtalemyndigheten eller kommisjonen var klar over funnet av flasken med fingeravtrykk som stammet fra Alfred Liberg. Jeg finner derfor grunn til konkret å vise til min uttalelse av 2. desember 2005 s. 114, hvorfra hitsettes fra pkt. 2 c:

”Alfred Olsen Liberg – funn av flaske med hans fingeravtrykk, jf dok (30, underbilag 9, nr. 2). Det fremgår videre av dok 84 at det er tatt tannavtrykk av Liberg og at han er utelukket som biter. Det fremgår videre av dok 85 at Liberg ikke var en ung mann”.

Ved brev av 2. september 2010 har påtalemyndigheten knyttet ytterligere bemerkninger til Torgersens brev, samt brev fra Ståle Eskeland av 21. august 2010 vedr. fotavtrykk på åstedet.

Påtalemyndigheten uttaler:

”I forbindelse med pkt. 2 ”Fotavtrykkene på åstedet var ikke fra Torgersens sko”, bemerkes det at dette er et tema som ikke har vært oppe tidligere, så vidt meg kjent. Jeg kan heller ikke fra tidligere arbeid med saken erindre å ha sett at det faktisk ble sikret fotavtrykk fra åstedet. Jeg har foretatt gjennomgang av de sentrale åstedsrapportene uten å finne noe om dette. Jeg ber derfor opplyst hvor i sakens dokumenter det fremkommer at det ble sikret fotavtrykk fra åstedet”.

3.3.3. Kommisjonens vurderinger

3.3.3.1. Bevisene i saken

Ståle Eskelands utredning ”Gjenopptakelseskomisjonens sviktende grunnlag for å avslå kravet om gjenopptakelse” av 5. september 2008 inneholder en rekke kritiske bemerkninger til kommisjonens avgjørelse 8. desember 2006. Eskeland hevder at flere av kommisjonens vurderinger og konklusjoner er feil.

Utredningen fremstår som en klage over kommisjonens avgjørelse, og det påpekes ingen nye omstendigheter i forhold til sakens

bevistema. Anførlene knyttet til de tekniske bevisene og vitnene i saken ble fremsatt også ved forrige begjæring og var kjent for kommisjonen ved behandlingen. Kommisjonen gjorde sine vurderinger med bakgrunn i de samme anførlene, og de må sies å ha vært grundig behandlet av kommisjonen tidligere. Kommisjonen skal likevel knytte bemerkninger til de sentrale bevisementene i det følgende.

Tannbittbeviset

I avgjørelsen 8. desember 2006 har kommisjonen en omfattende gjennomgang av tannbittbeviset, hvor det henvises til de ulike sakkyndige som har uttalt seg om dette, og kommisjonens høring i mars 2006. På side 158 flg. som omhandler kommisjonens vurdering av tannbittbeviset, uttaler kommisjonen:

”Det såkalte tannbittbeviset har vært undersøkt og vurdert av en rekke sakkyndige, slik det fremgår ovenfor. Whittaker omtalte under Kommisjonens høring tannbittbeviset i Torgersen-saken som det mest kjente tannbittbevis i rettsodontologien.

I gjenopptakelsesbegjæringen har domfelte særlig vist til Senns (og Bowers) utelukkelseskonklusjon.

Under Kommisjonens behandling har Senn stått fast ved sin konklusjon. Også Whittaker stod fast ved sin (og MacDonalds) konklusjon om at Torgersen ikke kan utelukkes som biteren. I forhold til at de ved kjæremålsutvalgets behandling konkluderte med at de anså det som ”very likely” at Torgersen var biteren, ville Whittaker nå stryke ”very” og stå igjen med en konklusjon om at han anser det som ”likely” at Torgersen er biteren. På en analog skala ville han sette streken et sted ”between possible and likely.” Flood konkluderte med at tannbittbeviset ikke har beviskraft til å peke ut Torgersen som biteren, men at det tvert i mot var egnet til å utelukke ham. Solheim mente at tannbittbeviset ikke utelukker Torgersen, og at beviset står vesentlig sterkere i dag enn i 1958. Det foreligger altså sterkt motstridende vurderinger av tannbittbeviset fra fagpersoner og sakkyndige.

Gjenopptakelseskommisjonen vil vise til at Den rettsmedisinske kommisjon i sin uttalelse av 3. oktober 2001 sa at dagens status”innen dette området av rettsodontologien er slik at det ikke gir grunnlag for noen sterk konklusjon om at det aktuelle bittmerke ble påført av Torgersen, og heller ikke om at det ikke ble det. ”Den

Et stort antall fagpersoner og sakkyndige har nå undersøkt og bedømt tannbittbeviset i Torgersen-saken.

I forhold til hva som var situasjonen ved Borgarting lagmannsretts behandling av Torgersens forrige gjenopptakelsesbegjæring i 2000 og Høyesteretts kjæremålsutvalgs behandling av samme i 2001, foreligger det ikke egentlige nye sakkyndige vurderinger av tannbittbeviset. Overfor Gjenopptakelseskommissjonen har de oppnevnte sakkyndige i det alt vesentlige fastholdt og eventuelt forsterket sine konklusjoner, slik det er redegjort for ovenfor, særlig under 8.2.7.

Når de sakkyndige i dette tilfellet er kommet til forskjellige eller helt motstridende konklusjoner, er det ingen av dem som bygger på ny viten eller nye metoder som har alminnelig tilslutning innen fagområdet. Gjenopptakelseskommissjonen må legge til grunn at Senns bedømmelse av tannbittbeviset, på samme måte som de øvrige sakkyndigvurderinger, er avgitt innenfor den samme ramme av mangel på objektive kriterier som gjør seg gjeldende innenfor denne delen av rettsodontologien som fagfelt, og på samme måte som for de øvrige er basert også på elementer av subjektivt skjønn.

Det er ikke grunnlag for å anse at Senns vurderinger og konklusjoner er avgitt med noen mer faglig sikkerhet enn for eksempel Whittaker og MacDonald.

Gjenopptakelseskommissjonen kan ikke se at det er tilstrekkelig grunnlag for å anse de foreliggende vurderinger og konklusjoner som nye bevis eller omstendigheter som utelukker Torgersen som gjemingsmann.

Kommissjonen anser at de mange fagpersoners delvis motstridende fortolkninger av tannbittbeviset og konklusjoner mht. identifikasjon og utelukkelse av Torgersen, er egnet til å skape usikkerhet mht. i hvilken grad beviset knytter Torgersen til handlingen. Som nevnt ovenfor er dette ikke en ny omstendighet i forhold til de tidligere rettslige behandlinger av gjenopptakelsesbegjæringer fra Torgersen. For så vidt gjelder dette spørsmål/bevis står saken ikke særlig annerledes enn ved Høyesteretts kjæremålsutvalgs behandling i 2001.

Domfellelsen i 1958 var basert på kjennelse av en jury, som ikke begrunner sin avgjørelse. Gjenopptakelseskommissjonen legger til grunn at domfellelsen skjedde på grunnlag av et bredt bevisbilde der mange forhold samlet pekte mot Torgersen som gjerningsmann. Det er derfor ikke grunnlag for å hevde at tannbittbeviset alene ble tillagt spesielt stor vekt.

Dette må ses i sammenheng med det element av usikkerhet som knytter seg til de forskjellige sakkyndiges vurderinger.

Gjenopptakelseskommisjonen anser ikke Senn's og de øvrige konklusjon om at tannbittbeviset utelukker Torgersen, som nye bevis eller omstendigheter som, sett i forhold til den øvrige samlede bevisførsel, synes egnet til å føre til frifinnelse.

På samme grunnlag er det Gjenopptakelseskommisjonens oppfatning at de sakkyndiges vurderinger og konklusjoner ikke er et forhold som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig”.

Sitatet ovenfor viser at domfeltes anførsler vedrørende tannbittbeviset ble grundig vurdert av kommisjonen ved forrige begjæring. Kommisjonen vurderte de forskjellige sakkyndige uttalelsene om tannbittet, og gjorde sine vurderinger på bakgrunn av et omfattende materiale, herunder en muntlig høring og uttalelse fra DRK. Kommisjonen er enig i og finner å kunne slutte seg til vurderingen fra 2006. Det er ikke tilkommet noen nye sakkyndige uttalelser eller undersøkelser etter dette. Domfeltes anførsler er en argumentasjon over tannbittbevisets bevisverdi, og fremstår som en uenighet om kommisjonens vurderinger og konklusjoner. De samme argumentene er fremført tidligere, og det faktum at domfelte er uenig i kommisjonens vurderinger gir ikke grunnlag for gjenåpning. Kommisjonen var i 2006 kjent med alle sakens dokumenter, herunder Dorenfeldts redegjørelse av 17. desember 1958 og lagmann Lundes utkast til kjennelse, og også hva de forskjellige sakkyndige har ment om tannbittbeviset. Kommisjonen kan ikke se at gjentakelse av anførslene stiller saken i noe nytt lys i dag, og finner ikke at dette er nye omstendigheter egnet til frifinnelse, jf. strpl. § 391 nr. 3, eller særlige forhold som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig, jf. strpl. § 392 annet ledd.

Avføringsbeviset

Det fremsettes ingen nye anførsler knyttet til avføringsbeviset. Det hevdes kun at kommisjonen har tatt feil i sine vurderinger og konklusjoner. Ved forrige begjæring var kommisjonen kjent med professor Per Brandtzægs vurdering og DRKs uttalelse, og samtlige av domfeltes anførsler om beviset. Kommisjonen finner grunn til å sitere fra avgjørelsen i 2006 s. 217 flg.:

”8.3.8.5 Straffeprosessloven § 391 nr. 3

Domfelte anførte også under den forrige gjenopptakelsessaken at de sakkyndige i 1958 gjorde et lite tilfredsstillende arbeid, og at ingen av undersøkelsene tilfredsstilte de krav man må stille til sakkyndige undersøkelser i en alvorlig straffesak. Domfelte viste blant annet til undersøkelsen til Høiland og Laane. Høyesteretts kjæremålsutvalg uttaler i sin kjennelse i 2001 blant annet:

”Kjæremålsutvalget bemerker at det ikke er anført noe i forbindelse med avføringsbeviset som kan anses som nye omstendigheter eller nye bevis etter § 391 nr. 3. Det dreier seg utelukkende om nye vurderinger av beviset på grunnlag av de sakkyndiges uttalelser, og vurderinger av de sakkyndiges arbeid, som hevdes å være lite tilfredsstillende.”

Kommisjonen slutter seg til kjæremålsutvalgets uttalelse, og kan heller ikke se at det er fremkommet noe nytt etter 2001 som kan anses som nye omstendigheter eller nye bevis etter at kjæremålsutvalget avsa sin kjennelse. De nye rapportene som foreligger ved domfeltes begjæring i 2005, herunder uttalelsen fra DRK og uttalelsen fra professor Brandtzæg, representerer kun en vurdering og evaluering av arbeidet og erklæringene til de sakkyndige i 1958, som ikke under noen omstendigheter synes å være egnet til å føre til frifinnelse. Kommisjonen vil for øvrig bemerke at professor Brandtzæg i sin vurdering synes å bygge på slutninger som neppe kan sies å ligge innenfor hans fagfelt. Dette gjelder for eksempel spør avføring i offerets truse og spørsmål om blod og avføring på Torgersens dress og sko.

Vilkårene for gjenopptakelse etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 er ikke til stede. Hvilken betydning disse rapportene og uttalelsene har, må derfor vurderes ut fra kravet for gjenopptakelse etter straffeprosessloven § 392 annet ledd.

8.3.8.6 Straffeprosessloven § 392 annet ledd

I begjæringen anfører domfelte at det i 1958 feilaktig ble lagt til grunn at materialet på domfeltes sko, i hans lomme og på hans fyrstikkeske med stor grad av sannsynlighet stammet fra åstedet/offeret. Han anfører videre at det ikke fantes metoder i 1958 som ga grunnlag for å avgjøre om avføring fra ulike steder hadde samme opphav, og at de sakkyndige så bort fra at prøven på skoen inneholdt hår, noe som tydet på at avføringen var fra et dyr.

Slik kommisjonen ser det, konstaterte de sakkyndige, i ulik grad, at det var likhet mellom avføringen som ble funnet på domfeltes sko, i hans

lomme og på hans fyrstikkeske og avføringen som ble funnet på åstedet/avdøde, og det vises til det som er referert ovenfor. Først konkluderte med at det var meget stor likhet med hensyn til mengdeforhold m.v. i avføringen fra skoen og avføringen på åstedet og avdødes underskjørt. Printz ga uttrykk for at overensstemmelsen mellom avføringen fra åsted/offer og domfeltes turnsko neppe er tilfeldig, og det er hans oppfatning at prøvene fra turnskoen stammer fra avdøde. Han uttaler videre at avføringen på fyrstikkesken svarer til avføringen fra den avdøde. Arbo Høeg fant ikke noe som tydet på at avføring fra avdøde og fra siktedes eiendeler ikke stammet fra samme kilde.

Som nevnt ovenfor er det kommisjonens oppfatning at det sentrale spørsmålet er om avføringen på domfelte og avføringen på åstedet/offeret stammet fra samme kilde. Domfelte anfører at avføringen på domfeltes turnsko kan ha stammet fra et dyr, og viser til at det ble funnet hår i denne prøven. Det forhold at det ble påvist erter og hvete også i denne avføringen, forklarer domfelte med at det var vanlig at hunder spiste matrester på denne tiden, og at erter og hvete var vanlige bestanddeler i befolkningens kosthold på 50-tallet. Selv om det i 1958 fantes metoder for å fastslå om avføringsprøvene stammet fra menneske eller dyr, for eksempel ved å henvende seg til fagpersoner i Gøteborg, er ikke unnlatelsen av å foreta ytterligere undersøkelser et forhold som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig. Kommisjonen viser her til lagmannsrettens uttalelse i sin kjennelse 18. august 2000:

”... De tidligere sakkyndiges arbeid var ikke ment som vitenskapelige verk, men som et arbeid utført av fagpersoner under etterforskning og primært med henblikk på påtalemyndighetens avgjørelse av tiltalespørsmålet. Oppgaven i forhold til politietterforskningen var først og fremst å gjennomgå beslaglagt materiale samt å gjøre sammenligninger mellom ulike funn på åstedet og funn knyttet opp mot siktede. Under den senere behandling for retten, herunder under de sakkyndiges muntlige redegjørelser under hovedforhandlingen, vil det normalt bli utdypninger, tilføyelser, korreksjoner m.v. i forhold til det som er skrevet under etterforskningen. Dette skjedde også i denne saken. Konklusjoner om bevisverdien av funnene i forhold til den totale bevisføring lå naturligvis utenfor de sakkyndiges mandat.”

Kommisjonen slutter seg til lagmannsrettens vurderinger, som også kjæremålsutvalget har sluttet seg til i sin kjennelse. Kommisjonen bemerker i denne sammenheng at det av avisreferater fra hovedforhandlingen fremgår at de sakkyndige avga forklaring og svarte på spørsmål under hovedforhandlingen. Det må videre antas at de sakkyndige var kjent med at pelsdyr som slikket pelsen kunne få hår i

avføringen, at hunder spiste middagsrester, og at erter og hvete var en vanlig del av kosten på 50-tallet.

Kommisjonen vil igjen understreke at det trolig er det samlede bevisbildet som har vært avgjørende for lagretten, og det vises til kap. 5 ovenfor. Selv om de sakkyndige påviste noen forskjeller i prøvene, konkluderte de med at det var likhet. Kommisjonen er i utgangspunktet enig med DRK i at "den vekt de "felles" planterester i seg selv kan sies å tale for at prøvene har samme kilde, vil være en funksjon av den hyppigheten slike planterester forekommer med i avføring fra kilder det kan være relevant å sammenlikne med". Det finnes så vidt kommisjonen kjenner til ikke materiale som gir grunnlag for å beregne sannsynligheten statistisk. Dette innebærer ikke at man kan se bort fra likheten. Likheten vil inngå som et element i helhetsbildet ved bevisvurderingen.

Kommisjonen finner ikke grunnlag for domfeltes anførsel om at avføringsbeviset ble manipulert. Rapporten fra Trond Eskeland og Ragnar Bye bærer på dette punkt preg av spekulasjoner og av at tidligere skriftlige rapporter tolkes på en måte det ikke finnes rimelig grunnlag for. Det vises også til merknadene under kap. 7.5. Hvorvidt, og i hvilken grad, lagretten har lagt vekt på avføringsbeviset er det ingen opplysninger om.

For så vidt gjelder bevisbildet omkring avføringsbeviset, vil kommisjonen kort nevne at Rigmor Johnsen ble drept ved kvelning. Det ble funnet avføring på drapsstedet (trappeavsatsen) og det ble funnet avføring på avdødes høyre lår, underskjørt og strømpestrøpp. Avføringen på trappeavsatsen synes å ha vært tråkket utover. Domfelte ble pågrepet i rimelig nærhet av drapsstedet en halv time før brannvesenet fikk melding om brannen i Skippergata 6b. Det ble funnet spor på domfeltes turnsko som viste seg å være avføring. Det ble også funnet avføring i bukselommen til domfelte og det ble funnet avføring på en fyrstikkeske domfelte hadde i lommen. De sakkyndige bruker blant annet betegnelser som "likhet" og "full overensstemmelse" om funnene. I tillegg bemerkes det at domfelte ikke røykte og at liket var forsøkt påtent. På brannstedet ble det funnet 11 avrevne fyrstikker, og i fyrstikkesken med avføring oppgir Printz at det manglet 15-20 fyrstikker, jf. nedenfor. Under den rettslige forundersøkelsen forklarte politioverkonstabel Kurland at domfelte, da han ble innbrakt til Møllergaten 19, skyllet ansiktet og hendene med vann i drikkefontenen før han ble inkvirert. Politikonstabel Haugstad forklarte at domfelte, etter inkvireringen gikk direkte bort til en utslagsvask og vasket hendene og ansiktet. Han syntes vaskingen varte lenge og ble til slutt utålmodig. Både Kurland og Haugstad forklarte seg som vitner under

hovedforhandlingen. Kurland ble fremstilt på nytt for å svare på tilleggsspørsmål.

Det er dette bevisbildet omkring avføringsbeviset, som har vært en del av det samlede bevisbildet, som har ligget til grunn for lagrettens avgjørelse av skyldspørsmålet. Etter kommisjonens vurdering foreligger det ikke særlige forhold vedrørende avføringsbeviset som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig”.

Kommisjonen er enig i og slutter seg til denne vurderingen, og kan ikke se at det er noe i domfeltes anførsler som tilsier en annen vurdering av avføringsbeviset i dag. Det fremsettes ingen opplysninger som ikke var kjent for kommisjonen i 2006. At domfelte er uenig i kommisjonens vurderinger og konklusjoner og hevder kommisjonen tar feil, stiller ikke saken i et nytt lys. Kommisjonen kan ikke se at det foreligger nye omstendigheter egnet til frifinnelse, jf. strpl. § 391 nr. 3 eller særlige forhold som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig, jf. strpl. § 392 annet ledd.

Barnålbeviset

Det fremsettes heller ingen nye anførsler om barnålbeviset. Domfelte hevder kommisjonens vurdering er feil. Kommisjonen var ved forrige behandling kjent med de sakkyndiges uttalelser og DRKs vurdering, og det foreligger ikke noe nytt materiale om barnålbeviset i dag. Fra kommisjonens avgjørelse i 2006 s. 257 flg. hitsettes:

”8.4.8 Kommisjonens vurderinger

8.4.8.1 Straffeprosessloven § 391 nr. 3

8.4.8.1.1 Støleggens forklaring

Støleggens forklaring til politiet om at han brukte dressen under flukt fra politiet i de svenske skoger i 1954 og at barnålene kan ha kommet i dressen da han overnattet i en barhytte, er ny etter hovedforhandlingen i 1958.

Allerede under hovedforhandlingen forklarte domfelte at han hadde kjøpt dressen av Støleggen og at nålene kunne ha vært i dressen fra den tid Støleggen eide den. Dette fremgår av domfeltes egen udaterte gjenopptakelsesbegjæring fra 1958, statsadvokat Dorenfeldts

Økland anfører videre at Printz ikke oppga målinger av nålenes lengde i sin rapport av februar 1958. Kommisjonen bemerker at Printz i denne rapporten uttaler at grannåler kan "varierte i lengde, tykkelse...." m.v. og at den type som forekommer i kjelleren "utmerker seg ved å ha forholdsvis korte nåler" og at de i en blanding "vil være helt umulig å holde dem fra hverandre." Hvorvidt Printz har målt nålenes lengde før han ga denne uttalelsen er ikke opplyst, men kommisjonen oppfatter at han gjør en sammenligning også med hensyn til lengden som indikerer at en måling er foretatt.

Økland har i sin uttalelse kritisert Printz og Mork for at de ikke stilte spørsmål blant annet om hvordan én barnål hadde funnet veien til dressjakkens innerlomme, til tross for at Torgersen, etter politiets teori, hadde frakk utenpå dressen. Likeledes kritiserer han dem for at de ikke har kommentert hvorfor det ikke ble funnet andre elementer fra kjelleren i dressen, bortsett fra grannåler og granved. Økland mener at dette inngikk i de sakkyndiges mandat, idet de skulle se på elementene på Torgersens klær og i kjelleren i sammenheng.

Kommisjonen er ikke enig i dette. De sakkyndiges mandat var å undersøke om noe av det materialet som er sikret fra domfeltes klær stemmer med noe av materialet fra åstedet, eventuelt om det kan antas å stamme derfra, jfr. innledningen i Printz' rapport 4. februar 1958. For så vidt gjelder funnet av den ene barnålen, lå det utenfor de sakkyndiges fagområde å ha noen formening om hvordan denne barnålen skulle ha kommet i dressjakkens innerlomme, på samme måte som det lå utenfor deres fagområde å gi en mulig forklaring på hvorfor det ikke ble funnet andre elementer fra kjelleren i dressen.

Kommisjonen har likevel merket seg at Printz finner det påfallende at treull, som er sikret fra felt 13 (innersiden av bålet), ikke har festet seg til domfeltes klær, jf. mer om dette under kap. 8.9 nedenfor.

Kommisjonen er ikke enig i kritikken som er fremkommet mot arbeidet til Printz og Mork. I kjæremålsutvalgets kjennelse i 2001 refereres det til NISKs uttalelse 23. desember 1999, som ble gjentatt av Kåre Venn under den muntlige høringen i mars 2006. I uttalelsen står det blant annet at:

"... Printz og Mork var erfarne og høyt kompetente vitenskapsmenn, som gjennomførte undersøkelsene på en omhyggelig og objektiv måte. De fire" kan ikke se at man på daværende tidspunkt kunne ha angrepet saken på noen bedre måte enn det disse to gjorde". Om kompetansen til å avgi de faglige uttalelser i 1958 sies det i uttalelsen fra desember 1999 at denne klart var til stede."

Kjæremålsutvalget kunne ikke se at det var grunnlag for Laanes og Høilands angrep på de sakkyndiges faglige kompetanse og integritet.

sakkyndiges side som gir uttrykk for tvil, like fullt ofte interessante for retten.

For at retten skal kunne foreta en mest mulig korrekt bevisvurdering, vil det være av stor betydning at det kommer klarest mulig frem med hvilken sikkerhet den sakkyndige uttaler seg. Dersom den sakkyndige selv ikke gir informasjon om dette, bør de juridiske aktører (aktor, forsvarer og de juridiske dommere) sørge for at nødvendige opplysninger blir gitt. ""

Kommisjonen slutter seg til dette.

Kommisjonen var ved sin avgjørelse i 2006 godt kjent med DRKs uttalelser til de sakkyndige rapportene i saken. Dette var en del av den totale vurderingen, og kommisjonen kan ikke se at det i domfeltes begjæring anføres noe som skulle tilsi en annen vurdering i dag. Det er heller ikke riktig, slik det påstås fra domfelte, at DRK har underkjent de tekniske bevisene. Kommisjonen slutter seg fullt til kommisjonens avgjørelse av 8. desember 2006 vedrørende sakkyndighet, og kan ikke se at det foreligger nye omstendigheter egnet til frifinnelse, jf. strpl. § 391 nr. 3, eller særlige forhold som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig, jf. strpl. § 392 annet ledd.

3.3.3.3. Brev fra Fredrik Fasting Torgersen av 15. og 24. juni 2010.

I skriv av 15. juni 2010 har Torgersen stilt 14 spørsmål til kommisjonen. Som grunnlag for disse spørsmålene er det vedlagt en rekke dokumenter. Dette er dokumenter fra straffesaken, herunder politiavhør og rapporter, utdrag fra tidligere begjæringer, og utdrag fra sakkyndige rapporter vedrørende tekniske bevis. Torgersen har videre i brev 24. juni 2010 kommentert påtalemyndighetens uttalelse av 17. desember 2009. I hovedtrekk inneholder de to brevene sammenfallende anførsler.

Kommisjonen finner at det i Torgersens to brev verken anføres eller dokumenteres omstendigheter som ikke har vært belyst tidligere. De omhandler hva de ulike vitnene har sett drapskvelden og natten, og dette har vært kjent både for den dømmende rett og ved tidligere gjenåpningsbegjæringer. Dokumentene var en del av

saksdokumentene også ved forrige begjæring, og kommisjonen var således kjent med innholdet. Når det gjelder de ulike anførselene knyttet til tannbittbeviset, avføringsbeviset, barnålbeviset, vitnene Johanne Kristine Olsen og Ørnulf Bergersen, vises det til det som sies om dette ovenfor.

Ved kommisjonens avgjørelse 8. desember 2006 ble det foretatt en gjennomgang av hele saken mot Torgersen, herunder en vurdering av de ulike bevistemaene. Omstendighetene Torgersen tar opp nå er grundig behandlet av kommisjonen i sin tidligere avgjørelse. Kommisjonen slutter seg til de vurderingene og konklusjonene som ble gjort i avgjørelsen i 2006, og finner ikke at Torgersens oppsummering tilsier en annen vurdering i dag.

Domfelte anfører som nytt bevis at han drapskvelden kom ut fra Grand Kafé og ikke at han passerte den. Det vises til at vitnet Astrid Tømmereks forklaring bekrefter dette. Kommisjonen bemerker at Astrid Tømmerek avga forklaring både under den rettslige forundersøkelsen og hovedforhandlingen, hvor hun forklarte at hun så Torgersen komme ut fra kafeen. Hennes forklaring om dette var kjent for retten og er intet nytt bevis. Det skal også bemerkes at domfelte under den rettslige forundersøkelsen, etter at Tømmerek avga forklaring, nektet for å ha kommet ut fra Grand.

Kommisjonen kan for øvrig ikke se at manglende opplysninger om påvisning av urin tyder på at avdøde ble drept et annet sted enn i oppgangen. Det er imidlertid et faktum at det luktet urin av en del av avdødes avrevne truse som ble funnet i oppgangen, noe som er sammenfallende med at gjerningsstedet var nettopp der.

Heller ikke manglende opplysninger om påvisning av fotavtrykk kan anses som et nytt bevis egnet til frifinnelse. Det fremgår ikke av åstedrapporten om det ble observert fotavtrykk i kjelleren eller på åstedet forøvrig. Heller ikke er det opplysninger om at eventuelle fotavtrykk ble sammenlignet med Torgersens sko. Det finnes heller ingen opplysninger om dette i etterforskningsmaterialet forøvrig. Kommisjonen kan uansett ikke se at manglende opplysninger om fotavtrykk fra Torgersen er et

såkalt utelukkelsesbevis. Man kan ikke av fravær av opplysninger om funn av fotavtrykk trekke den konklusjon at man har funnet fotavtrykk som ikke stemmer overens med Torgersens sko, og at dette beviser at Torgersen ikke har vært på åstedet. Bilder fra kjelleren viser at det var svært mye rask og materialer liggende i kjelleren, en rekke personer beveget seg ned i kjelleren og rundt i oppgangen, både politifolk og brannmenn, i tillegg til at det ble brukt vann for å slukke brannen. Under disse forutsetningene kan det ikke ha vært enkelt å finne fotavtrykk som kunne benyttes til sammenligning av ulike skotyper.

i vitne
Piktib

3.4. Nye vitnebevis

3.4.1. Domfeltes anførsler

Advokat Erling Moss har i sitt sluttinnlegg 11. mai 2009 vist til flere vitnebevis (Brit Pedersen, Arne Winger, Helga Paulsen, Alf Brandsdal m.fl.) som kan kaste lys over saken, og eventuelle alternativ gjerningsmann. Det søkes å forfølge tidligere anførsel om at gjerningsmannen har hatt tilhold i Skippergata 6 B. Det navngis flere personer kommisjonen bør gjøre undersøkelser om, og det fremsettes alternative teorier til hvem som kan ha vært i Skippergata 6 B drapskvelden. Herunder at det antydes at Arne Winger kan ha vært den som fulgte etter Rigmor Johnsen, og at Brit Pedersen har opplysninger om Rigmor Johnsens hjemmemiljø. I tillegg trekkes Alf Brandsdal på nytt inn i saken. Det er også bedt om at kommisjonen foretar avhør av Rigmor Johnsens gjenlevende søsken om en eventuell nabokrangel i Skippergata 6 B. Videre har Ståle Eskeland ved brev av 28. mai 2010 bedt kommisjonen om å avhøre en navngitt bror av fornærmede. Denne broren skal til en navngitt person ha uttalt at flere i Rigmor Johnsens familie er sikre på at Torgersen ikke er drapsmannen.

3.4.2. Påtalemyndighetens bemerkninger

Vitnet Brit Pedersen forklarer at hun ikke kjente Rigmor spesielt godt. Forklaringen fra vitnet fremstår som en blanding av synsing, sladder og spekulasjoner. Ingen av søsknene til Rigmor bekrefter noe av det hun forteller.

disse sakkyndige skal uttale seg om alle forhold knyttet til det som kan være vesentlig for saken. Slik er det ikke i denne saken, dette i følge kommisjonen.

Videre bemerkes også: en hver som har vært i befattning med treull vet hvordan dette fester seg til klær, hud, og alt annet det kommer i kontakt med. Det at det ikke er funnet treull på dressen til Fredrik Fasting Torgersen er i seg selv frikjennende. Kommisjonen har denne gang anført at treull ble funnet i felt 13, noe som ikke har vært bemerket tidligere. Dette er nok et forsøk på å skjule sannheten., da dette ikke er bemerket i Printz sin rapport. Kommisjonen henviser også til kapittel 8.9, et kapittel vi ikke har vært i stand til å finne i kommisjonens avslag. Dette er også bemerkelsesverdig.

Side 66

3.3.3.3 Brev fra Fredrik Fasting Torgersen av 15. og 24. juni 2010:

“Kommisjonen finner at det i Torgersens to brev verken anføres eller dokumenteres omstendigheter som ikke har vært belyst tidligere.”

Det er innlysende at begge dokumenter det her er henvist til fremlegger nye momenter i saken. I forhold til dette er det betimelig å stille seg spørsmålet: **Har ikke kommisjonen lest det materialet de er blitt tilsendt?** Dersom kommisjonen har lest det tilsendte materialet må man komme til den konklusjon at **det er fremlagt nye momenter** som er vesentlig for saken. Hvordan kommisjonen kan unngå å se dette beviser igjen at den ikke er objektiv slik den er ment å være.

Side 67

Det henvises til kapittel 5 i dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte.*

“Kommisjonen kan for øvrig ikke se at manglende opplysninger om påvisning av urin tyder på at avdøde ble drept et annet sted enn i oppgangen. Det er imidlertid et faktum at det luktet urin av en del av avdødes avrevne truse som ble funnet i oppgangen, noe som er sammenfallende med at gjerningsstedet var nettopp der.”

Til dette er det følgende å si: hvordan kan kommisjonen bruke urin når det passer dem, mens de når det ikke passer ekskluderer dette beviset? Det kan ikke være særlig tvil om at avdøde måtte ha sluppet urin i ganske store mengder da dette er en naturlig refleks i dødsøyeblikket, eller like etterpå. Det at det luktet urin av en del av avdødes avrevne truse kan ikke være bekræftende for manglende urin på gulvet i gangen.

Side 68

Manglende fotavtrykk – nevner ingen ting om slammet

Kommisjonen skriver blant annet (avsnitt 1) at: *“..., i tillegg til at det ble brukt vann for å slukke brannen.”*

Til dette er å bemerke følgende: dette er første gang kommisjonen, eller andre, har bemerket at brannen ble slukket med vann. Det vises i så henseende til åstedetsrapporten det er henvist til i kapittel 2 og 3 i dokumentet *Oppsummering av sakens beviser satt opp på en ny og lettleselig måte*, hvor det klart fremkommer at man **forsiktig dynket vann på brannen for ikke å ødelegge spor.**

Side 105

DNA av bryst anmodet av Ståle Eskeland i brev til kommisjonen datert 20. mars 2010.

Side 110/111

Registerkortet viser at Y var om bord på "Realf" fra han mønstret på 31. oktober 1957 til han rømte den 7. desember samme år. Med tanke på den tid, mellom 37-46 timer, det ville tatt for "Realf" å dra fra Oslo til Rotterdam i 1957, ville det vært umulig for Y å ha vært i Skippergata 6 B natten til 7. desember 1957.

Kommisjonen finner på denne bakgrunn at det er helt utelukket at Y kan ha begått drapet på Rigmor Johnsen, og har ikke funnet grunn til ytterligere undersøkelser rundt Y.

Opplysningene om Y er dermed ikke nye omstendigheter egnet til frifinnelse, jf. strpl. § 391 nr. 3, eller særlige forhold som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig, jf. strpl. § 392 annet ledd.

3.8. DNA - undersøkelse

3.8.1. Domfeltes anførsler

Ståle Eskeland har ved brev av 20. mars 2010 til kommisjonen anmodet om DNA-undersøkelse av brystet til Rigmor Johnsen. Det er vist til brev fra professor Kjetill S. Jakobsen ved Biologisk institutt av 10. mars 2010. Professor Jakobsen tilrår en DNA-undersøkelse av brystet for å undersøke om det kan finnes DNA av den som har avsatt bittmerket, og for å se om slikt eventuelt DNA er av en slik kvalitet at det kan analyseres.

3.8.2. Påtalemyndighetens anførsler

Påtalemyndigheten har ved brev 30. april 2010 avgitt merknader til anmodningen.

Dersom kommisjonen finner det formålstjenelig, vil ikke påtalemyndigheten motsette seg en DNA-undersøkelse. Det legges til grunn at Torgersen da er villig til å avgi DNA-prøve.

Påtalemyndigheten bemerker videre at muligheten for å finne DNA på brystet ble tatt opp med Rettsmedisinsk institutt (RMI) i forbindelse med gjenopptakelsessaken fra 1997-2001.

Etter at saken kom opp igjen i 1998 konfererte jeg med Bente Mevåg på Rettsmedisinsk institutt om man kunne forsøke å gjøre DNA analyser på materiale fra brystet. Det ville jo vært fint om slike analyser kunne bekrefte de rettsodontologiske analysene. Det mente hun da ikke hadde noen hensikt.

Jeg har ikke noe mot at man igjen åpner beholderen og tar ut brystet og tar prøver til DNA analyser om dette skjer under betryggende forhold. Det ville være en betryggelse at det foregikk på Rettsmedisinsk institutt og at analysene utføres i samarbeide med dette instituttet.

Dersom man finner DNA fra andre enn Rigmor Johnsen og Torgersen, må man foreta analyser av DNA fra de personer som har vært i kontakt med brystet og som kan tenkes å ha kontaminert det”.

Med bakgrunn i uttalelsene fra RMI og professor Solheim, finner kommisjonen at det er svært lite sannsynlig at det i dag fortsatt eksisterer DNA fra biteren i bittmerket i Rigmor Johnsens bryst. Det vises til at liket etter at det ble oppdaget ble håndtert av en rekke mennesker uten tanke for at man skulle behandle det av hensyn til å bevare avsatt DNA. Liket ble mest sannsynlig vasket og rengjort, og senere obdusert, og så ble brystet skåret av, tatt gipsavtrykk av, og deretter lagt på væske. Dette er en behandling som etter RMIs vurdering tilsier at sjansen for å finne analyserbart DNA er betydelig redusert. Med tanke på hvordan liket og brystet er håndtert, må sjansene for DNA-forurensning anses å være svært stor. Det vises også til e-post fra advokat Moss av 19. august 2010 hvor det anføres at en DNA-undersøkelse antagelig har liten mulighet for å lykkes.

Dersom man skulle finne analyserbart fremmed DNA, kan kommisjonen uansett ikke se at dette vil være en ny omstendighet egnet til frifinnelse, jf. strpl. § 391 nr. 3. Med tanke på alle de som kan ha vært i berøring med liket etter at det ble oppdaget i 1957 og frem til i dag, kan et fremmed DNA stamme fra hvem som helst av disse. Man har ingen eksakt kunnskap om hvem som kan ha vært i berøring med liket og brystet, og flere av de er trolig døde, slik at man ikke vil ha mulighet til å kunne sammenligne ulike DNA profiler. Fravær av Torgersens DNA vil heller ikke kunne utelukke

ham som biteren, da DNA fra gjerningsmannen kan være vasket bort i forbindelse med rengjøring av liket/ brystet.

Det skal også bemerkes at Torgersen ved kommisjonens forrige behandling av gjenåpningsbegjæringen ikke ønsket å avgi biologisk materiale med sikte på en DNA- analyse i forbindelse med at det ved RMI er i behold hår som ble funnet på avdødes kåpe. Han var heller ikke villig til å avgi slikt biologisk materiale i forbindelse med gjenopptakelsessaken i 1997-2001.

På denne bakgrunn finner ikke kommisjonen grunn til å igangsette en omfattende DNA-analyse av Rigmor Johnsens bryst, all den tid en undersøkelse av dette ikke vil kunne kaste lys over hvem som har avsatt bittmerket. Kommisjonen finner at saken er tilstrekkelig opplyst uten en slik DNA-undersøkelse, og at et eventuelt funn ikke vil være ny omstendighet egnet til frifinnelse, jf. strpl. § 391 nr. 3 eller særlige forhold som gjør det meget tvilsomt om dommen er riktig, jf. strpl. § 392 annet ledd.

4. Samlet vurdering

4.1. Straffeprosessloven § 391 nr. 3 og § 392 annet ledd

4.1.1. Generelt

Høyesteretts kjæremålsutvalg har i sin kjennelse 28. november 2001 uttalt seg generelt om kravet til gjenopptakelse etter straffeprosessloven § 391 nr. 3 og § 392 annet ledd. Kommisjonen vil igjen vise til dette:

"Ved avgjørelsen av krav om gjenopptakelse etter § 391 nr. 3 og § 392 annet ledd er det av vesentlig betydning at når den dømmende rett har funnet at det ikke er rimelig tvil om tiltaltes skyld, er det skjedd på grunnlag av umiddelbar bevisførsel. Bevisførselen ved krav om gjenopptakelse er derimot middelbar - eventuelt supplert med gransking og muntlige forhandlinger av begrenset karakter i forhold til forhandlingene for den dømmende rett. Bevisumiddelbarhet - at den dømmende rett selv skal høre tiltalte og vitnene - er et bærende prinsipp i straffeprosessen. Ved de forklaringer som avgis, og de tilføyelser, endringer og avklaringer som skjer gjennom eksaminasjon i retten, og ved det inntrykk som formidles gjennom den personlige

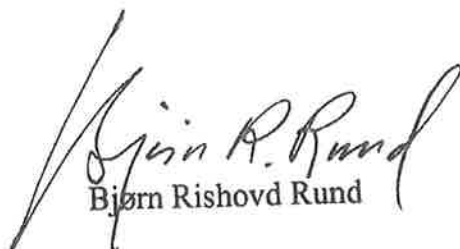
Konklusjon:

Begjæring om gjenåpning i sak nr. 2008 0124 tas ikke til følge.

Gunnar K. Hagen

Benedict de Vibe

Birger Arthur Stedal

Bjørn Rishovd Rund

Ingrid Bergslid Salvesen

